

KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 149

Theodore V. Olsen

LÉTO BUBNŮ

Píše se rok 1832. Na osamělé farmě na severu ještě ne tak příliš dávno ustavených Spojených států amerických žije se svými rodiči a sourozenci patnáctiletý chlapec Kevin Trask. Traskovi jsou pracovitá a mírumilovná rodina, poctiví dřiči, kteří se snaží vycházet v dobrém se sousedy a na rozdíl od většiny tehdejších bílých osadníků mají pochopení a sympatie i pro Indiány, násilím a podvodnými smlouvami krok za krokem vytlačované ze svých území. Proto také, když vypukne válečný konflikt mezi bělošskou armádou a kmenem Sauků, vzbouřivším se pod vedením náčelníka Černého jestřába, snaží se Traskovi držet stranou. Jenže, co naplat, válečný vír do sebe neúprosně vtáhne i je. A uprostřed této složité situace se mladičký Kevin za dramatických okolností setkává se stejně starým raněným indiánským chlapcem. Historie jejich spletitého a nelehkého vztahu, který se od počáteční vzájemné zášti a nechuti postupně vyvíjí až v neokázalé, ale o to pevnější přátelství na život a na smrt, tvoří vlastně hlavní dějovou osu knihy. Když se v závěru oba chlapci rozcházejí, jsou jeden i druhý bohatší o nové poznání. Kevin pochopí, že Indiáni nejsou krvežízniví divoši, a indiánský chlapec zjistí, že ani běloši nejsou jeden jako druhý, že nejsou všichni jen bezohlední ziskuchtiví vetřelci. Na obou stranách jsou lidé – dobří i zlí. Což ovšem, bohužel, tragédii Indiánů odvrátit nemůže.

Theodore V. Olsen

LÉTO BUBNŮ

ALBATROS PRAHA

Copyright © 1972 by Theodore V. Olsen
Translation © Naďa Klevisová, 1979
Illustrations © Vladimír Krb, 1979

Kapitola první

„Bene, hled' si kormidla!“

Benjamin s Theronem balancovali na zádi kánoe a stříkali po sobě vodu krátkými cedrovými pádly. Otec seděl na přídi a při řeči nezvyšil hlas ani neotočil hlavu. Přesto oba okamžitě nechali hloupostí a začali používat pádel k tomu, k čemu jsou určena. Ben nebyl žádný lajdák, jako kormidelník si to ani nemohl dovolit. Jenže Theronem šli všichni čerti a nedokázal vteřinu posedět na místě.

Za chvíli jsem ucítil, jak mi po zádech stéká ledový pramínek. Theron mi pro změnu přidržel za krkem pádlo, z něhož kapala voda. „Dej pokoj, There,“ řekl jsem a také zvedl pádlo. „Nebo ti dám do nosu.“

„No, no, starouši, aby se ti něco nestalo.“

Otočil jsem se. Theron se zubil od ucha k uchu a napřahoval proti mně otevřenou dlaň. Věděl jsem, co to gesto znamená: jako by sliboval, jen počkej, až tě načapám o samotě, stáhnu z tebe kalhoty a vydělám tě jako kůži na buben. Takhle se mnou zacházel odjakživa a mne hrozně ponižovalo, že s tím nemínil přestat, i když už mi bylo patnáct a jemu jen o necelé tři roky víc.

Zatřepal pádlem a setřásl mi do obličeje kapky vody. Začal jsem vidět rudě, nabral jsem vodu do hrsti a stříkl ji po něm. Náš honící pes Chňap zamával ocasem a s bouřlivým štěkotem vyskočil na jeden z balíků složených v kánoi.

„Hned toho nechte!“ vykřikl otec. „Chcete spadnout do vody? Nebo ke vší směle ještě namočit kožešiny?“

Chňap hleděl zmizet otcí z očí a ocas mu v mžiku povadl jako svrasklá klobása. Otec se k nám otočil z profilu, takže jsme zahlédli chladné modré oko a trčící plnovous. Snad jenom na vteřinu. Ale ten pohled nás stačil zkrotit na celou další půlhodinu a dobré dvě míle jsme mlčeli a usilovně pádlovali.

Květnové ráno bylo průzračné a plné slunce. Červenokřídlí špačci šramotili v křovinách na březích řeky a z pahorků v prérii vanula vůně planiky a jaterníků. Měli jsme za sebou obvyklou mírnou severozápadní zimu. Přesto nám všem připadala dlouhá a krutá. Den

co den jsme vycházeli z domu za ranního šera, až do večera jsme obcházeli pasti, brodili se v močálech, bořili se do tenké ledové kůry na potocích, sbírali úlovky a znovu nastražovali pasti. Vyčerpaní a napůl zmrzlí jsme po setmění klopýtali k domovu, naházeli jsme do sebe horkou polévku, kterou pro nás připravila matka s Enou, a pak jsme až do noci stahovali ulovená zvířata a napínali kůže na rámy. Sníh ještě ani z poloviny neroztál a my už jsme zaráželi klíny do cukrových javorů a chytali jejich sladkou mízu, a v patách za touhle prací přicházel čas jarní orby. Kromě sezónních prací jsme pochopitelně měli ještě spoustu jiného zaměstnání. Starali jsme se o dobytek, svázeli, řezali a štípali dříví...

Otec věřil, že líné ruce jsou nástrojem ďáblovým, a navíc byl horlivým zastáncem vzdělání. Ve chvílích, kdy bychom si byli rádi odpočinuli a jen tak poseděli a opékali si nohy u ohně, otec s matkou nás proháněli ve čtení, psaní a počtech a později i v ledasčem jiném. Když jsme se před šesti lety přestěhovali z Massachusetts sem k Michiganu, přivezli jsme si spoustu knih.

Traskové odjakživa představovali bostonskou modrou krev, teprve otec porušil zatuchlou tradici. Když utekl na moře, byl sotva starší než já. Později působil jako učitel, potom byl nějaký čas vládním inspektorem a v bitvě na Erijském jezeře v roce 1813 sloužil na vlajkové lodi komodora Perryho. Když se oženil s maminkou, stal se farmářem, ale z toulavých bot nikdy nevyrostl. Kdo ho neznal, neměl tušení o nepokojné polovině jeho bytosti. Otec byl mohutný jako západní grizzly, bez bot měřil šest stop a čtyři palce a světlé vlasy mu pomalu začínaly šedivět. Obvykle byl přísný a tvrdý, udílel příkazy a jinak toho moc nenamluvil.

S novým krajem se pojily nové vyhlídky. Mladé Spojené státy se rozpínaly do šíře, bylo třeba ovládnout divočinu. Pro otce měla výzva hluboký smysl, ale pro nás tři chlapce znamenala léta dospívání prožitá na osamělé farmě u Modré řeky, na míle vzdálené od ostatních obydlených míst, skutečný klukovský ráj. Při vši těžké práci nám zbýval čas na lov, rybaření a toulky po lesích. Matka a sestra Rowena si asi dovedly představit zajímavější život, ale nikdy si slůvkem nepostěžovaly.

Teprve čtyři roky po jaře 1832, kdy se odehrál náš příběh, bylo

území západně od Michiganského jezera úředně nazváno Wisconsin. Skutečně obydlená byla tehdy jen jeho jihovýchodní část, kde Transmississippi a Illinois se svými olověnými doly zasahovaly do území Michiganu. V době, kdy se tu objevily první yankejské farmy, se oblast hemžila frankokanadskými zálesáky a trapery, kteří tak jako už po dvě stě let přivázeli kožešiny do sběrný Johna Jakoba Astora v Prairii du Chien nedaleko ústí řeky Wisconsin.

„Otče, za chvíli jsme v Prérii,“ zavolal Ben ze zádí.

„Ano,“ potvrdil otec. „Před námi je Leclerkův přívoz.“

Za řeči jsme minuli široké rameno Wisconsinu a na severním břehu zahlédli Leclerkův kamenný dům a převoznickou loď s plochou zádí. Ben, Theron a já jsme zavolali na pozdrav a zamávali pádly. Po necelých dvou mílích se před námi rozložila Mississippi jako prostěradlo bělící se na slunci. Byla široká a modrá, posetá skvrnami tříslové barvy, náplavami z oblevy. Vymanili jsme se z proudu Wisconsinu, zavedli jsme naši *canoe du nord* do stojaté vody a bažin mezi zalesněnými ostrovy a zamířili k Prairii du Chien.

Ben s Theronem se do toho obuli, byli vzrušení jako děti a navzájem na sebe pokřikovali. Ve dvaceti byl Ben stejně vysoký jako otec, právě tak rozložitý a světlovlasý, a původně bledou pleť měl opálenou do barvy jemně vydělané kůže. Theron ve svých osmnácti už přestal růst, nebyl tak rázný jako Ben, ale byl téměř tak vysoký a silný. Kromě fyzické podoby toho oba po otci moc nezdědili. Byl to párek, který se věčně vychloubal a vymýšlel taškařiny. Ač si byli podobní, lišili se jeden od druhého. Ben byl jako hluboký vodní proud, který plyne pomalu a rozvážně. Často se mu na tváři objevoval široký úsměv a rád se hlučně smál. Ther byl podobně jako já tmavovlasý po matce, byl nervní a pohyblivý a jeho nálady se střídaly se stejnou nečekaností, s jakou ryba mizí pod hladinou. Věčně měl něco za lubem.

A pak jsem tu byl ještě já. Kevin Trask. Benjamínek naší rodiny. Řekli byste, že mám na svůj věk průměrně vysokou postavu, byl jsem však hubený a pružný a dennodenně jsem si uvědomoval, že proti otci a bratrům jsem pouhý skrček. Častokrát jsem byl zoufalý z toho, jak si ze mne Theron střílel. Když už se to jeho dobírání nedalo vydržet, Ben se vždycky stavěl na mou stranu a říkal: „Proč toho kluka

nenecháš na pokoji?“ Ale takový zásah mi nepřinášel velkou útěchu.

Na východním břehu Mississippi se vynořila Prairie du Chien. Byla to stará francouzská osada a jméno pro ni kdysi vybrali zálesáci. Když narazili na břehu na vesnici Liščích Indiánů a zjistili, že se náčelník jmenuje Alim, což znamená „pes“, nazvali místo Psí Pláň, francouzsky Prairie du Chien. Když se Britové zmocnili Nové Francie, vybudovali v Prairii du Chien středisko obchodu kožešinami a tím osada zůstala i po revoluci. I nadále tu žilo ze tří čtvrtin francouzsky mluvící obyvatelstvo částečně bílé a částečně indiánské krve. Část města se rozkládala na ostrově u břehu a tam také byla Astorova nákupní stanice. Nad řekou stála Crawfordova pevnost, čtyři kamenné budovy kolem přehlídkové pláně. Kromě nich se osada skládala z několika roubených domů a chatrčí Winnebagů. Hrubé stavby sloužily za příbytek setninám dobrovolníků, žili zde trapeři, zaměstnaní u Americké kožešinářské společnosti, a jejich rodiny.

Zatáhli jsme naši kánoe do Marais de St. Feriole, do klidné vody dělicí ostrov od pevniny. V tomto ročním období tu bylo jako v úle. U mola kotvily spousty nákladních a obytných lodí, kanadských pramic a kánoí. Ze Západu přijeli lovci s nákladem bizoních kůží a svobodní trapeři zvaní *coureurs de bois* přijeli v celých tuctech se svými zimními úlovky. Bílí stejně jako indiánští trapeři dostanou od Astorova zástupce poctivě zapláceno. Zato od šizuňků ze St. Louis, kteří připluli s loděmi naloženými plátnem, puškami, pastmi, cetkami a whiskou, nemohou čekat žádné slitování.

Po přístavišti přecházel sem a tam důstojník a s rukama za zády pozoroval hemžení. Ben pozvedl pádlo a zaburácel: „Buď zdrav, plukovníku!“

Plukovník Zachary Taylor s úsměvem přehlédl dvacet stop dlouhé plavidlo a jeho posádku. Otce na přídi, uprostřed naše kožešiny a na nich Chňapa vrtícího ocasem a na zádi nás v pořadí já, Ther a Ben. „A jaro je tady,“ řekl. „Traskové vylézají na světlo jako krokusy. Jak se vede, Amosi?“

„Ujde to, Zeke,“ přikývl otec a jeho plnovous se pohnul v jednom ze vzácných úsměvů. Velitel Crawfordovy pevnosti byl jeho starý přítel.

Pokračovali jsme v cestě podél doku a plukovník Taylor se sehnul

a přidržel loď, aby mohl otec vystoupit. Potřásli si rukama. My jsme uložili pádla, vylezli z lodi a táhli jsme ji podél doku na písčité břeh.

Plukovník si povzdechl a potřásl hlavou. „Takové tři siláky máš, Amosi. Ty jsi vlastně šťastný muž.“

„Tři jsou víc než dost. Tobě to nemusím povídat, Zeke, máš přece taky syna.“

Plukovník Taylor odfrkl. „A tři dcery navrch. Nehledě na to, že Dickovi je teprve pět. Než dospěje aspoň z poloviny, budu už moc starý na to, abych ho učil tábořit a podobné věci.“

„To je neštěstí,“ souhlasil otec a oba se svému žertu usmáli. Plukovník nebyl starší než otec, byl to silný širokolící muž a těšil se výtečnému zdraví. Přišel sem z Kentucky. Měl plné, výrazné rty a husté, tmavé, jen velmi málo prošedivělé licousy.

„Mimochodem,“ pokračoval otec, „neměl bys tak plýtvat časem. Kdykoli přijedeme do Prairie du Chien, najdeme tě, jak se potloukáš po přístavišti.“

Otec žertem narážel na plukovníkův oblíbený způsob trávení volného času. Dobře jsme však věděli, že plukovník v přístavu nelekuje. Když člověk potřeboval informaci o čemkoli, co bylo ve velkém údolí řeky Mississippi odsud až k New Orleansu, musel si pro ni zajít k vodě. Hlavně kapitáni říčních parníků věděli o všem, co se kde šustlo.

Tentokrát se Taylor jen slabě pousmál. „Poslední dobou sem chodím jen vzácně, Amosi. K Modré řece ta zpráva asi ještě nedorazila.“

„Jaká zpráva?“

„Černý jestřáb splnil svou hrozbu z loňského podzimu. Překročil Mississippi a vstoupil do Illinois.“

„Pane jo!“ řekl Theron. A polohlasně hvízdal. Otec ho utiřil pohledem a řekl: „To nás asi čekají potíže, vid', Zeke?“

„Ty nejhorší, jaké tenhle kus země zažil od války v roce 1812.“

Věděli jsme, že plukovník nepřehání. Před několika lety jen málokterý běloch znal jméno Černého jestřába, pětadesátiletého náčelníka kmene Sauků z Iowy, jejichž původním domovem byl Skalnatý ostrov v ústí Skalnaté řeky v Illinois. Loni na jaře, zatímco byl se svými bojovníky na lovu, bílí osadníci přepadli vesnici,

podpálili obydlí, pobili ženy a zorali pohřebiště. Ještě před tím přinesli běloši whisky a z omámených Indiánů vylákali koně a kožešiny. Proto Černý jestřáb vstoupil se svými bojovníky na válečnou stezku, ničil majetek a dobytek bílých osadníků a na oheň odpovídal ohněm. Illinoiský guvernér Reynolds povolal domobranu, ale v půli léta drželi Saukové dobrovolnické jednotky v šachu s tak překvapující bravurou, že běloši raději začali vyjednávat o příměří.

Rada vyjednávající o příměří na Skalnatém ostrově dosáhla nakonec toho, že se Černý jestřáb a jeho bojovníci museli stáhnout západně od Mississippi a dostali zákaz návratu na svá stará území bez povolení Bílých otců. Nespravedlivé rozhodnutí bílých Černého jestřába pobouřilo. Utábořil se v ústí řeky De Moins a doufal, že se na jaře vrátí s dostatečným množstvím bojovníků „zasít obilí na našich polích“.

„Překročil Mississippi u Žlutého břehu, pod ústím Skalnaté řeky,“ řekl plukovník Taylor. „Prošel celý Skalnatý ostrov a byl i ve své vesnici Saukenuk. Osadníci ji samozřejmě srovnali se zemí, a tak neměl proč se tam zastavovat. Ale nedaleko je Armstrongova pevnost a ten starý táhl přímo pod ni, aby demonstroval, jak pohrdá armádou.“

Plukovník mluvil podrážděně. Uvažoval jsem, zda proto, že před dvaceti lety, když byl Zachary Taylor mladým majorem a řídil budování Armstrongovy pevnosti, Černý jestřáb ho málem vytlačil ze Skalnatého ostrova pomocí děla, jež si vypůjčil od svých britských přátel a jímž ostřeloval Taylorovy jednotky. Ale zdálo se, že Taylora trápí ještě něco víc. „Ke konci března byla letos Mississippi bez ledu. Generál Atkinson měl dost času k přesunu jednotek ze St. Louis a k opevnění Skalnatého ostrova. Kdyby to býval udělal, mohl zastavit Černého jestřába už tam. Místo toho se pokoušel vyjednávat se sauským náčelníkem Keokukem.“

„O tom, jak zastavit Černého jestřába?“ Otec pozvedl obočí. „Slyšel jsem, že vztahy mezi Keokukem a Černým jestřábem nejsou nejlepší.“ „Přesně tak. Keokuk si přeje mír. Černý jestřáb ignoroval mírovou smlouvu a začal se svými lidmi postupovat proti proudu Skalnaté řeky. Teď je hluboko v Illinois s pěti sty bojovníky, jejich ženami, dětmi a majetkem. Přišel sem natrvalo a bude nás to stát

stovky vojáků, než se nám podaří ho vytlačit. Armáda Spojených států to sama nedokáže. Atkinson proto požádal guvernéra Reynoldse, aby povolal státní domobranu a vyzbrojil dobrovolníky z řad civilistů. Povoláváme také dobrovolníky z oblasti Michiganu.“ Plukovník Taylor se na otce pátravě podíval: „A co ty a tví chlapci, Amosi?“

Otec zavrtěl hlavou. „Nás se to netýká.“

„Sotva budeš moci zůstat stranou. Lidé si budou říkat, že pokud nejdeš proti Indiánům, jdeš s nimi. Že jsi renegát.“

„Ať si říkají, co chtějí.“ Otec vysunul bradu. „Já se Sauky nemám žádný spor. Kdyby se s nimi zacházelo čestně, kdyby nebyli znovu a znovu podváděni lživými smlouvami a obchodníky s whisky, kdyby jim osadníci dali pokoj, tahle válka nemusela být.“

„Takovéhle věci radši neříkej moc nahlas,“ varoval otce plukovník. „Lidi jsou pěkně nabroušení. Zatím nedošlo k násilnostem, ale pokud Černý jestřáb nezačne zpívat jinou, určitě se něco semele. Generál Atkinson doufá, že demonstrace síly Černého jestřába přesvědčí, aby se vzdal, nebo alespoň ustoupil. Vyslal jsem posly do Heleny, Mineral Pointu, Blue Mounds, Dodgevillu a ostatních osad. Naše vlastní posádka bude v nejbližších dnech přesunuta do Armstrongovy pevnosti. Atkinson tam seskupuje síly.“

Otec si mnul bradu. „Ale to nevypadá, že sem Černý jestřáb přišel

bojovat. Snad si dělá jen nároky na stará území svého kmene.“

„To nepřichází v úvahu. Vláda ani osadníci by něco takového nepřipustili. A proč taky? Černý jestřáb přece podepsal smlouvu.“

„Podvodnou smlouvu, která mu byla vnučena.“

Ben mi stiskl paži a zašklebil se. Otec byl většinou nemluvný, ale nikdy se netajil tím, jak silně se některé jeho pocity liší od oficiálních postojů. Kolem roku 1830 na severozápadní hranici sotva někdo přiznal, že Indiáni mají vůbec nějaká práva. Plukovník Taylor se zatvářil jako buldok a byl hotov se pohádat.

Jeho pozornost však odvedl mladý důstojník, který přicházel po šterkové cestě z pevnosti. Došel k přístavišti a zasalutoval před plukovníkem. „Promiňte, že ruším, pane. Myslel jsem, že rád uslyšíte, že už jsme ty zběhy dopadli.“

„Výborně. Všechny čtyři?“

„Ano, pane. Naši winnebagští zvědové je zajali několik mil proti proudu Wisconsinu a přivedli je zpátky.“

Taylor se na otce ponuře usmál. „Kdykoli se roznesou pověsti o válce, stoupá počet dezertérů. Tohle je můj nový pobočník, Amosi. Poručík Jefferson Davis.“

Řekli jsme svá jména a poručík Davis nám zdvořile odpověděl. Byl to hezký, štíhlý chlapík s ušlechtilým držením těla. Měl příjemné vystupování a pevný stisk ruky. „Jste z Nové Anglie, pane Trasku?“

„Z Massachusettsu,“ řekl otec. „Podle řeči soudím, že vy jste asi Jižan... z Kentucky?“

„Z Mississippi. Ale sluch máte dobrý, pane. Narodil jsem se v Kentucky a studoval jsem tam.“

„Tak je to. Zažil jste už naši severskou zimu?“

Poručík Davis se zachmuřil. „Čtyři. Potrpím si na mírné zimy, ale od té doby, co jsem v osmadvacátém roce absolvoval West Point, sloužím v Michiganu.“ Pohlédl na plukovníka Taylora. „Udělíte nějaké rozkazy, jak naložit s vězni, pane?“

„Všechny čtyři zbičovat. A potom ocejchovat. Na přehlídkové pláni, před celou posádkou. Po takovéhle výstraze si to všichni, kdo snad pomýšleli na dezerci, raději rozmyslí. Rozkaz přečtu sám.“ Plukovník Taylor podal otci ruku. „Sbohem, Amosi. Až to propukne, sám nejspíš uznáš, že musíš změnit názor.“

„Nemyslím, Zeke.“

Vyložili jsme z lodě kožešiny, objemné stolibrované balíky po šedesáti úlovcích, které otec napěchoval do žoků pomocí lisu vlastnoručně vyrobeného z polen a nevydělané kůže. Každý z nás si hodil na ramena jeden balík a klopýtali jsme pod ním k mostu, jenž spojoval ostrov s pevninou.

„Otče,“ osmělil jsem se, „váženě jim to udělají? Opravdu je budou bičovat a vypálí jim cejch?“

„Devíticásou kočkou a železem rozžhaveným do ruda. Ve válce by je rovnou zastřelili.“

Theron se zachechtal a dal mi herdu. „Dáš se k nim, Kuře? To by byl ten pravý život pro tebe, co?“

„Na moři jsem byl mockrát svědkem bičování,“ řekl otec. „Je to krutý trest, ale disciplínu nelze porušovat. Každý, kdo vědomě přestupuje zákony, vědomě riskuje, že ponese následky.“

Stejně to znělo hrozně. V té chvíli jsem se zapřísáhl, že nikdy nebudu vojákem ani námořníkem.

Stoupali jsme blátivou Vodní ulicí ke kamennému výkupnímu středisku a skladištní budově Astorovy stanice. Když jsme vstoupili do kanceláře, mladý Hercules Dousman právě uzavíral obchod se dvěma Indiány. Dousman vzhlédl a přes jeho dobromyslný obličej s nápadným nosem přelétl úsměv.

„Ale, pan Trask. To jsem rád, že vás zase vidím, pane.“ Potřásli si s otcem rukama. „Nemusím se ani ptát, vaše kožešiny jsou jistě stejně kvalitní jako vždycky. Jedny z nejlepších.“

„Přesvědčte se sám.“ Otec rozvázal jeden z balíčků a rozložil kožešiny po pultě.

Dousman je ocenil pohledem. „Kuna, vydra, ondatra, všechny v pěkném stavu. Přišli jste trošičku pozdě, ale za tohle zboží vám mohu dát nejvyšší ceny.“

„To byly naše nejlepší.“ Otec nám pokynul, abychom rozvázali ostatní balíky. „Zbytek je různé kvality. O ceně se budeme muset dohodnout.“

„Výborně.“ Dousmanova černá očka zazářila. „Nedám vám víc než čtyři dolary za kus...“

Zatímco se škorpili, prohlížel jsem si zboží určené Indiánům.

Pokrývky, muškety, nože, zrcátka, měděné kotle a plechové nádoby. Samé dobré zboží, protože John Astor se pevně držel zásady poctivého obchodu s Indiány. Když se ukázalo, že některý z výrobků je vadný, Americká kožešinářská společnost ho v každém případě zákazníkovi vyměnila. Mně však padla do oka dlouhá puška, jaké se vyráběly v Kentucky. Bylo to mistrovské dílo starého zbrojářského umění, téměř šest stop dlouhá od zaoblené javorové pažby ke konci matně se lesknoucí hlavně. Vztáhl jsem ruku a přešel dlaní po osmíhramenné hlavni a mosazných ozdobách. Už při pouhém dotyku se mi v ústech sběhly sliny.

Theron šťouchl do Bena a mrkl na něj. „Koukni na něj. Hej, Kuře, tahle věčička je pro mužskýho, víš. Ty bys ji ani neuzved.“

„Jen do toho, Keve,“ zašklebil se Ben. „Pořádně si ji osahej.“

Opatrně jsem sňal pušku ze stojanu. Překvapilo mě, že přes značnou mohutnost a délku byla docela lehká. „Je lehoučká jako pírko, Bene.“

„Je načase, abys měl vlastní pušku. Proč neřekneš tátovi?“

Vrhl jsem na něj překvapený pohled. „Neboj se,“ naléhal. „Za pokus nic nedáš.“

„Až z ní poprvé vystřelí, vyletí do vzduchu s uraženým ramenem,“ šklebil se Ther.

„Ale prosím tě, nemůžeš toho kluka nechat chvíli na pokoji?“

Přiložil jsem půlkruhový výřez v pažbě k rameni a srovnal hledí s muškou uzoučkou jako vlas. S touhle věčičkou se dalo zamířit na dvě stě yardů vzdálený špalek a napálit to do něj jako z děla. Mířil jsem dál a přitom jsem se otevřenými dveřmi snažil zachytit nějakého pevného bodu, nejlépe stromu.

Najednou se mi před muškou zatmělo. Teprve po chvíli jsem si uvědomil, že někdo vstoupil do dveří. Rychle jsem sklonil zbraň. Člověk, který vešel, vyplňoval celý dveřní otvor a měřil si mě. Potom vešel do místnosti, a ač byl na pohled neohrabaný, pohyboval se tiše a lehce jako panter. Muž, který mu šel v patách, byl o stopu menší a tenký jako bič. Obr měl malé, daleko od sebe posazené oči, jež vypadaly jako prasečí. Oba muži nesli na zádech balíky s kožešinami.

Chňap ležel na podlaze s hlavou na tlapách, Hromotluk ho nakopl nohou v mokasínu. „Klid se mi z cesty, blecháči zatracenej...“

Chňap vyskočil, ustoupil o několik kroků, jeho tesáky se zaleskly a z hrdla se vydralo temné zavrčení. Prasečí oko upustil pytel na zem a vytáhl z opasku tomahavk s ocelovým ostřím. „Nemám ve zvyku uhejbat kdejakému pytli blech,“ prohlásil.

„Raději byste měl, pane.“ Otec se odvrátil od pultu a pozoroval mohutného muže. Mluvil tiše, ale ostřím jeho hlasu by se dalo krájet máslo. „Radím vám, abyste se mu příště vyhnul.“

Kapitola druhá

Prasečí oko nebyl tak vysoký jako otec, ale byl ještě silnější než on. Lněná košile málem praskala na jeho mohutných prsou a ramenech a jelenicové kalhoty měl na sobě tak napnuté, že se jeho nohy podobaly dubovým kmenům. Přesto nepůsobil dojmem tlustého člověka. Když promluvil, zdálo se, že má sto chutí si odplivnout.

„Hele, dlouháne, se mnou nejsou žádný žerty. V mejch žilách je polovic krve z bejka a polovic z mustanga. Byl jsem vodkojenej panteřím mlíkem...“

„A denně slupnete k snídani sud dělových koulí.“ Z otcova hlasu bylo cítit, že na něj ten člověk neudělal dojem. „Nezajímá mě váš rodokmen, pane, tím méně vaše gastronomické zvyklosti. Stačí, když necháte na pokoji mého psa.“

Prasečí oko zrudl tak, že měl obličej tmavší než rozčepýřenou rudou kštici. „Jestli něco nemůžu vystát, tak jsou to takovýhle enteligenční fešáci s panděrem napěchovaným zdělaností. Mám dojem, že ti budu muset předvíst, co dokážu.“

Jeho malý společník otce pozorně odhadoval pohledem a výraz bledých očí prozrazoval, že se mu otec nelíbí. Dlouhé černé vlasy a plnovous pokrývaly téměř celou jeho tvář kromě zlých ostražitých očí a nosu úzkého jako čepel nože. Z opasku mu trčel dlouhý lovecký nůž bez pouzdra. Měl jsem najednou pocit, že by dovedl být mnohem nebezpečnější než jeho obrovitý přítel.

„Mon ami,“ řekl tiše, „nemyslím, že tady je vhodné místo. Ani čas, nemám pravdu?“

„Správně radíš, Valoisi,“ řekl Dousman. „Nebudu tady trpět žádné šarvátky, Hennigere. To se týká i vás, pane Trasku.“

Prasečí oko zasunul tomahavk zpátky do opasku a nespouštěl otec z očí. Chňap doprovodil jeho nečekaný pohyb novým zavrčením. „Tuhle potvrzu by nechtěli ani Mandani do čoklího guláše,“ řekl Prasečí oko. „Jdeme vodsud, Gare. Prodáme to radši někomu ze St. Louis.“

„Ale M'sieu Dousman platí lépe než ostatní,“ namítl Valois. „A ve zlatě, mon vieux!“

„Radši vyměním své úlovky za sud Nongahelovy žitný a za rezatej nůž vod Zelený řeky, než bych se doprošoval tohohle zlatohubýho vydřiducha a jeho prašivýho kámoše.“ Prasečí oko popadl svůj balík a vykročil ke dveřím. „Ještě jednou mi přijdeš do cesty, dlouháne, a potom pámbu s tebou, jestli nebudeš mít v pušce suchej prach.“

O tom jsem nepochyboval.

Když odešli, otec řekl: „Co je to za exempláře? V životě jsem je neviděl.“

„Ten hromotluk je Sam Henniger. Jeho partner se jmenuje Gar Valois.“ Dousman potřásl hlavou. „Od chvíle, kdy vyjdete z mého obchodu, měli byste mít další pár očí v týle.“

Otec si odfrkl. „Tyhle dva ptáčky už určitě víckrát neuvidím.“

„Nikdy nevíte, kde se zrovna vynoří. A to je jenom jeden z mnoha jejich nepříjemných zvyků. Podél celé řeky jsou známi jako dvě strany falešné mince. Najdou se lidi, co vám řeknou, že ti dva v životě neulovali ani myš. Vykrádají zkrátka cizí pasti, nebo napájí Indjány pančovanou whisky a potom je obírají o úlovky. Nerad bych vypadal jako mluvka, ale věřte, že bude lepší těm dvěma se vyhnout.“

Otec vrhl pohled na mne a na pušku v mých rukou. „Oceňuji, jak pohotově ses postavil na obranu rodiny, chlapče. Ale pochybuji, že by ta věc mohla být k užítku nenabitá. Leda snad, že bys s ní chtěl tlouct komáry.“

Řekl to tak suše, že mi zrudly uši. Theron se uchechtl. Pohlédl jsem na Bena, ale tentokrát nehodlal zasáhnout v můj prospěch. Odkáslal jsem si. „Totiž... otče... Napadlo mě, že už jsem dost velký, abych dostal vlastní pušku.“

„To tě napadlo? Přesně to napadlo i mě. Co stojí ta puška se vším

vybavením, pane Dousmane?“

„Je z druhé ruky,“ řekl pan Dousman, „ale bývalý vlastník, jeden farmář, který mi ji přenechal k úhradě dluhů, ji udržoval ve výborném stavu, jak sami vidíte. Je předělaná na kapsle, a má tudíž cenu patnácti dolarů. Zásoba prachu, kulek a kapslí je v ceně.“

„Vyřízeno,“ řekl otec pohotově.

Stál jsem tam jako omámený, v dlaních jsem pevně svíral předmět svých snů a nevěřil svým uším. Naučil jsem se střílet z otcovy staré pušky s křesacím kamenem a z několika běžných mušket, které jsme měli v domě. Ale od deseti let jsem si toužebně přál prvotřídní pušku, která by byla jen moje. Bylo to přání, jaké se bojíte vyslovit, a nikdy byste se o to nepokusili před tak chladným člověkem, jakým se jevil můj otec.

Přesto uhodl mé přání a vycítil sílu mé touhy. Šetrný Amos Trask

ted' odpočítával poctivě a v potu tváře vydělané peníze za klukovský sen. Byl to ten nejkrásnější dárek, jaký jsem si dovedl představit.

Měl jsem pro to řadu důvodů. Začal jsem totiž vidět svého otce v docela novém světle.

* * *

Na poště jsme vyzvedli hraničku dopisů, které se tam nahromadily od naší poslední návštěvy loni na podzim, dopisy od otcova bratra a matčinych sourozenců. Potom jsme vyřídili nákupy: pár metrů kalika a režného plátna, prach a sekané olovo, krabici křesacích kamenů a pro matku nový měděný kotel.

Pozdě odpoledne jsme opustili Prairii du Chien a vypluli opět na západ, proti proudu Wisconsinu. Větší část cesty jsme měli pádlovat proti proudu – čtyřicet mil proti Wisconsinu a dvacet po Modré řece – ale naše kánoe ted' byla podstatně lehčí. Na tyhle cesty jsme nikdy nevozili mnoho jídla, jen obvyklou voyageurskou dávku rýže, sušených fazolí a pražené kukuřice. Říční údolí oplývalo pernatou zvěří, koroptvemi, slukami, divokými kachnami i husami, takže o maso jsme cestou nikdy neměli nouzi.

Nabídl jsem se, že obstarám pro všechny večeři, ale napoprvé jsem střílel beznadějně vedle. Theron se po každém výstřelu smál a výskal a nakonec ušetřil mé pýše citelnou ránu, když ze své staré Hallovy armádní muškety trefil do křídla divokou kachnu. Nejvíc mě zlobilo vědomí, že ta trefa byla jen dílem šťastné náhody. Ther obvykle netrefil stojícího medvěda na čtyřicet metrů. Jednou se o to pokusil a musel utéct na strom, protože to byla medvědice a nedaleko měla mladé.

Konečně jsem se svou zbraní trochu srostl a v krátkém sledu jsem dostal kachnu a koroptev. To Therovi zavřelo pusy.

Při západu slunce jsme přirazili k písčité kose poblíž místa, kde byl břeh lemován břízami. Bylo to naše oblíbené tábořiště. Vánek, který tu neustále vál, odháněl komáry do uctivé vzdálenosti a příjemně šuměl v korunách stromů. Oškubali a vyvrhli jsme ptáky, navlékli je na zelený prut a pomalu jím otáčeli nad ohněm, až se škvířili ve vlastní šťávě. Jedli jsme je horké, až se z nich kouřilo a trhali jsme od kostí sladké, křehké maso.

Soumrak zbarvil vodu a oblohu do bronzova a lesy kolem nás potemněly. Všichni tři jsme byli unaveni půldenním pádlováním, a tak jsme se brzy zavrtali do pokrývek. Ben s Theronem začali za chvíli pochrupovat. Ale já jsem dlouho ležel s otevřenýma očima, poslouchal sborový zpěv žab a zachvíval se při doteku nové pušky, kterou jsem si položil podél těla. Otcova záda a ramena tvořila proti ohni mohutnou siluetu. Seděl sám se svými myšlenkami a kouř z jeho dýmky se mísil s aromatickou vůní borovic.

Probral jsem se a vytřeštil oči. Něčí ruka mnou jemně zatřásla. „Keve.“ Nade mnou se skláněl otec. Vzpřímil se a pokynul mi, abych šel za ním.

Sestoupili jsme po svahu a posadili se na mechem porostlou past u samé vody. Řeka nám šuměla pod nohama a hladinu pokrýval odraz hvězd. Otec vyklepal dýmku o sevřenou pěst, vzhlédl a pozoroval hvězdný prach. Napadlo mne, zda si vzpomíná na jedinou noc, kdy jsme taky takhle spolu seděli. Bylo mi tenkrát šest a on mi ukazoval Velký a Malý vůz a Polárku. Bylo to hrozně dávno, ale já si pamatoval každou maličkost.

Konečně promluvil. „Měl jsi příležitost vyzkoušet svou novou pušku. Doufám, že jsi s ní spokojen.“

„Je výborná. Zanáší maličko doleva, ale myslím, že s tím si dokážu poradit.“

„Bylo načase, abys měl vlastní zbraň.“ Mluvil tiše a rozvážně. „Hodně jsem o tom přemýšlel. Pokud jde o zbraně, Ben s Theronem jsou po mně. Střílejí rádi, ale ne vášnivě. Zdá se, že ty střelbu miluješ... rozumíš mi?“

„Myslím, že ano. A proto jste mi koupil pušku?“

„Proto také. Jsi od přírody lepší střelec než kterýkoli z nás a zanedlouho nás daleko předčíš. Je to umění, na které může být muž právem hrdý, jako na všechno, co dělá dobře. A nejen to. Tady na hranicích je puška nejen pracovním nástrojem, ale také zbraní. Chápeš?“

„Ano.“

„Pečuj o svou zbraň jako matka pečuje o dítě. Po každém střílení ji vyčisti. Budeš-li s ní venku ve špatném počasí, vytři po návratu všechny součásti, ať je zvenku i uvnitř suchá jako troud. Kulky nikdy

nepřechovávej v jelenici, jediné ve lněném plátně. Odměřuj dávky prachu na zrníčko přesně a dej pozor, abys nedával zbytečně velké náboje. Postupem času získáš praxi, ale ani potom nepromarni jediný výstřel. Počítej každou kulku.“ Otec se odmlčel, a za chvíli pokračoval: „Střílej jenom na jistý cíl a jen tehdy, když nemáš nejmenší pochybnost o tom, na co míříš. Nikdy nestřílej víc zvěřiny, než kolik spotřebuješ. Máš možná pocit, že ti neříkám nic nového, přesto se ale snaž, abys nic z toho nezapomněl.“

Vzhlédl jsem k pomrkávajícím hvězdám. Ve tmě a při svitu hvězd bylo docela lehké si představit, že každá z nich je slunce jako to naše, a možná že je dokonce obklopena podobnými světy, jako je ten náš. Milióny světů. Při tom pomyšlení jsem si začal připadat jako zrnko prachu, jako pokaždé, když jsem se pustil do úvah o životě a smrti.

„Táto,“ zaslechl jsem svůj hlas, „zabil jste někdy někoho?“

Vyhrklo to ze mne docela nečekaně, vůbec jsem neměl v úmyslu takovou otázku otci položit. Odpověděl klidným hlasem a ani nezaváhal, jako by s mou otázkou předem počítal. „Jednou... na Erijském jezeře. Naše loď se pustila do křížku s britskou válečnou lodí.“

„Byla to velká bitva?“

„Nevzpomínám si na žádné malé bitvy, Kevine. Tahle byla ze všech nejhorší. Bojovali jsme muž proti muži, pistolemi a šavlemi. Víím, že jsem zasáhl jednoho muže přímo do srdce. Když padl, zahlédl jsem jeho obličej. Možná jich bylo víc... byl to takový zmatek, že si nedovedu všechno přesně vybavit. Kouř a hluk a paluba kluzká lidskou krví.“ Mnul si bradu a pozoroval vodu. „Co je to sláva? Lidé tenhle pojem odjakživa spojují s válkou. Nikdy jsem nepochopil proč. Sláva. Muž někdy musí bojovat, bránit svou vlast i sama sebe, ale je lépe, když k tomu nemá důvod. Nikdy si nepřej válku, Kevine.“

„Nemyslíte, otče, že budeme muset bojovat? Až Černý jestřáb...“

„Nemyslím. Naše farma je daleko na sever od míst, kam Saukové směřují. Budou-li se držet Skalnaté řeky a okolí, nemělo by nám hrozit žádné nebezpečí. Na druhé straně asi nikdo nemůže předpovědět, jak se budou věci vyvíjet, až se začne střílet.“

„Ale až to začne,“ naléhal jsem dál, „tak se přece dáte k domobraně?“

„Ne. V téhle válce ne. Války jsou různé. Tuhle bych s klidným svědomím nemohl podporovat. Když miluješ svou vlast, něco takového se ti těžko říká. Ale milovat svou vlast neznámá slepě se podílet na jejích chybách. Naší povinností je naopak bojovat za nápravu chyb.“

„Jenže Černý jestřáb porušil smlouvu.“

„Takových smluv už bylo. Víš, kdy jsme podepsali první smlouvu se Sauky?“

„Nevím.“

„V roce 1804. Pět zástupců Sauků postoupilo vládě nějakých padesát miliónů akrů půdy za pouhých tisíc dolarů. My dva teď sedíme na severní hranici onoho území. Tvořila ji řeka Wisconsin. A teď dávej pozor. Indiáni ztratili právo žít a lovit na tomto území, dokud zůstané majetkem státu. Černý jestřáb později tu smlouvu potvrdil, ale ještě o něco později ji odmítl s odůvodněním, že nepochopil její obsah. Já mu věřím.“

„A proč?“

„Smlouva je vynález bílého člověka a odpovídá jeho způsobu myšlení. Indiánský způsob vlády a uplatňování zákonů kmene je docela jiný než náš. Černý jestřáb prohlásil, že pět mluvčích jednalo svévolně a zastupovalo jen malou část Sauků. Nikdy ale nemuselo dojít k nejhorsšímu, kdyby se před devíti lety nebyli naši osadníci začali tlačit na Skalnatý ostrov, který byl domovem Černého jestřába. Indiáni podali protest, ale bílé úřady je ignorovaly. Keokuk a větší část jeho kmene se, přesvědčeni, že nedokáží bílý nápor zastavit, začali stěhovat na západ od Mississippi. Černý jestřáb se svou družinou odmítl se hnout, ale nečinil žádné válečné přípravy. V roce 1812 bojoval na straně Britů a myslím, že věřil – a věří dosud –, že dojde-li k rozhodujícímu boji, kanadští Britové ho podpoří.“

„Myslíte, že to udělají?“

Otec zavrtěl hlavou. „Černý jestřáb nechápe politiku bledých tváří. Ghentská smlouva z roku 1814 znamená konec britských zájmů na severozápadě. Anglie se bude sotva pouštět do třetí války s Amerikou o poměrně hustě obydlenou oblast, kterou nedokázala vybojovat před dvaceti lety. Rozhodně ne kvůli několika stovkám bojechtivých Indiánů. Snaží se, to se ví, držet si želízko v ohni, a tak chlácholí Indiány nejasnými přísliby pomoci, ale po zkušenosti z loňského jara

by měl být Jestřáb natolik moudrý, aby podobné věci nebral vážně. Jak víš, osadníci vyplenili jeho vesnici a zničili pole, a když je žádal, aby odešli, guvernér Reynolds shromáždil armádu dobrovolníků a vytáhl proti němu. Tváří v tvář přesile Černý jestřáb opustil své území a rozhodl se překročit Mississippi a vrátit se do míst, kde jeho lidé poznali jenom hlad. Saukové nechtějí nic víc než získat nazpět území, o něž byli připraveni nespravedlivou smlouvou. Doslova okradeni. Kdyby jim je mocná Amerika vrátila, byla by to pro ni velmi nízká cena za odvrácení nesmyslné války.“

Dlouho jsme mlčeli. Otec byl uzavřený člověk a ještě nikdy jsme spolu takhle nemluvili. Snažil jsem se tu chvíli co nejvíc prodloužit. Ale jazyk jako by mi najednou zdřevěněl. Hvězdy se zhlížely ve vodě a kdesi ve tmě se nad hladinu vymršťovaly ryby. Nic není tak jednoduché jak to vypadá. Černý jestřáb je v právu i v nepravu. Máme vůbec nárok na tuto zemi?

Zeptal jsem se na to otce.

„Pro všechny je tu dost místa,“ řekl mírně. „Pro Indiány i pro bílé. Tohle je veliká země, chlapče. Příliš veliká na to, aby musela pít lidskou krev pro něčí chamtivost. Jestli k něčemu dojde, je možné, že nikdo z nás nebude moci zůstat stranou. Taková už je válka. A teď si půjdeme lehnout. Zítra svedeme další boj s řekou a to je silný nepřítel.“

Kapitola třetí

Po návratu jsme měli na farmě tolik práce, že jsme na hrozící válku zapomněli. Zapadli jsme do kolotoče jarních prací. Byl čas zasít pšenici a vymýtit další kus lesa. Otec měl v plánu zasít na podzim na zkoušku ozimé žito. Všichni tři jsme pilně čistili dlouhý pruh půdy mezi našimi polnostmi a řekou, káceli jsme stromy, dobývali ze země kořeny a balvany. Dlouhé hodiny jsme hrbili hřbet a v době volna nám vůbec nebylo do skoku. Občas se mi přece podařilo zajít do lesa se svou novou puškou. Trochu jsem střílel do terče a číhal na drobnou zvěř. A napůl vážně také na Indiány.

Podél Modré řeky žilo jen málo osadníků a jednotlivé farmy byly od sebe značně vzdálené, a proto se k nám obvykle dostávaly jen zlomky novinek, nejčastěji od náhodných plavců po řece. Generál Atkinson zorganizoval v Armstrongově pevnosti armádu z pravidelného vojska a dobrovolníků a vyslal za Sauky předsunutý voj pod velením plukovníka Zacharyho Taylora šedesát mil proti proudu Skalnaté řeky. Taylor se zastavil u Dicksonova převozu, kde vybudoval kasárna a velitelské stanoviště pro budoucí operace a vyčkával další postup Černého jestřába.

Celou oblast mezi Mississippi a Michiganským jezerem zachvátila panika. Šířily se divoké zvěsti o tom, že se Saukové a Liščí Indiáni spojili se Siouxi, Winnebagy, Čipevaji a Potawatomii, řadí po celém Michiganu až k Detroitu, a kam přijdou, tam vraždí, podpalují a loupi. Stovky osadníků se už uchýlily do Winnebažské pevnosti v Portage des Sioux, do Howardovy pevnosti v Zeleném zálivu, do Dearbornovy pevnosti v Chicagu a na stanici Solomona Juneaua na řece Milwaukee.

Otec přijímal všechny zvěsti s rezervou. Každého informátora se trpělivě vyptával a snažil se mezi spoustou nadsázek a výmyslů najít zrnko pravdy. Z těch posbíraných zlomků nakonec vyplynulo, že Černý jestřáb vyslal posly k náčelníkům všech kmenů na Severozápadě se žádostí o pomoc. Winnebagové svolali radu a potvrdili své přátelské vztahy ke Spojeným státům. Ostatní kmeny následovaly jejich příkladu. Když někteří Potawatomiové pohrozili, že se vydají na válečnou stezku, jejich náčelník Šabonna poslal své loajální bojovníky, aby varovali bílé osadníky v severním Illinois a jižním Michiganu. Od té chvíle se panika šířila jako lavina. Zatím ovšem ještě nedošlo k žádným násilnostem. Nepadl jediný výstřel.

Přesto otec oral s puškou připevněnou k hřídeli pluhu. Něco takového nedělal ani v prvních dvou letech našeho pobytu u Modré řeky, kdy se po kraji stále ještě potulovalo pár zubožených Indiánů. Tenkrát se nám čas od času ztratilo prase nebo kuře a jednou v noci nám ze stáje zmizel pár volů. Stálo po čertech hodně dřiny, než jsme si mohli pořídit nové. Teprve když bílí osadníci začali pálit po všem rudém, co se objevilo na dostřel, Indiáni zmizeli. Zůstal jenom Ďábelský medvěd Joe, ale ten byl neškodný a choval se k nám

přátelsky.

Jednou pozdě odpoledne, asi čtrnáct dní po návratu z Prairie du Chien, jsem před večerí vyklouzl do lesa, abych si trochu zastřílel. Jižně od naší farmy jsem v borovém lese narazil na stezku zvěře. Střílel jsem na větvičky, listy a jiné možné i nemožné cíle a díky tomuto tréninku jsem se hodně zdokonalil. Zastřelil jsem dvě veverka na guláš a čekal jsem na příležitost vystřelit po něčem lepším.

I kdybych už na nic nenarazil, rád jsem se při západu slunce procházel mezi borovicemi. Pod šikmými slunečními paprsky se chomáčky jehličí proměnily v kytice zlatých štěpinek a vytvářely na jehličím zapadané stezce zlatem protkávaný koberec. Kolihy a kulíci naplňovali ticho svým pokřikem. Chňap pobíhal přede mnou, občas seběhl ze stezky, přitahován zvláštními pachy, a kdykoli měl dojem, že je něčemu na stopě, vyrážel bouřlivý štěkot. S Chňapovým doprovodem jsem měl vždycky menší úlovek než obvykle.

Pes byl právě na odbočce naší stezky, když jsem došel na malou mýtinu, kde kolem padlého kmene hrabalo několik koroptví. Natáhl jsem kohoutek a vtiskl kapsli na zápalný píst. Právě jsem mířil, když se ozvalo hlučné zapraskání větviček. Při výstřelu hejno vzlétlo a na zem spadla jen borová větev.

„To je tvoje vina, Chňape!“ zařval jsem. „Vypadni odtamtud!“

Lískové roští se rozhrnulo a vyklouzla z něj ducatá tvář Ďábelského medvěda Joea a za ní následovalo tlusté Joeovo tělo. Změřil jsem si ho hněvivým pohledem, protože jsem věděl, že když chce, dovede se plížit jako duch.

„Překazil jsi bledý tváři výstřel, co, Joe? To je zábava, že jo?“

Joe se zazubil. Vždycky vypadal důstojně, dokud nevycenil v úsměvu ty své vykotlané žluté zuby. Měl na sobě ripsový smoking, pozůstatek po nějakém bílém džentlmenovi, k tomu legíny – kamaše z bizoní kůže, a na čistých vlasech po ramena mu seděl zplihlý klobouk. Bylo mu asi pětadvacet a byl synem francouzského obchodníka a ženy z kmene Sauků. Vyrostl mezi lidem své matky, ale neměl to v hlavě docela v pořádku, a nejspíš proto ho Saukové nakonec vyhnali. Pokládají podivně jednající osoby za velké léčitele, pokud ovšem neusoudí, že duchove, kteří je ovládají, jsou zlí. Takovým lidem se potom vyhýbají jako jedu.

Ďábelský medvěd Joe se po libosti potuloval podél řeky, lovil a kladl pasti a občas se objevil na některé farmě a nechal se najmout na výpomoc. Jinak přicházel a odcházel a nebýt párku zastřelených křepelek nebo čtvrtky srnčího, úmyslně opomenutých na cestě, abych na ně narazil, ani bych nevěděl, že byl nablízku.

„Me-awn-as-shaw-whai,“ zubil se.

„To vím taky, že špatně střílím. A cos asi čekal, když jsi mi všechno vyplašil?“

Předstíral jsem, že jsem ještě pořád zlostí bez sebe a zamračeně jsem sáhl po pušce. Joe pozoroval mé počínání s planoucíma očima. Naplnil jsem kónickou odměrku černými zrněčky z rohu na prach a vysypal její obsah do hlavně. Z vácku jsem vyndal olověnou kulku, z ozdobné krabičky s mosazným víčkem jsem vytáhl kousek promaštěného plátna, zavinul do něj kulku a rázným pohybem nabíjáku jsem ji nacpal do hlavně. Ďábelský medvěd Joe poplácal dlouhou hlaveň. „Dobrá puška.“ Smutně se podíval na svou starou hudsonbayskou mušketu. „Špatná puška.“

„Pen-the-kay-thaun,“ řekl jsem. Pochytil jsem něco málo z jazyka kmene Sauků, když jsme s Joem rybařili a toulali se po lesích, a rád jsem své znalosti procvičoval. „Kea nám dá kay-kay-noo. Matka nám udělá něco k jídlu.“

„Wa-wun-nit!“ zajásal Joe. Pohládl si břicho a s nadějí v hlase položil obvyklou otázku: „Sco-ra-wa-bo?“

„Ne, Žádná whisky. Žádný rum. My jíst.“

Hvízdl jsem na Chňapa a zamířili jsme lesem k domovu. Joe se najednou zastavil a zaposlouchal se. Klekl si, na okamžik přiložil ucho k zemi a s obavami na mne pohlédl. „Kit-chi-mo-co-maun,“ řekl.

„Cože?“

„Dlouhé nože,“ řekl váhavě. „Muc-a-mon. Moc Američanů.“

„Tady žádné Dlouhé nože,“ protestoval jsem. „Přátelé. Cawn.“ Proklepal jsem na prsa napřed sobě a potom Joeovi. „Traskové jsou cawn, Joe.“

„Moc Dlouhé nože. Koně. Jdou sem. Hledat zabít Indián. Já pryč.“

Otočil se a jako had zmizel v křoví. Pokrčil jsem rameny a přidal

do kroku. Ďábelský medvěd Joe byl sice vždycky dříve na stopě nejrůznějším událostem než já, ale bílí muži na koních? To asi sotva. Čas od času projel kolem jezdec či dva, ale ti nikdy nehonili Indiány.

Na kraji lesa jsem se zastavil. Náš srub a hospodářské budovy stály na rovině u řeky, ze severu a východu byly obklopeny pastvinami a poli. Všechno vypadalo na první pohled jako obvykle. Z komína se kouřilo, matka s Enou chystaly večeři. Otec, Ben a Theron se myli na lavici před domem. Rowenininy růžové šaty se míhaly v osikovém houští jižně od domu, kam šla pro vodu.

Na půli cesty přes pole jsem spatřil řadu jezdců, kteří šli po staré indiánské stezce a blížili se od lesa k zadní straně stavení. Ozbrojení muži. To pomyšlení mi sevřelo hrdlo. Rudí, nebo bílí?

Rozběhl jsem se. „Tati!“

Musel jsem vypadat jako blázen, jak jsem se řítit k domu, mával rukama a křičel, co jsem měl sil, s ňafajícím Chňapem v patách. Otec a bratři mě sledovali pohledem a matka vyběhla před dům: „Pro všechno na světě, co se děje?“

Oběhl jsem roh domu a ukázal za sebe: „Támhle!“

Vyskočili, postavili se vedle mne a dívali se tím směrem. Otec pokřičel rameny a dál si otíral ruce do ručníku. „Sousedé. Marcus Wynant a Rufe Turley... a taky chlapec Otise Mangruma. Copak se to děje?“

Ther vyvalil oči a napřáhl ukazováček. „Jé-e-é! Támhle jsou! Náš chlapeček myslel, že jsou to rudoši!“

„Nemysle!“

„Všechno to postřílej, Kuře. Prásk!“

Bylo mi opravdu trapně. Na tuhle vzdálenost už nemohlo být pochyb, že těch přibližně dvacet jezdců jsou běloši. Blížili se od lesa v neuspořádané řadě a Marcus Wynant, který je vedl, dal rukou znamení, aby zastavili. Jezdci si jeho pokynu většinou nevšimli, nebo ho úmyslně ignorovali. Zadní se vmísili mezi stojící přední řadu koní. Ozval se smích, pokřik a polohlasné kletby a konečně začali jezdcí sesedat. Marcus Wynant, poměrně širokoplecí, bělovlasý muž s očima barvy tajícího ledu popošel blíž. Uklonil se matce, potom si sundal pravou rukavici a po řadě potřásl rukou otcí a nám ostatním. Pan Wynant dokázal proměnit v obřad všechno, co dělal.

„Drahý Amosi, doufám, že se ti vede dobře a tvé rodině také.“

„Dokonce výborně, Markusi, děkuji za optání. A co má tohle všechno znamenat?“

„To je třetí michiganský dobrovolný oddíl.“ Pan Wynant udělal pomlku jako stvořenou pro fanfáry. „Jedeme podél řeky a verbujeme lidi.“

„To zní hrozivě,“ řekl otec. „Člověk by myslel, že je válka.“

„Člověče, vždyť je válka! Neslyšel jsi nejnovější zprávy? Černý jestřáb napadl dvě setniny illinoiské domobrany. Plukovník Taylor je vyslal k Dicksonovu převozu, aby zjistili postavení Sauků. Ti rudí d'áblové klidně přepadli jejich ležení, zabili nejméně tucet mužů, spoustu dalších zranili a zmocnili se vozů se zásobami a zbraněmi.“

Otec pozvedl obočí. „Opravdu?“

„Pane Wynant,“ vložila se do rozhovoru matka, „vaši muži jsou jistě unaveni. Doufám, že si odpočinete a pojíte s námi.“

Znovu se jí uklonil. „Díky, madam. Neodvážil bych se žádat vás o pohostinství pro tak velkou společnost. Máme své zásoby a s tvým dovolením, Amosi, se tu utáboříme na noc.“

„Beze všeho. Pověz mi o té bitvě něco víc, Markusi...“

Procházeli jsme s Benem a Theronem mezi muži a zdravili známé. Byli to naši „sousedé“, otcové a synové, které jsme poznali při různých domácích oslavách a tancovačkách na mlatě. Zahlédli jsme také několik cizích lidí, nejspíš rybářů a traperů. Byla to pestrá společnost, oděná do plátna i bizoní kůže a ozbrojená puškami a nejrozmanitějšími druhy mušket. Většinou měli za pasem dýky a tomahavky a někteří se pyšnili třemi až čtyřmi loveckými noži.

Připojili jsme se k Cephovi Mangrumovi. Byl to vysoký štíhlý chlapík v Benově věku, s ostře řezaným divokým obličejem. Rád se smál a prováděl husarské kousky. Měli jsme ho rádi. Žil se svým ovdovělým otcem na farmě vzdálené od nás několik mil po proudu řeky.

„Kde máš otce, Ceph?“ zeptal se Ben.

„To víš, tátu tahle válka nezajímá a někdo přece musí dokončit jarní setí, ale řekl si, že jeden Mangrum by měl hájit čest rodu.“ Ceph se zazubil. „A to jsem já.“

Jak jsme tam tak stáli a povídali si, vyšla z osikového houští Ena

se dvěma vědry vody na vahadle. Mile pozdravila několik mladých mužů, ale nedovolila jim, aby jí s vodou pomohli. Ena byla vysoká urostlá dívka s vlasy jako len, hezká a natolik přímá, že si své obdivovatele nikdy nedobírala. Na mlatě dovedla za noc protancovat pár střeviců, ale nikdy nedopustila, aby si některý z mladíků na ni dělal nároky.

„Dobrý den, Eno,“ řekl Cephas. „Dnes je úchvatný západ slunce, že?“

Prošla kolem něj beze slova a zmizela v domě.

„Ohoó!“ posmíval se Theron. „Já věděl, že si naše sestřička jednoho dne někoho vyvolí. Ale v životě bych nepomyslel, že to bude taková plechová huba jako náš dobrák Ceph.“

„Copak se stalo, Ceph?“ šklebil se Ben. „Vždycky jsem myslel, že Ena po tobě tak trochu pošilhává. To se vycítí, víš?“

„Taky že ano,“ řekl Ceph dobromyslně. „Ale pamatujete, jak se loni na podzim u Turleyů slavily dožínky? Tak tam jsem se pohádal s Martinovic Sobiem o první tanec s Enou a rozbil jsem mu nos. Ena se to doveděla a řekla mi, že jsem hulvát a že se jí hnusím. Tak jsem jí dal pusu a ona mi jednu vrazila. Týden jsem měl oteklý ciferník. Táta myslel, že jsem vlezl do vosího hnízda.“

Ben soucitně pokýval hlavou. „Hochu, hochu, tak se mi zdá, že ti dává pěkně zabrat. Toho jsem se bál. Řekl bych, že konec dalšího nápadníka je na obzoru.“

Po večeři jsme si sedli u ohně s Cephem, Buckem Tolliverem a Bobem Yarnellem. Vařili podivnou směs z kukuřičného těsta a soleného vepřového a to tak, že syrové kukuřičné těsto a kousky vepřového namotali na klacky a opékali nad ohněm. Ceph tomu říkal experiment.

„Jakmile budeme hotovi s verbováním, zamíříme asi ke Skalnaté řece,“ řekl Yarneli. „Nemůžu se dočkat chvíle, kdy konečně vystopuju nějakou rudou kůži.“

„Nejspíš se nebudeš muset pouštět moc daleko,“ soudil Ceph. „Teď, když se začalo střílet, bude všude kolem ozbrojených Indiánů jako much a vynoří se vždycky tam, kde bys je nejmíň čekal. To je totiž jejich způsob boje. Vím to od táty. Sloužil před pěti lety jako dobrovolník pod plukovníkem Dodgem, tenkrát jak zdivočel Rudý

pták.“

Buck Tolliver odrkl. „Kamaráde, povstání Winnebagů v sedmadvacátém, to byla jen bouřka ve sklenici whisky. Rudého ptáka nakonec potichoučku lapili a bylo po kraválu. Ale tohle je válka.“

„Vždyť o tom právě mluvím. Indiáni nebojují podle žádných pravidel. Měli bychom chránit vlastní lidi a ne se honit kdovíkam ke Skalnaté řece. Černý jestřáb nebude věčně sedět na zadku a čekat na vojáky plukovníka Taylora, to si pište. Půjde dál a hezky rychle.“

Tolliver zaklel. „Odpornej starej vrahoun. Slyšel jsem, že obelstil naši domobranu bílým praporem a pak ji jednoduše rozsekal na cucky.“

„To jsi slyšel, Bucku?“ Ceph mával klackem, aby mu jeho kouřící kuchařský výtvar rychleji vychladl. „Slyšel jsem tu báchorku trošku jinak. Černý jestřáb prý vyslal tři bojovníky s bílým praporem ke Stillmanovi a Baileymu, to byli velitelé onoho útvaru domobran. Jeden ze Stillmanových vojáků popadl pušku a jen tak pro zábavu jednoho parlamentáře zastřelil. Zbylí dva se dali na útěk. Vpovzdálí stálo několik dalších Sauků a naši chlapíci z Illinois odpráskli ještě dva, aby nevyšli ze cviku. Proto si vzal Černý jestřáb tábor na mušku. Naši čačtí dobrovolníci prchali jako zajíci, i když jich bylo pět na jednoho Indiána. A aby mohli utíkat ještě rychleji, odhodili zásoby, zbraně, prostě všechno.“

„Odkud to máš, prosím tě?“ zeptal se Tolliver.

„Od strýce Jacka. Má farmu na řece Pekatonika. Chtěl se dát k dobrovolníkům, vydal se do Dicksonova přívozu a zhnuseně se vrátil. Podle něho se Černý jestřáb chtěl vzdát, ale ti naši blázniví čarostřelci zmařili jedinečnou šanci na příměří. Plukovník Taylor, který Stillmanovi a Baileymu nařídil, aby Indiány nedráždili, řádl jako tajfun. Strýc Jack povídal, že se té akci vysmívají po celém kraji a mluví o ní jako o Stillmanově běhu.“

Pološero přecházelo v soumrak. Večerní ticho naplnil zpěv cvrčků. Kolem každého ohníčku se krčilo několik postav a k nám doléhaly útržky hovoru, smích a nadávky. Někdo nechal kolovat dva nebo tři džbánky. Posádka pana Wynanta si zřejmě náramně užívala. Domníval jsem se, že jejich posláním je velice důstojné, ale oni se chovali, jako by měli před sebou největší mejdan svého života. Z

útržků hovoru, které jsem zaslechl, jsem měl pocit, že pro většinu z nich je válka pohodlnou výmluvou. Někdo hledal vzrušení, jiný se snažil uniknout práci nebo manželce a mnozí se prostě těšili na hon na rudé kůže.

U nedalekého ohně seděli na bobku otec s panem Wynantem. Nějakou dobu hovořili klidně a tak tiše, že jsem jim téměř nerozuměl. Ale potom se začali rozehtívat. Pan Wynant zbrunátněl a mluvil čím dál hlasitěji.

„Abys věděl, já souhlasím se slovy Stephena Decatura,“ prohlásil pan Wynant nakvašeně. „Jdu se svou vlastí v dobrém i zlém.“

„Pokud jde o city, nehádám se,“ řekl otec.

„Ale přitom tvrdíš, že se nezúčastníš boje proti nepříteli své vlasti. Panebože, Trasku, to bych byl do tebe nikdy neřekl.“

„Markusi, pamatuješ, jak zněla první část Decaturova přípitku? Řekl: ‚Kéž by byla má země ve vztahu k cizím národům vždy v právu.‘ Já vlastně ani nevím, jestli jsou Indiáni cizí národ. Jestli to spíš nejsou první a nejoprávněnější Američané...“

„Divoši, pane. Divoši a vrazi...“

„Já prostě odmítám podílet se na něčem, co pokládám za nespravedlivou válku. Kdyby byla Černého jestřába nevyprovokovala horda chamtivých bláznů...“

„Trasku, mluvíš jako zrádce!“

Pan Wynant vyskočil vzteky bez sebe. Otec také vstal a díval se

mu do tváře.

„Mrzí mě, Markusi, že to bereš takhle.“ V otcově hlase zazněl skrytý varovný tón. „Bojoval jsem za svou vlast a v souhlase se svým svědomím jsem připraven bojovat za ni znovu. Jestli o tom tady někdo pochybuje, ať to řekne nahlas.“

Nespouštěl oči z pana Wynanta. Nikdo další se neozval. Hluk a hovor pomalu umlkly. Pan Wynant zrudl jako krocan, ale měl tolik rozumu, že na otce dál neútočil. Pohlédl na své mužstvo.

„Ke koním! Připravit na cestu!“ zavelel. „Tady se nocovat nebude.“

Nikdo se nepohnul.

„Slyšeli jste?“

„To chce klid, pane,“ ozval se jeden z vojáků. „Zrovna jsme se utábořili a už nemáme sílu plahočit se potmě dál.“

Všichni zahučeli na souhlas.

„Jsem váš velitel,“ zařval pan Wynant, „a očekávám, že budete plnit mé rozkazy. Na koně!“

„Ale, ne tak zhurta, kapitáne,“ řekl někdo. Odměnili ho sborovým smíchem a pokřikováním a pak už se nenuceně bavili dál a kapitána Wynanta nebrali na vědomí. Ten se rozhlédl kolem zuřivým a uraženým pohledem a vyběhl do tmy. Otec chvíli pozoroval mužstvo, potom potřásl hlavou a zašel do domu.

„Šašek jeden počmáranej,“ ulevil si Bob Yarnell. „Prohlásí se velitelem a myslí si, že budeme všichni tancovat, jak on bude pískat. Ale vašemu tátovi tedy vůbec nerozumím. Kdyby chtěl, mohl by být z fleku naším velitelem, všichni by pro něj hlasovali. A co ty a Ther, Bene? Jdete s námi?“

„Když je otec proti tomu, tak ne.“

„Já bych ale hrozně rád šel,“ řekl Ther a oči mu zasvítily. „Vždyť je válka, propána! Cožpak to tátovi nedošlo?“

„Ty si zkrátka neumíš dát pokoj, vid’?“ řekl suše Ben. „O těchhle věcech rozhoduje otec a já myslím, že dal dost jasně najevo, že všichni zůstáváme doma. Ještě jsem o tom nepřemýšlel, ale řekl bych, že je to správné rozhodnutí.“

Ceph se zamyšleně zakousl do svého „experimentu“. „Správné nebo špatné, to je teď vedlejší. Věci se daly do pohybu a já myslím,

že v sebeobraně člověk musí bojovat, co jiného mu zbývá?“

Ben odpověděl rozvážně jako obvykle. „Snad by tedy měl zůstat doma a bránit se a ne táhnout do nějaké pochybné války.“

Tolliver si odplivl do ohně. „Slyšel jsem, že na Východě se vyskytují milovníci Indiánů, ale nikdy bych nečekal, že se s nima setkám takhle daleko na Západě.“

„Uber páru, Bucku,“ řekl Ceph Mangrum sladce. „Nejspíš už víckrát na žádného nenarazíš. Panstvo, ta naše vepřová lahůdka je ale pěkný blaf!“

Kapitola čtvrtá

Květen byl u konce, přišel červen a my měli pořád plné ruce práce. Nikdo na celém severozápadě nepamatoval tak horké léto a otec měl obavy o úrodu. Každý den jsme zkoumali oblohu a vyhlíželi dešť. Válka k nám nadále doléhala jen v útržcích zpráv. Pan Wynant se svým oddílem byl v Peru v Illinois, kde generál Atkinson za pomoci dvou velitelů domobrany, Henryho a Frye, shromažďoval další dobrovolnicnickou armádu. Hlavní část bojovníků Černého jestřába postupovala proti proudu Skalnaté řeky a válka se k nám přibližovala. Indiáni mířili zřejmě do močálovité divočiny kolem jezera Koškonong na území Michiganu, k pramenům Skalnaté řeky.

Bylo to od nás daleko na východ, kde skupinky nájezdníků byly všude kolem. Indiáni podnikali bleskové a kruté útoky na osady a osamělé farmy a mizeli jako duchové. Stovky vyděšených osadníků prchaly do pevností a válečných srubů. Indiáni je cestou přepadali a zabíjeli po desítkách. Nejhorší událostí poslední doby bylo zavraždění patnácti mužů, žen a dětí na Indiánském potoce.

Když jsme pracovali venku, měli jsme proto oči všude. Všichni, až na Rowenu, která žila jako ve snách. Ještě než pan Wynant se svým oddílem odtáhl, se totiž stačila udobřit s Cephasem Mangrumem. Cephas byl odjakživa samé děvče, ale tentokrát se zdálo, že mezi ním a Enou je to vážné. Myslím, že měla velký strach, aby neposloužil za cíl nějaké indiánské kulce nebo šípu. Doufal jsem,

že se nic takového nestane. Měl jsem Cepha rád.

Patnáctého června u nás zastavila vojenská hlídka. Patřila k jednotkám z Howardovy pevnosti v Zeleném zálivu, převeleným do Winnebažské pevnosti v Portage des Sioux, vzdálené polovinu cesty napříč územím Michiganu. Byly obavy, že Winnebažská pevnost se stane cílem prvního útoku Černého jestřába, a proto měli posílit tamější posádku. Matka s Enou nalévaly vojákům chlazený čaj a otec zatím informoval mladého velícího důstojníka, že v okolí se Saukové dosud neobjevili.

„Řekl bych, že jste pořádně sešli z cesty, poručíku.“

„Nerad bych vás zbytečně znepokojoval, pane Trasku,“ řekl poručík Baxley, „ale právě jsme se dověděli, že před několika dny zaútočilo asi sto padesát Sauků na válečný srub u Jablečné řeky.“

„Taková síla?“ podivil se otec.

„Počítáme, že je to přibližně třetina Jestřábových bojovníků. Naštěstí hrstka obhájců, převážně žen, kladla tak účinný odpor, že zahнала Sauky na útek. Černý jestřáb prý sám vedl své lidi do útoku. A máme zprávy, že den nato přepadla tlupa asi třinácti ozbrojených Indiánů skupinu farmářů u řeky Pekatonika jihovýchodně od vás. Pět jich zabili.“

Otci ztuhly rysy. „Nevzpomínáte si na jména?“

„Počkejte... Bull, McIlwin, Searls, Dull a Spafford. Vyvázl jenom jeden muž, nějaký Spencer, a malý Bennett Million.“

„Dull – snad ne John Dull?“

Poručík přikývl. Ucítil jsem, jak mi naskakuje husí kůže. John Dull byl Cephův strýc Jack. Pekatonika byla tak blízko, že jsme tamější osadníky pokládali za sousedy. Jména všech zabitých nám byla povědomá. Měli jsme náhle pocit, jako by válka stanula na našem prahu.

„Z té tlupy už nemusíte mít strach,“ dodal poručík Baxley. „Dobrovolný přepadový oddíl plukovníka Dodge, složený ze samých horníků, je obklíčil a pobil do posledního muže.“ Poručík zkrivil rty do hořké grimasy. „První naše vítězství od chvíle, kdy to začalo. Doufám, že ne poslední. Zatím jako bychom válčili proti duchům.“

„Předpokládáte, že se případy budou opakovat?“

„Po neúspěchu u Jablečné řeky se velká skupina nejspíš rozdělila

na menší části. Černý jestřáb měl zatím úspěch jen s překvapivými útoky, jež prováděly malé skupiny bojovníků. Jestliže jedna z těchto skupin přepadla farmáře u Pekatoniky, bude některá z dalších nejspíš ve vašem okolí. Proto je tady naše hlídka. Máme přimět osadníky na Modré řece, aby se, pokud to ještě neudělali, stáhli do bezpečí válečných srubů.“

Otec si mnul bradu. „Dřeli jsme se šest let, než jsme se zmohli na to, co dneska máme. Stavení, dobytek, pole. Když odejdeme, můžeme o všechno zase přijít.“

„Nerad bych vypadal zaujatě, pane, ale myslím, že život vaší rodiny má větší cenu. Jste ve velikém nebezpečí. V Hamiltonově pevnosti je bezpečný srub a není to odsud daleko.“

„Neznáte mou rodinu, poručíku. Budeme bránit svůj majetek, ať přijde cokoli.“

Baxley nám po řadě pohlédl do tváře a povzdechl si. „Ach tak. Slyšel jsem od vašich sousedů, že jste paličák, pane Trasku. Doufám, že svého rozhodnutí nebudete muset litovat.“

Dívali, jsme se za vojáky, jak odjíždějí po stezce údolím po proudu řeky, a potom jsme se vrátili ke své práci. Otec ale dbal, abychom se nevzdalovali od domu. Loni na podzim jsme pokryli střechu nových stájí silnou vrstvou kůry, ale déšť a vlhký sníh ji promočily. Odpoledne jsme tedy strávili přitloukáním šindelů. Práce nebyla těžká, ale šla nám pomalu od ruky. Otec s Benem zatloukali dřevěnými palicemi klíny do dubových špalků a štípali je na tenké proužky. My s Theronem jsme pracovali nahoře. Otec s Benem nám podávali jeden šindel za druhým a my je přitloukali ke střeše. Byla to dobrá pozorovatelná. Zatloukli jsme vždycky jeden hřebík a přelétli pohledem okraj lesa.

Matka právě volala, že je hotova s večeří, když z lesa vyrazil Ďábelský medvěd Joe a klopytal k nám přes pole. Joe si dovedl návštěvu načasovat a přicházel vždycky, když matka pekla chléb nebo koláče. Tentokrát však výjimečně nesháněl něco na zub. Postával opodál, nervózně se na nás usmíval a vypadal, že by rád co nejrychleji zase zmizel.

„Trápí tě něco, Medvěde?“ zeptal se Ben.

„Tady nezůstat,“ řekl Joe. „Me-aw-nith. Špatný místo.“

Otec si setřel pot z čela. „Proč myslíš?“
Joe pohodil hlavou neurčitě k jihu. „A-saw-we-ke,“ řekl. Ani jsem nemusel překládat. „Saukové,“ řekl jsem.
„Kde?“ zeptal se otec. „Kolik?“
„Blízko,“ Joe roztáhl všechny prsty na rukou. „Ne-couth-woc-qua.“
„Hodně,“ přeložil jsem. „Hodně bojovníků, chce říct.“
Joe se už neusmíval. „Ke-we-thay-me. Všichni jít.“
„Utíká pryč. Chce, abychom šli s ním.“
„Ne.“ Otec ukázal dlaněmi k zemi. „My zůstat. Všichni Traskové zůstat. Joe jít pryč, rychle.“
„Po-shi-po-shi-to,“ zamumlal Ďábelský medvěd Joe a tryskem se rozběhl ke stezce, proti proudu řeky. Usoudil jsem, že překládat jeho poslední slova nemá smysl. Znamenala totiž něco jako „blázen starý“ nebo „blázen bláznivá“.
Otec neztrácel čas. Každému z nás udělil rozkazy.
Už dávno jsme byli připraveni na nejhorsí, na útok i na kratší obléhání. U každého okna jsme měli složené půlené klády, do domu jsme vevalili dva velké sudy a naplnili je vodou, přivezli jsme z Prairie du Chien spousty prachu a olověných prutů a celé hodiny jsme trávili odlévání kulek. Teď přikázal otec mně a Therovi, abychom přitloukli klády na okna a nechali mezi nimi mezery, dost široké, aby se jimi dalo mířit a střílet, ale zároveň tak úzké, aby se jimi neprotáhl nepřítel. Matka s Rowenou běhaly mezi pramenem a domem a plnily sudy vodou. Otec s Benem přihnali za Chňapovy pochybné pomoci krávy z pastviny, zavřeli zvířata do stájí a chlévů a zajistili dveře.
Přitloukl jsem poslední kládu, otřel si zpocené čelo do rukávu a pohlédl k nebi. Celý den se na něm hromadily velké špinavě bílé mraky a teď sem valily od západu svá naditá břicha.
„Vida,“ poznamenal Ther, „vypadá to na déšť. Aspoň jedna příjemná vyhlídka.“
„Pro Indiány,“ řekl jsem. „Bouřka těm Saukům poslouží jako výborný maskovací prostředek.“
„Ale navlhne jim prach,“ zavrčel Ther. „Pokud si ten bláznívej Medvěd ty rudý kůže nevymyslel. Nejspíš měl mžitky před očima.“

Z osikové houštiny vyšla matka se dvěma šplíchajícími vědry vody. Když nás mījela cestou do domu, zaslechli jsme Enin výkřik. Ther a já jsme odhodili kladiva, popadli pušky a vrhli se k houštině.

Našli jsme Enu na mýtině u pramene. U nohou se jí válela vylitá vědra. Měla smrtelně bledý obličej a vytřeštěné oči.

„Támhle.“ Ukazovala na jižní cíp mýtiny. „Indián... byl tam. Viděla jsem mu do obličeje... byl celý pomalovaný bílou barvou.“

„Honem do domu,“ vybídl Ther. Rychle naplnil vědra a pospíchali jsme z houštiny. Ena běžela před námi a já šel za Therem a kryl záda, s puškou připravenou vypálit k okraji lesa. Když jsme dorazili k domu, srdce mi tlouklo o žebra. Přiběhl otec s Benem a Ena jim vyprávěla, co viděla.

„Byl to zvěd,“ řekl otec. „To znamená, že jsou nedaleko a teď už nejspíš vědí, kolik nás tu je. Rychle dovnitř.“

Ben vešel poslední a zastrčil za sebou velkou noční závoru.

Stavení se skládalo z jediné prostorné místnosti, s jedním

velkým krbem u severní stěny a druhým u jižní. Krby byly z roubených klád, mezi klády byly napíchány kolíky a mezery vyplněny mazanicí z jílu a slámy, pečlivě uhlazeny a obíleny vápnem jako stěny. Kolem severního ohniště si matka rozmístila kuchyňské potřeby: plechová kamínka, hrnec na vaření brambor, kotel na barvení látek, měděné kotlíky a mosazné nádoby. Uprostřed místnosti stál těžký stůl a lavice z půlených klád a okolí jižního krbu sloužilo k odpočinku. Na medvědí kožešině tam stála ručně vyřezávaná křesla. Spali jsme v podkroví.

Když jsme zaujali místa u oken, mohli jsme krýt všechny čtyři strany domu. Okenní tabule tvořily dotenka vyškrabané kůže, potírané tukem tak dlouho, až byly průsvitné, a napnuté na dřevěných rámech, které se vyklápěly dovnitř na pantech z nevydělané kůže. Teď byla okna otevřená, a když jsem vyhlížel mezerami mezi půlenými kládami, jimiž bylo zatlučeno mé okno, měl jsem dobrý výhled na přední dvůr a na východní část polí.

Těžké mraky pokryly nebe jako šedivá kožešina. Vzduch byl hustý jako kaše. Ptáci utichli, nebylo vidět žádný hmyz. Venku bylo až moc velké ticho.

Otec si vybral jižní okno, ze kterého byl výhled na houštinu. Z té strany se Saukové mohli dostat k domu nejbližší, protože je do poslední chvíle kryly stromy. Ben zaujal místo u západního okna, jež hledělo na řeku, kde se nepřítel mohl skrývat ve vrbovém porostu. Theronovo severní okno vedlo do otevřené krajiny. Matka s Enou seděly na zemi s třemi nabitými zásobními mušketami a s prachem a kulkami po ruce.

Chňap přecházel po místnosti a v tichu cvakal tesáky. Šťouchl mě čumákem do lokte a zakňučel. Napadlo mě, jestli cítí, že mám strach. Báł jsem se pořádně, krysa strachu mi hlodala ve vnitřnostech. Myslel jsem, že jsem klidný, ale nevěděl jsem to docela jistě. O tomhle člověk sotva může soudit, dokud jenom sedí a čeká.

Těžké mraky vrhaly na zem podivný stín. Zvedl se vítr. Prohrábl místnost prsty průvanu a vyhnal zbytky tepla. Venku se kromě trávy nic nepohnulo. Napjatě jsme čekali. Čas se zvolna vlekl.

Najednou do ticha zahřměla otcova puška. Následoval výkřik,

při kterém mi páteří projelo ledové zamrazení. Byl to lidský hlas a jako ozvěna se rozlehly divoké přerývané výkřiky. Otec podal pušku matce, vzal si od ní mušketu, prostrčil ji mezerou a opět vystřelil.

Saukové se blížili k domu a také stříleli. Přicházeli všichni z otcovy strany? Ze svého místa jsem nemohl soudit. Seděl jsem jako přimražený.

„Bene, zůstaň na místě – sleduj řeku!“

Otec vychrlil příkaz a hrábl po mušketě. Ben se k němu právě chystal doplížit, ale na jeho rozkaz se znovu přikrčil u svého okna. Mezerou mezi kládami vletěla dovnitř kulka a zaryla se do trámu vedle Theronu. Přeběhl místnost a poklekl vedle otce. Oba stříleli, brali si od žen čerstvě nabitě pušky a stříleli dál.

Setřásl jsem ochromení a v předklonu jsem doběhl k otci a Theronovi. Viděl jsem, jak Saukové ustupují do houštiny a najednou byli pryč. Všude kolem znovu zavládlo ticho. V místnosti stál pach střelného prachu.

Otec metodicky nabil svou pušku a tiše řekl: „Zasáhli jsme tři. Stáhli se a raněné vzali s sebou. Myslím, že nám teď dají pokoj, alespoň na nějaký čas.“

„Co udělají, otče?“ Therův hlasitý šepot zněl trochu ochraptěle.

„Možná že nic. Snad počkají do soumraku a pak se odplíží. Nebo se nás pokusí připravit o dobytek. Bene, nespust' z očí břeh řeky. Kevin s Theronem se vrátí ke svým oknům a budou dávat pozor na stáje a chlévy. Střílejte po všem, co se pohne.“

Vrátili jsme se s Thorem na svá místa. Po luční trávě v dlouhých vlnách přebíhal vítr. Srdce mi zaplnilo hrud' jako sílící bubnování. Pomyslel jsem si, že se Indiáni nepřiblíží ke stájím otevřenou krajinou, protože by byli celou cestu vystaveni našim kulkám. Spíš to obejdou lesem a zaútočí na stavení od severu. Vítr se opřel do uvolněných šindelů na střeše stájí a shodil na zem několik úlomků. Na okenní římsu zabubnovaly první velké kapky deště.

Vtom zaburácela místností Benova puška. Podal ji Eně, aby ji znovu nabila, a sáhl po mušketě. „Co je, Bene?“ řekl otec, aniž otočil hlavu.

„Jeden, tati. Jenom jeden... Stáhl se zpátky... počkat, vidím ho.“

Zleva jde ještě jeden...“

„Vidím.“ Otec přiskočil a vypálil zároveň s Benem.

„Támhle se plazí ke stájím!“ vykřikl Theron. „Hlídej si je, Kuře!“

Střelba za mými zády mne odlákala od okna. Vrhel jsem se zpátky na své místo a spatřil jsem, jak z úkrytu za stájí vyrazila štíhlá postava a přeběhla k vratům. Sledoval jsem ho ze své střílny. Když doběhl ke vratům a zalomcoval závorou, natáhl jsem kohoutek.

Vystřelil jsem, Sauk padl na zem a chytil se za nohu.

Vzápětí vystřelil Theron a ze všech sil vykřikl: „Dostal to, jednoho jsem vyřídil!“ Hrábl po nabitě mušketě a vystřelil znovu.

Opřel jsem se o okenní rám a třásl se po celém těle. Rachot výstřelů mi duněl v uších. Sledoval jsem Sauka, kterého jsem postřelil, jak se převrací na břicho a potom se vzpírá na jednom koleně a na rukou. Začal se plazit k rohu stájí a zraněnou nohu vlekl za sebou. Ten lehkomyšlný bojovník byl krásně na dostřel, ale já bych byl stejně střílel vedle. Měl jsem dost času nabít, než zmizel z dohledu. Ale nedokázal jsem udělat jediný pohyb. Viděl jsem velice zřetelně, jak se ten člověk vleče jako přišlápnutý červ, na okamžik jsem měl pocit, jako bychom tam byli sami, jenom on a já, nedokázal jsem znovu vystřelit.

Díval jsem se za ním, dokud se nedoplazil k rohu stájí a nezmizel mi z očí.

„Keve!“ Rowena mě šfouchla do lokte mušketou. Najednou jsem měl zase jasnou hlavu. Už jsem se mohl hýbat i přemýšlet. Popadl jsem mušketu a podal Roweně svou pušku.

Střelba najednou ustala. Kolem se válel štiplavý kouř a v náhlém tichu jsme slyšeli, jak divoce nám buší srdce. Potom řekl otec nevzrušeným hlasem: „Dostal se někdo z těch tří do stájí?“

„Jednoho jsem oddělal na místě,“ řekl Theron. „A ty, Keve?“

„Dostal jsem...“ Slova mi v krku bobtnala v gumový chuchvalec. Odkáshal jsem si. „Jednoho jsem trefil. Snažil se vlézt dovnitř.“

„Ten třetí se musel dostat za stáj,“ řekl Ther.

„Na té straně jsou vrata zajištěna zevnitř,“ řekl otec. „Teď dávejte dobrý pozor. Z téhle strany stříleli, jen aby nás zmátli.“

Nejspíš už pochopili, že jsme odhodláni ke všemu, a rozhodli se, že nám aspoň odeženou dobytek.“

Děšť začal padat v šepotavých přeprškách a vítr ho unášel stranou. Rowena zamumlala: „Tady máš pušku, Keve,“ a já jsem ji od ní vzal a odložil mušketu. Nespouštěl jsem oči ze stáji a pušku jsem svíral tak pevně, až mě bolely prsty na rukou. Z okapů se řítily stříbrné provazy deště.

Hrčením padající vody k nám pronikl ostrý zvuk. Jako když se sekera zakusuje do dřeva. Sekera nebo tomahavk. Buch – nic – buch.

„Táto,“ řekl Ther, „ten zatracenej mizera štípe vrata!“

Poslouchali jsme, jak se dřevo bortí a praská pod pravidelnými údery. Rány ustaly. Neviditelná vrata stáji zavržala v pantech. Dovnitř se dostal jen jediný Sauk. Víc jich nebylo třeba.

„Táto, pusťte mě ven,“ naléhal Ther. „Já toho...“

„Nehneš se z místa,“ řekl otec chraptivě. „Venku jsou další, rozumíš? Nedošel bys ani na půl cesty.“

Ten rudý chlapík se ve stáji zatím přímo překonával. Po chvíli s pokřikem vyhnal pár volů. Za okamžik vyběhli těžkým krokem za vzdáleným rohem stáji. Po nich následovaly dojně krávy. Theron zasténal. „Jestli je dostanou do lesa, mužem se s nimi rozloučit.“ A po chvíli: „Támhle je, viděl jsem ho! Šel hned za kravami a teď se mezi ně schoval. Takhle po něm nemůžeme střílet!“

Ther se přestal ovládat a s obličejem znetvořeným hněvem proběhl kolem mne. Shodil závoru ze dveří.

„Therone!“ zaburácel otec.

Ale Ther popadl mušketu a už byl za dveřmi. Ben vyběhl v patách za ním. Asi šest kroků od domu ho dohnal, zrovna když já jsem doběhl na práh. „Vzpamatuj se, ty blázne!“ Chvilku zápolili, ale Ben byl silnější a zpola vlekl Thera zpátky ke dveřím.

Saukové ukrytí v houštině spustili palbu.

Ther přestal klást odpor a vrhl se ke dveřím. Uhnul jsem mu z cesty.

Ben se hnal za ním, ale sotva metr ode dveří zakolísal jako býk na porážce. Zasáhla ho kulka. Otevřel ústa, vytřeštil oči, skácel se dopředu a hlavou a rameny uhodil o práh.

Popadli jsme s Theronem Bena za ruce a vtáhli ho dovnitř. Když byl v bezpečí, přirazil jsem dveře a zastrčil závoru. Chvilí se nikdo z nás nepohnul a všechny oči byly upřeny na Bena. Otec odstoupil od svého okna a přikázal: „Keve, There, vraťte se na stráž. Eno, prostěradla. Marto, rozdělej oheň.“

Poklekl vedle Bena a opatrně ho otočil na záda. Ben měl bezkrevnou tvář a na prsou se mu po košili rozlézala karmínová skvrna. Matka tiše zavzlykala, vrhla se na kolena a zvedla mu hlavu.

„To kvůli mně,“ Theron neměl daleko do pláče. „Panebože, co jsem to udělal. Bene!“

„Jdi k Benově oknu,“ řekl otec a roztrhl Benovi košili na prsou. „Keve, ty sleduj moje.“

Přešel jsem k severnímu oknu, nohy jsem měl bez citu a jako z gumy. Ena vylezla do podkroví a teď sestupovala po žebříku s náručí pokrývek. Byly s matkou obě bledé a tiché, až po chvíli se matka zeptala: „Jak je na tom, Amosi?“

„Ještě nevím.“ Otec se na ni podíval a tiše dodal: „Je to zlé. Udělej, jak jsem řekl, Marto. Rozdělej oheň. Připrav nože. Roztrhej něco na obvazy. Budu muset najít kulku a potom vyčistit ránu.“

Ena rozprostřela na podlahu dvě příkrývky, otec jemně zvedl Bena, položil ho na měkkou podložku a srovnal mu ruce a nohy. Hlava se Benovi kymácela a ústa měl otevřená. Na spáncích bylo vidět puls. Na tvářích se mu objevovaly červené skvrny a zase mizely. Žil. Ale kolik života mu zbývalo?

Nevidomýma očima jsem sledoval houštinu zmítanou větrem. Obloha se roztrhla a déšť padal v tlustých provázcích a cloumal vrcholky stromů. Vlhkým prachem se nedá střílet a Saukové i jejich pušky musí být promoklí skrz naskrz. Ale to jsem si uvědomil až mnohem později.

Roztřásl jsem se po celém těle. Bene... Bene!

Otec zapálil několik svíček a v místnosti se trochu rozjasnilo.

Potom přivolal Thera, aby Benovi přidržoval ramena, zatímco matka ho držela za kotníky. Ena držela svíci tak, aby světlo dopadalo na tenké ostří nože, jímž otec hledal v ráně kulku. Ben byl napůl při vědomí, svíjel se a sténal. Otec sahal do rány velice šetrně, ale Ben se přesto zmítal a házel sebou. Ther si na něj musel lehnout celou svou vahou, aby ho udržel. Otec zaryl hlouběji a z Benových úst vyrazil příšerný výkřik. Ten zvuk se mi zařízl do nervů jako pila s vylámanými zuby. Benovo tělo se napjalo a náhle ochablo.

Snad po minutě otec zvedl hlavu. Obličej se mu leskl potem. Podíval se na nás a pomalu zavrtěl hlavou.

„Nemůžu tu kulku najít, ale musí být blízko plic. Hlouběji nesmím jít, bylo by to moc velké riziko.“

„Ale blízko plic,“ zašeptala matka. „Amosi!“

„O to se nemohu pokoušet, Marto. Tohle je práce pro chirurga... a možná že i ten by ji nechal uvnitř, dokud se nevytvoří cysta. Zaplať pánbůh, že nezasáhla plíce. Přines velký řeznický nůž a opal ostří nad plamenem. Pospěš si. Chtěl bych uzavřít ránu, dokud je Ben v bezvědomí.“

Matka přinesla rozžhavený nůž. Otec zručně a šetrně vypálil ránu. Po chvíli už jsem ten pohled nevydržel. Před zápachem a škvířením masa, jako když odkapává tuk na horkou plotnu, však nebylo úniku. Přitiskl jsem se čelem ke stěně, zavřel oči a křečovitě polykal.

Konečně bylo po všem. Rána byla vyčištěna, krvácení zastaveno. Theron se třásl jako osikový list a Eně se udělalo zle. Otec přivlekl z podkroví Benovo lůžko a postavil je poblíž severního ohniště. Matka shrnula pokrývky nasáklé krví a lůžko čistě povlékla. Potom Bena omyla po celém těle teplou vodou a otec ho uložil.

„Víc prozatím dělat nemůžeme.“ Otec k nám obrátil ztrhaný obličej. „Až se probere, bude mít nejspíš horečku a bude blouznit. Připravte se, že ho budete muset držet, aby se mu rána znovu neotevřela.“

„Kdybychom tak měli nějaký utišující prostředek,“ zašeptala matka. „Bude mít strašné bolesti, Amosi.“

„Já vím.“ Položil jí svou velkou dlaň na rameno. „Uvaříme chininovou kůru, to mu srazí horečku. Víc dělat nemůžeme.“

Zase stejná slova. Ale ještě víc než slova mě zarazil prázdný,

bezmocný tón otcova hlasu a teprve tehdy jsem si uvědomil, jak vážný je Benův stav.

My dva s Benem jsme k sobě vždycky měli blízko. Když jsem byl malý, byl jsem mu pořád v patách. Byl z nás nejstarší, a proto byl vždycky mým hrdinou a idolem. Ale zatímco otec byl většinou uzavřený, Ben měl pořád slunnou náladu a jeho osobnost, proteplenou dobráckým smíchem, si musel každý zamilovat. Byl mi proto bližší než kdokoli na světě.

Zmocnila se mne vražedná zlost. V té chvíli bych byl samojediný vyrazil proti celému národu Sauků. Správně to o nich řekl pan Wynant, jsou to vraždící divoši. A my jsme přitom netoužili po ničem jiném, než žít v klidu a zůstat stranou všech bojů...

Děšť pořád ještě v prudkých přívalech bubnoval na střechy. Otec prošel místností, a když mne mýjel, vyhlédl ven škvírou. „Nikde nic?“

„Ne, otče.“

„Zřejmě odtáhli. V dešti jsou pušky k ničemu, a pokud snad měli v úmyslu vypálit nám stavení, teď to udělat nemohou. Přesto budeme až do večera na stráži. A v noci budeme po řadě hlídkovat.“

Hodiny se vlekly jako vrchovatě naložené žebříňáky. V životě jsem nedržel tak dlouhou a vyčerpávající stráž. Po vlhkém šedém soumraku se připlazilo stmívání a na střeše pořád ještě vzlykal děšť. Ther se chtěl jít podívat, v jakém stavu je dobytek, ale otec řekl, že dokud se úplně nesetmí, nesmí nikdo z domu. Matka připravila dušené hovězí, ale nikdo neměl chuť k jídlu. Theron byl na tom špatně. Přecházel po místnosti s divokým světlem v očích. Moc nemluvil, ale věděli jsme, že se týrá výčitkami svědomí. Nenapadlo mě jediné povzbudivé slovo.

Po půlnoci mě otec poslal do postele. Necítil jsem nohy. Vyškrabal jsem se do podkroví a zcela oblečen jsem se uložil k spánku. Byl jsem strašně unavený, ale nedokázal jsem se uvolnit. Ležel jsem potmě, poslouchal děšť a šeptal modlitby, které jsem v posledním čase zanedbával. Sliboval jsem bohu, že udělám všechno na světě, jen když nenechá Bena umřít, a v hlavě jsem měl takový zmatek, že jsem ani nevěděl, co tím míním. Ale přece jen jsem se uklidnil natolik, že jsem se zbavil ochromení a po chvíli jsem usnul.

Jistě to nebyl hluboký spánek. Zdálo se mi, že Saukové znovu a znovu ostřelují náš dům. Nakonec vylomili dveře a s hroživě

napřaženými tomahavky a skalpovacími noži vrazili dovnitř, nekonečný proud křičících bojovníků s těly rudými krví a odleskem požáru.

Probudil jsem se děsem.

Slunce už vyšlo a svítilo dovnitř vikýřem. Měl jsem pocit, jako bych měl v ústech místo slin chomáč vaty. Potichu jsem vstal a slezl po žebříku. Ena spala skroucená v křesle. Matka seděla u Benova lůžka a po bezesné noci měla obličej unavený a plný vrásek. Otce a Thera nebylo vidět. Chňap ležel u ohniště. Když mě uviděl, zavrtěl ocasem, ale nezvedl hlavu z předních tlap.

Po špičkách jsem přistoupil k lůžku a pohlédl jsem na Bena. Byl při vědomí, ale nepoznával mě. Tvář měl pokrytou potem a oči se mu horečně leskly. Matka mi řekla, že otec s Theronem šli ven zjistit, v jakém stavu je dobytek.

„Měla by sis trochu lehnout,“ řekl jsem. „Já Bena pohlídám.“

„Ne. Děkuji, Keve, stejně bych nemohla spát.“

„Jak je mu?“

„Je neklidný. Horečka začala stoupat.“ Pokusila se o úsměv. „Sněž si něco. Přihřála jsem maso od včerejška.“

Nebyl bych řekl, že mám hlad, ale měl jsem. Na háčku v jižním ohništi visel železný kotel a z něho se kouřilo. Naložil jsem si plnou misku, zhltl ji do posledního sousta a potom ještě jednu. Cítil jsem, jak se mi vlévá krev do žil, a když jsem vyšel před dům do nového rána, měl jsem hlavu o mnoho jasnější. Z mokřých polí, jež byla po dešti tmavá a na pohled bohatá, stoupala v časném slunci pára. Na listech a travních stéblech se třpytily kapky rosy jako perly na smaragdové podložce. Déšť zemi prospěl. Bylo jasné, svěží ráno.

Začal jsem se cítit lépe, ale jenom dokud jsem nevešel do stáje. Otec s Theronem stáli uvnitř. Když jsem se objevil v uličce mezi stánými, ohlédli se, ale neřekli ani slovo. Nemuseli nic říkat. Napřed jsem uviděl zdechlíny tří telat narozených zjara. Všechna tři měla podříznuté krky. Málem ze mne vyletěla snídane. Zabitá zvířata mi nevadila. Pro potřebu kuchyně jsem jich sám zabil spoustu, domácích i divokých. Děsila mě však chladnokrevná svévole, která připravila o život tahle telátka.

„Prasata taky pozabíjeli,“ řekl otec. „Vůbec jsme si nevšimli, že

vníkli taky do prasečích chlívků. V kurníku to vypadá jako po uragánu. Všechna drůbež má zakroucený krk. Voly a krávy pochopitelně Saukové snědí při prvním svátku. A my se dáme do práce. Musíme zachránit co nejvíc masa. Část budeme konzervovat, zbytek naložíme do láku. Stejně mám obavy, že většina už je zkažená.“

„Zatracený rudý kůže!“ řekl Ther tiše. „Doufám, že se všichni jednou budou smažit v pekle.“

Přešel jsem na tu stranu stájí, kam se odplazil můj postřelený Sauk. Nevím, co jsem hledal. Děšť smyl všechny stopy krve. Pátral jsem pod okapem po slehlé trávě, myslel jsem, že tam třeba chvíli ležel, ale zřejmě sebral síly a odplazil se dál. Nebo ho odtáhli spolubojovníci. Raněné a mrtvé vždycky brali s sebou. Z rány na noze se možná vyvine něco moc špatného. Pokud má roztráštěnou kost, bude z něho mrzák. Kdyby do rány dostal infekci, může umřít. V což jsem doufal. Aspoň jsem si to myslel, ale bůhvíproč mě to pomyšlení nedovedlo jaksepatří rozehřát.

Celý den jsme porcovali mrtvá zvířata: vyvrhli a rozřezali jsme telata a dali stranou maso, které mohlo být zkažené. Byla to zdlouhavá, špinavá a únavná práce. Když jsme skončili, byli jsme od hlavy k patě pokrytí slizem. Matka s Enou navařily spoustu masa do konzerv. Zbytek jsme naložili do tak hustého láku, že by se na jeho hladině udrželo vejce. Všichni tři jsme si potom vzali čisté oblečení, ponořili se do řeky, dorůžova si vydrbali celé tělo louhovým mýdlem a špinavé šaty hodili do kotle, kde je matka před praním vyvařila podobně jako při odvívování.

Večeře byla krušná. Nikdo nepromluvil, pár metrů od nás Ben sténal a zmítal se na lůžku a nám bylo, jako bychom polykali piliny. Theron najednou odstrčil talíř, vstal od stolu a vyšel ze dveří. Matka s Enou mlčky sklidily ze stolu. Otec vytáhl dýmku z růžového dřeva, zapálil ji uhlíkem z ohniště a potom už jenom seděl a díval se do plamenů a dýmka mu stydla v prstech.

Nervy jsem měl napnuté k prasknutí. Nakonec už jsem to nevydržel. Musel jsem pryč. Popadl jsem pušku a vyšel z domu. Nikdo mi nevěnoval pozornost. Ther chodil podél řeky a házel do vody kamínky. Jistě chtěl být sám.

Hvízdl jsem na Chňapa a vydal se s ním přes pole k cípu lesa na

východě. Šel jsem oblíbenou stezkou a v důvěrně známé procházce při západu slunce jsem se snažil zapomenout sám na sebe. Vítr šuměl ve vrcholcích borovic. Suché jehličí se krouživě snášelo k zemi a protínalo matné pruhy slunečních paprsků. Jednou, když jsem přecházel přes mýtinu, prolétl mihotavými světelnými pruhy párek kun jako dva hnědaví duchové.

Velká šedá veverka přeběhla přes stezku a vyšplhala na strom. Usadila se na větvičce a zamrkala na mne rozinkovým očkem. Začal jsem zvedat pušku, ale hlaveň zamrzla na poloviční cestě, jako by mě někdo chytil za zápěstí. Cítil jsem, že mám košili promočenou potem. Nemohl jsem vystřelit a ta chytrá veverka s korálkovými očima jako by to věděla. Netušil jsem, proč nemohu střílet, cítil jsem jenom, že to má spojitost s indiánským bojovníkem, kterého jsem zranil.

Chňap očichával stezku daleko přede mnou. Když jsem k němu došel, zuřivě ryl v rozsoše mezi dvěma kořeny. Vytáhl zamazaný čumák. Mezi zuby se mu svíjela pruhovaná veverka. „Chňape! Pusť ji!“ Křičel jsem divoce. Jako by to ani nebyl můj hlas. Pustil veverka a ta se vrhla zpátky do své nory. Třásl jsem se po celém těle a dlouho jsem se nedokázal uklidnit.

Chňap si mě udiveně měřil. Zakňučel a hrábl mi packou po noze. „K noze!“ řekl jsem. Pro povely většinou neměl porozumění, ale tentokrát mne loudavě následoval. Borovice řídly. Vešli jsme do hustého javorového a bukového podrostu. Tady jsem většinou končil své krátké procházky, ale tentokrát se mi nechtělo zpátky, do domu, kde panovala tíseň a strach. Ještě ne. Tady bylo chladivé ticho, v lese je podvečer nejkrásnějším časem z celého dne.

Chňap vydal temné hrdelní zavrčení. Vztyčil uši a ocas a střemhlav se vrhl do houštiny. Rozkřikl jsem se na něj. Když naposledy takhle zmizel, pustil se do křížku se skunkem a týden jsme se k němu nemohli přiblížit, jak smrděl. Se skloněnou hlavou jsem se pustil do křoví za ním a rukama jsem rozhrmoval větve.

„Chňape, kde jsi, ty rošťáku?“

Do večerního ticha zahřměl výstřel z muškety. Chňap vyštěkl. S bušícím srdcem jsem se zastavil. Slyšel jsem jenom bublání vody. Prolezl jsem posledním houštím.

„Chňape!“

Stál u malého potůčku, čistého ručeje, syceného jarním táním, který poskakoval po různobarevných kamenech. Voda se schovávala v hustém kapradí, jež bujelo po obou březích. Z Chňapa vyčníval jen mávající huňatý ocas. Chňap vrčel jako pominutý.

Sklouzl jsem po břehu za ním.

„Co tam, prosím tě...?“

Zůstal jsem stát jako přimražený.

V hustém kapradí u samé vody ležel Indián. Ležel bez hnutí na zádech a nenávidně si mě měřil očima podobnými černým oblázkům. V jedné ruce držel mušketu, ve druhé růžek na prach. Když vystřelil po Chňapovi, snažil se zřejmě znovu nabít, ale neměl dost sil. Černý prach se mu rozsypal po holém břiše.

Legíny měl nasáklé krví. Jednu nohu měl pevně staženou proučkem nevydělané kůže, jenž měl zastavit krvácení. Nohu, do které jsem ho zasáhl.

Ještě štěstí, že Sauk neměl nabitou pušku. Jinak by mě byl určitě zastřelil, protože jsem nad ním stál a překvapením jsem nebyl schopen pohybu. Když jsem se vzpamatoval, ustoupil jsem o krok a namířil na něj. Čekal, že ho zastřelím, viděl jsem mu to na očích.

Teď jsem měl čas si ho prohlédnout a zažil jsem druhé překvapení. Byl to můj vrstevník, snad jen o několik měsíců mladší nebo starší než já. Měl jsem z toho podivný pocit. Tenhle chlapec, stejně starý jako já, šel do války proti nepříteli. A tím nepřítelem jsem byl já.

Snad proto jsem na něj nevystřelil, nehledě na to, že jsem nedokázal dorazit raněného člověka, jako bych to udělal s raněným zvířetem.

Dlouho jsem tam stál a díval se na něj a on se díval na mne. V životě jsem neviděl divokého Indiána z takové blízkosti a tohle byl docela jistě pravý divoký Indián. Měl bavlněnou zástěrku, jelenicové kamaše a mokašiny. Na nahých měděně zbarvených prsou se mu leskl pot. Pod bílými pruhy válečného pomalování vystupovala jeho tvář s vystouplými lícními kostmi a úzkými čelistmi jako z hlazeného křemene. Vlasy měl vytrhané až na jediný dlouhý tuhý pramen, ve kterém měl zapíchané dikobrazí bodliny. Rty měl pevně sevřené bolestí. Toho jsem si, myslím, všiml především.

Když pominulo prvotní překvapení, pocítil jsem k němu stejnou nenávisť, jakou cítil on ke mně. Svíral jsem pušku, až mi zbělely klouby na prstech. Jak bych k němu neměl cítit nenávisť, když jsem pomyslel na to, že Ben možná právě umírá. Zároveň jsem v něm ale viděl něco víc než jen Indiána, kterého jsem postřelil.

Kaluže zaschlé krve na slehlé trávě kolem jeho těla svědčily o tom, že tu už leží celé hodiny. Zřejmě hledal vodu, dopotácel nebo doplazil se až sem a dál už nemohl. Pomyšlení, že tohle všechno jsem mu způsobil já, a když ho tu teď nechám, pravděpodobně zemře, mnou otřáslo. Nevěděl jsem, co dělat, stejně jako jsem najisto nevěděl, je-li to tentýž nepřítel, kterého jsem zasáhl ve

včerejším deštivém přítmí. Najisto jsem v té chvíli nevěděl vlastně nic. Jedině to, že ho nenávídím. A stejnou nenávist jsem viděl v jeho očích. Jakýmsi záhadným způsobem nás to sblížovalo.

„Měl bych tě tu nechat,“ zamumlal jsem. „To by ti patřilo.“

V jeho kamenných očích se zablesklo, sice jen nepatrně, ale stačilo mne to vylekat. Že by mi rozuměl? Co kdybych mu taky připravil překvapení?

„Sog-a-nosh?“ řekl jsem. „Znáš anglický jazyk?“

Oči mu černě zaplály. Nevím, co ho vyděsilo víc, jestli to, že jsem ho oslovil jeho řečí, nebo to, že jsem uhodl, že mi rozumí. Ale stiskl rty ještě pevněji a nevydal ani hlásek. Usoudil jsem, že jeho znalost angličtiny bude asi solidnější než to, co já pochytil z jeho mateřštiny. O lidech Černého jestřába se dlouho mluvilo jako „o britské bandě“. Po léta mezi nimi žili angličtí obchodníci a ve válce v roce 1812 stáli na straně Britů. Členové Jestřábovy družiny dosud pravidelně putovali do Maldenovy pevnosti v Kanadě, kde nakupovali a přátelili se s britskými správními úředníky. Tenhle chlapík tam možná dokonce chodil do školy.

A tak jsem mu jednoduše řekl anglicky: „Poslouchej, kamaráde, klidně bych tě tu mohl nechat umřít. Můžu ti taky pomoci, aby ses z toho dostal. Ale v tom případě budeš můj zajatec, a jakmile se pokusíš o útěk, zastřelím tě.“

Konečně odpověděl. Svou mateřštinou a stručně.

Když jsem pochopil, co má na mysli, přikývl jsem. „Ano, mohl bych tě zastřelit hned. Dokonce mám velkou chuť to udělat. Ale není to potřeba, dokud mám jistotu, že nepůjdeš znovu zabíjet mé lidi. Moc-quach-how-e-wa. Rozumíš? Buď rozumný a já tě nechám naživu.“

Čekal jsem, že na to něco odpoví, ale mlčel. Ovšem neřekl ne, což jsem si vyložil jako neochotný souhlas. Byl zkrátka příliš hrdý, než aby řekl ano.

Teprve teď jsem si začal uvědomovat, jak jsem si zkomplikoval život. Co si se svým zajatcem vlastně počnu? Rozhodně jsem ho nemohl vzít s sebou domů. Vzhledem k Benovi jsem nemohl předvídat, jak by na to reagovali ostatní členové rodiny.

Kromě Theronu. Mohl jsem si být jist, že ve svém nynějším

rozpoložení by se Ther nerozpakoval Sauka zabít. Nezbyvalo mi tedy nic jiného, než si své tajemství nechat pro sebe.

Budu zkrátka muset propašovat z domova všechno potřebné a pořádně Indiána ošetřit. Při tom pomyšlení se mi v krku všechno sevřelo. Nezáleželo na tom, co chci udělat. Já to zkrátka udělat musel. Říkejte si tomu křesťanská povinnost, nebo jak chcete. Byl odvážný, prokázal to při útoku – a já opravdu věřil, že tohle trápení mu přivodila kulka z mé pušky.

Začalo se šerit. Musel jsem si pospíšet. Vyčistil jsem kousek půdy na břehu potůčku a postavil hranici. Místo troudu jsem použil hrst trouchnivějícího dřeva a škrtať jsem ocelí o křemen, dokud nevyskočila jiskra, již jsem rozfoukal v plamen. Sauk sledoval mé přípravy beze slova. Naznačil jsem mu, že si chci prohlédnout jeho zranění, a když jsem mu rozřízl koženou kamaši, nepohnul se mu ve tváři ani sval.

Kulka vnikla do pravého stehna nad kolenem. Smýval jsem krev, dokud se neobnažilo potřhané maso. Když jsem stiskl stehenní kost, Sauk se zacukal. Kulka ji zřejmě přerazila. Nedovedl jsem posoudit, jak těžké zranění to je, ale o jednoduchou zlomeninu zřejmě nešlo. Opatrně jsem osahával okolí rány, až jsem pod kůží nahmatl olovenou kulku. Musela se od kosti odrazit zpět. Pod stiskem prstů vylétla z rány spolu s chuchvalcem sražené krve.

Nahříval jsem nůž nad ohněm a přitom vysvětloval, co hodlám dělat. Předpokládal jsem, že Indián bude mít tolik sebeovládání, aby při vypalování rány vydržel ležet klidně. Dokázal to, až na pár svalových křečích. Otec by si byl poradil lépe než já, ale zatím to muselo stačit. Když jsem skončil, třásl se mi ruce.

Západ slunce propůjčil krajině hořčičně žluté zbarvení. Před setměním se ochladilo a vzduchem se jako malé šipky míhali komáři. Raněný bude potřebovat přístřeší na nějakém skrytém místě, kde by byl v bezpečí před komáry, počasím a dravými zvířaty. Hned jsem si vzpomněl na příhodné místo. Bylo nedaleko.

Když jsem mu vysvětlil svůj záměr, postavil jsem ho na nohy, přehodil si jednu jeho paži přes rameno a podepřel ho. Neprotestoval ani se nebránil, ale nedělal jsem si iluze, že se smířil se svým zajetím. Dokud bude raněný a bezmocný, bude souhlasit se

vším, co navrhnu, jen když to ovšem bude v souladu s jeho záměry.

Pomalu jsme postupovali setmělým lesem, on poskakoval po jedné noze a celou svou vahou se o mne opíral. Byl stejně vysoký jako já a dost statný. Než jsme dorazili k jeskyni, byl jsem u konce se silami a koupal jsem se v potu.

Jeskyně byla na úpatí příkrého svahu, několik set metrů na sever od místa, kde jsem ho našel. Před třemi lety tu bouře vyvrátila obrovskou borovici a opřela ji o svah. Tenkrát mi bylo dvanáct. Když jsem objevil padlý strom a viděl, jak vyvrácené kořání trčí ze svahu jako přirozený baldachýn, připadl jsem na myšlenku vykopat si pod ním pirátskou jeskyni. Kopal jsem hluboko do svahu a vyhloubil v něm široký klenutý tunel. Brzy jsem ale z podobných klukovských her vyrostl a po celé tři následující roky jsem na jeskyni nepomyslel. Její ústí zatím zarostlo křovím a dost možná, že se propadl strop.

Položil jsem Sauka na zem, rozhrnul křoví a zíral do tmavé díry. Moc jsem toho neviděl, ale zdálo se, že stěny i strop zůstaly netknuté. Zašťoural jsem v jeskyni dlouhým klackem, abych vyplašil hady a jiné náhodné obyvatele, ale jeskyně byla čistá. Vtáhl jsem Sauka úzkým vchodem dovnitř a uložil ho na suché oblázky.

„Přijdu zítra,“ řekl jsem. „Můžeš se odsud klidně odplazit, ale neradím ti to. Ledaže bys chtěl zajít opuštěný někde v lese.“ Nestál jsem mu za odpověď.

Vycouval jsem z díry a vrátil se k potůčku. Rychle se smrákalo. Sebral jsem svou pušku i Saukovy zbraně a rychlým poklusem jsem zamířil k domovu. Cestou jsem ukryl mušketu, tomahavk a nože v dutém stromě. Les se ozýval zpěvem ptáků a mezi stromy blikaly svatojánské mušky jako zelenavé jiskry. Když jsem dorazil na dohled ke čtvercům teplého světla, jež zářilo z našich oken, byla téměř tma. Chňap se hnal přede mnou a štěkal.

* * *

Dveře se otevřely. Stál v nich otec s puškou v ruce a jeho silueta se ostře rýsovala v záři ohně. „To jsem já, Kev,“ zavolal jsem. Zamračil se a ustoupil stranou, abych mohl vejít.

„Po západu slunce nemáš co dělat v lese,“ řekl. „Měli jsme o tebe starost.“

„Promiňte, tatínku. Ztratil jsem pojem o čase.“ Pro případ, že slyšeli výstřel, jsem dodal: „Narazil jsem jenom na veverku, a ještě jsem ji netrefil.“

Theron seděl zhrouceně na židli vedle Benova lůžka s bezmocným výrazem v popelavé tváři. Matka s Enou pořád ještě plnily masové konzervy. Přistoupil jsem k lůžku a podíval se na Bena. Ve spánku sebou poškubával a měl nedobrou barvu v obličejí. Věděl jsem, že ho matka celý den napájela léčivými odvary ve snaze srazit horečku, ale nepozoroval jsem, že by to mělo nějaký účinek.

Theron vstal a začal pomalu přecházet po místnosti a tloukl se pěstí do dlaně druhé ruky. Pojednou se zastavil a podíval se na nás. „Půjdu ke Skalnaté řece a dám se k dobrovolníkům,“ řekl a obrátil se k otci. „Nezlobte se. Nedokážu sedět doma. Musím těm odporným divochům splatit svůj dluh.“

Otec unaveně přikývl. „Když jinak nedáš, neboj se, zdržovat tě nebudu. Doufám ale, že počkáš, až bude mít tvůj bratr krizi za sebou.“

„To jistě,“ zamumlal Ther.

Otec se těžce posadil na lavici, opřel se lokty o stůl a sevřel hlavu do dlaní. „Jen co se Ben zotaví, odejdeme,“ řekl. „Půjdeme do Prairie du Chien a zůstaneme tam, dokud nebude klid.“

Matka se otočila, v ruce naběračku, ze které odkapávala masová šťáva. „Amosi... víš vůbec, co mluvíš?“

„Říkám, že jsem nejednal správně. Neměli jsme tu zůstat. Udělal jsem chybu, když jsem riskoval naše životy kvůli farmě. Vždyť je to jenom majetek.“

„Ale co jsme se na něj nadřeli. Víím přece, co pro tebe ta farma znamená...“ Matce pohnutím selhal hlas.

„Život každého z vás má větší cenu než sto takových farem.“

Otcův hlas zdrsněl potlačovaným rozčilením. Uvědomil jsem si, že se podobně jako Theron hroutí pod tíhou výčitek svědomí. Přesto že jsme s jeho rozhodnutím zůstat a bránit farmu všichni souhlasili, to rozhodnutí učinil on. Uvědomil jsem si, že jsem ještě nikdy neviděl jeho sebevědomí tak otřesené, a to otřásl i mnou.

„Saukové mohou zaútočit znovu,“ řekl ještě tišeji. „To je dostatečný důvod k odchodu.“

„Myslíte?“ zeptal se Ther zamyšleně. „Měli přece dost ztrát...“

Otec uhodil pěstí do stolu. „Právě proto. Myslíš, že jsou jiní než ty? Že netouží po pomstě zrovna tak jako ty? Až se vrátíme, naše půda bude na svém místě. Co bude rozbité, můžeme znovu vybudovat. Jakmile bude Ben v pořádku, odjedeme do Prairie du Chien.“

Jeho tón naznačoval, že je po diskusi.

Později, když jsem ležel v posteli a díval se do tmy vikýřem, dlouze jsem přemýšlel o jistém pocitu zvaném vina. O otcově a Therově vině. A také o své vině. Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem se utápěl v pochybnostech.

Jednal jsem správně, když jsem se rozhodl ponechat mladého Sauka naživu? Kdybych mu mohl zachránit život a přitom ho držet v zajetí, bylo by to v pořádku. Ale jednoho dne bude zdrav a určitě se pokusí o návrat ke svým lidem. Jestli jeho rukou zahynou další běloši, bude to moje vina. Jen a jen moje.

Převracel jsem se v tísnivé tmě a nakonec jsem došel k závěru, že pocitu viny stejně neujdu, ať už se rozhodnu nepřítele zabít, nebo ho vyléčit. Až se můj vězeň bude cítit dost silný, nedá mu pokus o útěk moc práce. Protože nemohu být stále nablízku a hlídat ho.

Jako bych si měl vybrat mezi ohněm a rozžhavenou plotnou.

Kapitola sedmá

Nechtěl jsem spěchem vzbudit podezření, a proto jsem se příští den dostal z domu až pozdě odpoledne. Když jsem byl hotov s prací, přehodil jsem si pušku přes rameno a nenápadně vyklouzl do lesa. Během dne jsem si potají připravil balíček jídla, léky, měděný kotlík a cínový pohárek a ukryl všechno na kraji lesa. Teď jsem si svůj uzlík vyzvedl a pospíchal k jeskyni.

Když jsem rozhrnul křoví u vchodu, spatřil jsem Sauka, jak leží v pološeru s tváří otočenou ke mně. Zřejmě se od včerejška ani

nepohnul. Dotkl jsem se ho. Měl horečku, ale zatím nikterak vysokou. Byl vzhůru a ve střehu. Sledoval mě a oči se mu leskly. Rozvázal jsem ranec z režného plátna a prohlédl mu nohu.

Kolem rány, ze které se ošklivě šklebilo živé maso, byla noha oteklá a zapálená.

Přinesl jsem si v měděném kotlíku vodu z potoka. Nohu jsem čistě omyl, roztrhal plátno na pruhy a ovázal ránu. Potom jsem rozdělal před jeskyní malý oheň a uvařil čaj z chininové kůry a vinného kamene. Naštěstí jsme těchhle věcí měli doma velké zásoby a ta troška, kterou jsem vzal, jistě nebude Benovi chybět.

Když jsem usoudil, že se směs vařila dost dlouho, naplnil jsem pohárek. „Bude to mít ošklivou chuť, ale pomůže ti to,“ řekl jsem jeho jazykem, jako bych odjakživa nedělal nic jiného než ošetřoval raněné Indiány. Zvedl jsem mu hlavu a ramena a přidržel mu pohárek u úst. Vypil obsah až do dna a podíval se na mne planoucímá očima.

„Ještě jsem nepotkal žádného Muc-a-mona, který by uměl náš jazyk aspoň tak málo jako ty,“ řekl.

Překvapením jsem se posadil. Dosud řekl jen pár slov ve své mateřštině. Anglicky mluvil perfektně. Abych znovu získal ztracenou rovnováhu, řekl jsem: „Ty ses učil náš jazyk asi od nějakého Brita, vid’?“

„Na Skalnatém ostrově žil celá léta jeden anglický obchodník, plukovník Davenport. Všechny děti Ma-ka-tei-me-she-kia-kiaka sedávaly u jeho nohou a učily se jazyk Sog-a-noshů.“

To mi znovu vyrazilo dech. „Slovko“ Ma-ka-tai-me-she-kia-kiak totiž v jazyce Sauků znamená Černý jestřáb. „Ty jsi jeho syn?“ zeptal jsem se.

„Já jsem Tomah, syn Nas-e-as-kuka, nejstaršího syna Černého jestřába.“

Vyslovil to s tak přesvědčivou hrdostí, že jsem mu uvěřil. Vnuk Černého jestřába! Byl jsem otřesen. Měl jsem v ruce skutečný poklad – možná nebezpečný. Proč přiznal své příbuzenství s vůdcem Sauků?

„Jestli máš rozum,“ řekl, „budeš se mnou slušně zacházet a necháš mne jít.“

Tak takhle tedy uvažoval. Nejstrašnější hněv Černého jestřába

stihne každého, kdo ublíží jeho krvi; ale ten, kdo poskytne jeho vnuku pomoc a péči, ušetří si v budoucnosti nepříjemnosti se Sauky. Alespoň mě o tom Tomah chtěl přesvědčit. Tím ve mně vzniklo podezření, že nakonec asi přece jenom lže.

„Když jsi vnuk Černého jestřába,“ řekl jsem zlomyslně, „jak to, že jeho bojovníci odnesli všechny raněné, a dokonce i mrtvé, a tebe tu nechali?“

„Když mě zasáhla kulka, odplazil jsem se. Na nic se nepamatuji, ale musel jsem se plazit hodně dlouho. Když jsem se probral, byla tma a já ležel v trávě, která byla vysoká dospělému člověku po pás. Potom jsem se plazil dál. Dlouho. A nakonec jsem dorazil tam, kde jsi mě našel.“

To znělo rozumně. Ve slepém šoku z bolesti se opravdu mohl doplazít daleko. Jeho spolubojovníci ho asi hledali, ale liják smyl všechny stopy. Pokládali ho tedy za ztraceného a odtáhli tam, kam je vedly jejich další kruté záměry.

Rozhodl jsem se, že mu nebudu nic skrývat.

„To já jsem tě postřelil,“ řekl jsem.

„To jsi tedy špatný střelec.“

„Jestli myslíš, že mi upláchneš, budu střílet znovu, o tom nepochybuj,“ dohrál jsem se. „Pamatuj, že s tou nohou sotva lezeš a daleko neujdeš. Najdu si tě.“

„Stopuješ stejně dobře, jako střílíš?“

„O tom se můžeš kdykoli přesvědčit.“

Na vteřinu jsme se střetli vzrušenými, sveřepými pohledy. Pozoroval jsem, jak mu v očích vzkypěla nenávist jako černá pěna. Nepochyboval jsem, co by udělal, kdyby se naše role vyměnily, a to pomyšlení mě ještě víc rozzuřilo. „Zranili jste mi bratra. Možná že to nepřežije. Chci, abys to věděl, aby sis dovedl představit, co s tebou udělám, když se pokusíš zmizet.“

Zkřivil rty. „Tos mohl udělat, hned jak jsi mě našel.“

„Já jsem běloch, a ne rudošský vrah, proto jsi ještě naživu!“

Polohlasně se zasmál. „Běloši,“ odfrkl si. „My víme, co dovedete, když máte proti sobě jen ženy a děti. Viděli jsme to před rokem, když si Američani počkali, až naši muži odjedou ze Skalnatého ostrova, potom vtrhli do naší vesnice Saukenuk a vypálili naše obydlí a rozorali kosti našich mrtvých. Ty Dlouhé nože alespoň nebyli baby jako ty.“

Napřed jsem nevěděl, co na to říct. Snažil jsem se přemoci vztek. Nakonec jsem řekl: „Víš co? Mysli si, co chceš. Ale pamatuj si, co jsem ti řekl.“

Zdálo se, že nemá chuť pokračovat v diskusi. Odešel jsem znovu k potoku, vymyl jsem kotlík a naplnil ho čistou vodou. Postavil jsem mu ho k lůžku spolu s uzlíkem jídla, které jsem přinesl z domova.

Změřili jsme si jeden druhého nenávistnými pohledy. Řekl jsem, co jsem mu chtěl říct, udělal jsem vše, co se prozatím dalo dělat. Náladu jsem měl pořád ještě na bodu varu. Dlouhými odpoledními stíny jsem zamířil k domovu.

* * *

V následujících třech dnech jsem si připadal, jako bych chodil po napjatém laně. Měl jsem strach o Bena i o svého vězně a bál jsem se, že se Saukové vrátí. Byla to hlavně úzkost z čekání, ale pořád jsem navíc cítil v hrudi podivnou hrůzu, kterou jsem nedovedl pojmenovat.

Nejhůř ve mně hlodal strach o Bena. Den ode dne se ztrácel pod nápoly horečky. Občas sice poklesla, ale potom se vracela a byla horší než předtím. Otec se obával, že komplikace způsobil záchvat žlučnickové horečky, na kterou Ben v deseti letech málem umřel. Čas od času se mu vracela a Ben pak proležel řadu dní se záchvaty zimnice. Jako vždycky v létě, bez ohledu na to, že červenové vedro proměnilo dům v pařeniště, měli jsme v noci na oknech okenice, které nás měly chránit před obávaným malarickým ovzduším. Otec věřil, že se skládá z prvoků, nepatrných, neviditelných zvířátek, která otravují krev.

Žádný lékař nemohl pro Bena udělat víc než my. Ale zdálo se, že mu ani zabeďněná okna, ani bylinkové čaje, ani studené zábaly vůbec nepomáhají. Nepomohlo ani matčino nepřetržité bdění u Benova lůžka. Měla tvář ztrhanou vyčerpáním a černé kruhy pod očima, ale přesto odmítala spát déle než pár okamžiků.

Nebyl problém zmizet denně z domu a nevzbudit žádné podezření. Přišli jsme o všechny dobytek, a proto otec neprotestoval, když jsem denně přinášel domů čerstvé maso. Brzy jsem se dostal do své obvyklé střelecké formy, a zvíře bylo onoho svěžího, teplého léta dost a dost. Každý den jsem přinášel domů ulovené králíky a křepelky.

Většinu času jsem ovšem trávil v jeskyni. Chodil jsem tam denně a nikdy jsem nevěděl předem, co tam najdu. Alespoň jsem se nemusel bát, že v tom stavu, v jakém byl, by mi Tomah mohl utéci. Horečka mu stoupala a klesala podobně jako Benovi, ale zdálo se, že celkově je na tom o poznání lépe než bratr. Chvillemi byl při vědomí a tehdy jsem cítil, jak mne i při své zesláblosti provrtává očima jako párem černých nebozízků. Mohl jsem jen hádat, co si myslí. Byl bystrý, mazaný. Jednoho dne bude možná slabost jen předstírat, a nebudu-li dost ostražitý...

Na to si asi ale ještě počkáme. Záchvaty horečky ani bezbarvé puchýře na noze předstírat nemohl. Ránu měl těžce infikovanou, napadlo mne, že asi od much. Snad bych měl ránu otevřít, aby mohl hnis odtékat, ale na určení diagnózy jsem neměl dost lékařských zkušeností. Dál jsem ránu omýval, po lžičkách jsem mu vpravoval do úst čaj a utápěl jsem se v pochybnostech, jestli ho léčím správně. Neměli jsme si vlastně co říct a to mi plně vyhovovalo.

Čtvrtého dne jsem vešel do jeskyně časně ráno, ještě za šera. Spal jsem málo, protože Ben blouznil a celou noc nás děsil svými výkřiky. Otec řekl, že už brzy dojde ke krizi a že horečka musí co nevidět opadnout. Snažil se vpravit do svého hlasu něco naděje, ale nám přesto zněl hluše. Byl jsem k smrti vyděšený a načisto nepřipravený na to, co mě čekalo v jeskyni.

Tomah zmizel.

Zmocnil se mne zuřivý hněv. Všechna úzkost posledních dní ve mně vzkypěla a chvíli jsem nebyl schopen jediné jasnější myšlenky. Potom jsem poklekl a zkoumal okolní půdu. Pokud se odplazil do lesa, musel za sebou zanechat zřetelnou stopu, zlámané větvičky a slehlé listí. Brzy jsem našel rýhu, kterou vyhloubila jeho bezvládná noha.

Když jsem ušel po této stopě asi sto metrů, našel jsem Tomaha v malé prohlubni. Ležel obličejem k zemi. Měl rozprážené ruce a prsty hluboko zaryté do jílu, jako by omdlel v zoufalé snaze dovléci se ještě o pár centimetrů dál. Sklonil jsem se a obrátil ho na záda. Byl bezvládný jako hadrový panák. Jeho zraněná noha byla naběhlá k prasknutí a žlutočerveně mokvala. Nahmatal jsem puls, byl silný. Hněv mě najednou opustil. Kde našel sílu doplazit se až sem?

V křoví za mými zády něco zapraskalo. Skočil jsem po pušce a otočil se po zvuku. Na tři metry ode mne stál Ďábelský medvěd Joe, křenil se od ucha k uchu a mírumilovným gestem ke mně napřahoval dlaně. Neviděl jsem ho ode dne, kdy nás přepadli Saukové.

„Musíš pořád číhat člověku za zády? Já myslel, že jsi utekl za hranice.“

„Já tady už tolik sluncí.“ Vztyčil dva prsty. „Já přišel podívat, jak dopadli Traskové.“

„To je od tebe náramně zdvořilé,“ řekl jsem sarkasticky. „Řekl bych, že mě posledních pár dní sleduješ.“

Joe se zašklebil a tím více méně potvrdil můj odhad.

Těžkopádně obešel Tomaha a dotkl se ho nohou v mokasínu. „Proč pomáháš A-saw-we-ke?“

Trochu jsem se uklidnil. Ďábelského medvěda jako by občas seslal sám pánbůh. Jestli z něho chci mít spojence, budu mu muset povědět celou pravdu. Tak jsem to tedy udělal a nic jsem mu

nezamlčel. Joe dal najevo, že je mu hrozně líto Bena a také že já jsem po-shi-po-shi-to, když pomáhám Saukovi. Jenom blázen může pomáhat nepříteli, který mu při první příležitosti podřízne krk. Nemohl jsem popřít, že i mne občas napadají stejné myšlenky. Ale prohlásil jsem, že tak jako já by postupoval každý správný běloch a že nejlépe uctí památku svého bílého otce, když mi bude pomáhat.

„Joe, Kevin, cawn,“ dodal jsem s rukou na srdci a potom ještě s rukou na jeho srdci.

Bylo to laciné, ale já byl tak vyčerpán, že bych stejně na nic lepšího nepřišel. Souhlasil, že v mé nepřítomnosti bude Sauka hlídat a podle potřeby mu poslouží.

Přenesli jsme Tomaha zpátky k jeskyni. Položil jsem ho na zem před vchodem a prohlédl mokvající ránu. Nebyl jsem si jist, jestli mokvá natolik, aby se vyčistila od hnisu a Joe taky ne. Víc než kdy jindy jsem si přál zeptat se otce na radu. Ale za současného stavu věcí jsem se mu nemohl svěřit.

Cestou domů se mi přesto ulevilo. Joe to možná neměl v hlavě docela v pořádku, ale když pochopil, co se od něj žádá, dovedl si poradit. Až u domu jsem si uvědomil, že jsem zapomněl pro formu něco ulovit. Budu zkrátka muset předstírat, že jsem na nic nenarazil.

Sotva jsem otevřel dveře, pochopil jsem, co se stalo. Ani jsem se nemusel podívat na tělo na lůžku, přikryté prostěradlem. Vyčetl jsem všechno z matčiny, Roweniny a Theronovy tváře. A taky z toho, jak se na mne díval otec, jak mi pomalu vyšel v ústrety a položil mi svou velkou dlaň na rameno.

„Keve,“ řekl ochraptěle. „Keve, Ben před hodinou umřel.“

Kapitola osmá

Na druhý den ráno jsme Bena pohřbili. Všechno bylo velice prosté. Pohřbili jsme ho na vysokém pahorku, ze kterého byl rozhled na řeku. Slunce se odráželo na její hladině, stáli jsme tam se skloněnými hlavami a vysoká tráva, posetá kopretinami a šípkovými růžemi, vlála ve větru. Otec přečetl slova rozloučení s mrtvým. „Já

jsem život a vzkříšení, pravil Pán. Kdo věří ve mne...“ A bylo po všem. Zасыпали jsme hrob a do hlav vsadili prostou desku.

BENJAMIN CLAYMORE TRASK

zemřel 17. června 1832

ve věku 20 let

„Milost Boží korunovala všechny jeho dny“

Rowena položila s pláčem na rov kytičku macešek a sedmikrás. Matka zašeptala: „Myslím, že by si to místo sám vybral. Je tady krásně.“ A vydali jsme se zpátky do domu. Oči jsem měl suché a bolavé. Už jsem se vyplakal beze svědků. Zármutek je někdy tak silný, že ho člověk nedokáže přijmout všechen najednou. Část jako by zůstala zapečetěná, nedosažitelná. Příroda je milosrdná. Teprve náhodně se stavidla smutku prolomí. Až po čase.

Nikdo z nás nejedl oběd s velkou chutí. Po jídle jsme se rozsadili kolem stolu a uvažovali, co dál, třebaže už vlastně nebylo co rozmyslet. Otec opakoval, že má v úmyslu odvést celou rodinu do Prairie du Chien. Theron byl pevně rozhodnut odejít do války. Seděli jsme v tísnivém tichu, když vtom k nám jižním oknem zalehlo veselé pohvizdování.

Ena vykřikla: „Toje Cephas!“

Vyskočila od stolu a vyběhla ven. Všichni jsme vyrazili za ní.

Byl to opravdu Cephas Mangrum. Bezstarostně seděl na koni, blížil se stezkou podél řeky a pohvizdoval si „Uháním za mou Lou“. Byl sám, puška se mu nedbale kolébala u sedla. Zastavil koně, sklouzl na zem a široce se usmál.

„Nazdar, lidičky! Jak si tady...“

Úsměv mu zmizel z tváře a myslím, že z našeho výrazu pochopil všechno. Ena se k němu vrhla, objala ho a rozplakala se. Ceph ji poplácal po rameni a vyslal k nám tázavý pohled. Otec ho pozval dál a matka mu nabídla šálek chlazeného punče. Zůstal na stole nedotčený. Ceph strnule a omráčeně poslouchal otcovo vyprávění.

„Ben byl dobrý kamarád,“ řekl nakonec. „Nemusím vám jistě říkat, jak mi je.“

Přešel si dlaní po tváři a vyrudlém plnovousu, který mu narostl od našeho posledního setkání. Honespunový oblek měl rozedraný a vybledlý. Byl hubený a vypadal vyčerpaně.

„Ukažte mi, prosím, jeho hrob, rád bych se mu poklonil.“

„Napřed si trochu odpočiň,“ řekl otec mírně. „Co to, že se vracíš z války domů, Cephe?“

„Vypršela mi jedna lhůta a na další jsem se ještě neupsal,“ řekl Ceph a usrkl nápoje ze šálku. „Spousta dobrovolníků zmizela hned po první třítydenní lhůtě. Zjistili, že válka není taková zábava, jak mysleli.“ Ceph si povzdechl. „Zábava to tedy opravdu není.“

Otec zachmuřeně přikývl. „Poučil ses, vid’? Zúčastnil ses nějaké akce?“

„Ani ne. Většinou jsme zůstávali v táboře, probírali zvěsti a hlídkovali. Plukovník Taylor nás vysílal do pevnosti Deposit, do Kellog’s Grove, Severní Ottawy, do Galeny, všude, odkud se donesly zprávy, že tam Saukové udeřili. Ale když jsme se objevili na scéně, vždycky už bylo po všem. Buď už byli Saukové odraženi, nebo jsme přišli tak pozdě, že nebylo komu pomáhat. Ale viděli jsme spoustu následků.“ Ceph zvolna pokýval hlavou a koutky úst se mu stáhly v hořké vzpomínce. „Konečně vyrazila proti Černému jestřábovi silná armáda. Aspoň něco. Generál Atkinson převzal osobní velení nad všemi jednotkami. Přišel k Dicksonovu přívozu z Peru s čerstvou dobrovolnickou armádou, sloučil ji s jednotkami plukovníka Taylora a teď postupuje proti proudu Skalnaté řeky k pevnosti Černého jestřába.“

„On má nějakou pevnost?“ podivil se Ther.

„Něco takového. Pevnost a válečnou základnu. Saukové se stáhli do močálů a divočiny kolem jezera Koškonong na horním toku Skalnaté řeky. Je to hotové bludiště. Všechny rozvědky, které měly vypátrat jeho postavení, se vrátily s nepořízenou. Generál doufá, že když přecpe celou oblast tábory a hlídkami, dokáže zatlačit Černého jestřába do defenzívy a nakonec ho vyžene do otevřené krajiny.“

Otec se zakousl do troubele své dýmky a přikývl. „Ano, frontální nápor je asi jediná správná cesta. Vzdálil ses z bojiště v dost nevhodnou dobu, Ceph.“

„Ba ne, naopak, v tu nejpříhodnější. Ještě chvíli potrvá, než se Atkinson odváží zaútočit. Napřed chce vybudovat velitelské stanoviště na Korové řece, a tam se odsud lehce dostanu. Možná tam dokonce budu dřív než celá armáda. A pak se znovu zapíšu. Zatím to vypadá, že se tažení povleče až do podzimu a teď mám tady jedinou příležitost podívat se na otce a na vás. Znovu se

uvidíme, teprve až to všechno skončí. Je nás víc, co jsme to takhle vyřešili.“ Ceph se zamračil. „Někteří si prostě chtěli oddechnout od Markuse Wynanta a jeho Svaté války. Přesně tak on totiž tuhle válku chápe. Víte, pane, kdybyste jel se mnou do nového stanoviště, nestačil byste ani mrknout, jak rychle by vás lidi od Modré řeky jednomyslně zvolili velitelem.“

„Je od tebe hezké, že si to myslíš,“ řekl otec suše. „Ale já jsem své stanovisko nezměnil.“

„Jistě. Já jenom myslel, že možná po tom, co se stalo...“

„Benova smrt na tom nic nemění. Jenom mě ještě pevněji přesvědčila o nesmyslnosti téhle války...“ Otec vrhl pohled na Thera. „Tady Theron s tebou jistě rád pojede.“

Ceph se podíval na mne. „Co ty si o tom myslíš, Keve?“

„Na tom nejspíš nezáleží,“ řekl jsem. „Tak jako tak jsem ještě moc mladý.“

„No kvůli tomu se trápit nemusíš,“ řekl Ceph a váhavě se odmlčel. „Pane Trasku, všichni lidé od téhle řeky odešli do válečných srubů. Zůstali jste tu sami a máte na starosti ženy. Myslím, že by bylo rozumné, kdybyste udělali totéž co vaši sousedé.“

Otec přikývl. „Zítra brzy ráno vyrazíme do Prairie du Chien.“

„Výborně!“ Ceph se podíval na Enu a z jeho hlasu bylo cítit, jak se mu ulevilo. „V téhle oblasti ještě pořád řadí Saukové. Jedna tlupa přepadla včera ráno Libbyovy... je jenom otázka času, kdy se pokusí znova zaútočit na vaši farmu.“

„Libbyovy?“ vyhrkl otec.

Ceph střízlivě přikývl. „Řekl mi to starý Andrew Lamar, když jsem projížděl kolem. Má farmu kousek na západ od nich. Martin Libby byl jako vy, rozhodl se, že své hospodářství neopustí. Saukové je zřejmě přepadli u snídaně, když měli sundanou noční závoru. Vybili celou rodinu.“

Seděli jsme jako zkamenělí. Libbyovi měli farmu jen patnáct mil od nás, pokládali jsme je za jedny z nejbližších sousedů. Loni na podzim jsem na dožínkách u Turleyů tancoval s Karolínou Libbyovou. Byla to hezká, tichá rusovláska v mém věku. Najednou se mi udělalo špatně od žaludku. Vyskočil jsem a vyšel z domu.

Už jsem zažil podobné otřesy, ale ještě nikdy mi nebylo tak zle. Před očima jsem měl rudou mlhu. Opřel jsem se rukama o stěnu a zůstal tak, dokud jsem se neuklidnil. Potom jsem začal přemýšlet o svém zajatém Saukovi. Kdybych ho v té chvíli měl před sebou, nevím, co bych provedl.

Konečně jsem své pocity jakžtakž zvládl.

Neochotně jsem se začal zabývat problémem, který vyvstal po otcově rozhodnutí odejít do Prairie du Chien. Co teď udělám s Tomahem?

* * *

Odpoledne, když se Ceph chystal k odjezdu, nám Ther oznámil, že se s ním hodlá vydat ke Korové řece. Řekl, že chce být tam, kde dojde k rozhodujícímu boji. Cestou si chtěl koupit koně, pokud mu na něj otec dá peníze. Otec byl víc než velkodušný, dal mu padesát dolarů ve zlatě a ani slovem se nepostavil proti jeho rozhodnutí. Bez ohledu na svůj názor na válku si už nemyslel, že má právo překážet Therovi v cestě, kterou si vybral. Matka přichystala pro oba uzlík s jídlem a dokázala udržet slzy, dokud Ceph na koni a pěší Ther za ním nezmizeli z dohledu na stezce proti proudu řeky.

Rozhodl jsem se, že musím Tomaha přivést k nám domů. Teď, když Ther odešel, měl jsem ze svého zamýšleného činu menší strach. Co jiného jsem měl dělat? Nemohl jsem ho nechat s Ďábelským medvědem, který o něj pečoval jenom kvůli mně a ne ze zájmu o Saukův život. Nemohl jsem riskovat, že se Toman uzdraví a vrátí ke svým lidem. Ať jsem na to pohlížel jak chtěl, jednou už jsem si ho vzal na svědomí.

Vzal jsem pušku a vydal se k lesu.

Když jsem došel k jeskyni, Ďábelský medvěd seděl na bobku před vchodem. Řekl jsem mu o Benovi a on jenom zachmuřeně přikývl, jako bych to byl měl napsáno na čele nebo jako by to byl očekával. S kamennou tváří mi oznámil, že se Saukovi moc přitížilo a že asi umře. Tón jeho hlasu naznačoval, že by mu to patřilo.

Po čtyřech jsem vlezl dovnitř. Byl tam takový zápach, že jsem málem omdlel. Joe nepřeháněl. Tomah byl v bezvědomí a zřejmě

sebou tolik házel, že si strhl obvazy z nohy. Vypadala strašně.

Vyklouzl jsem zpátky ven a s Joeovou pomocí porazil tři mladé stromky. Ze dvou stromků jsme připravili devět stop dlouhé tyče, ze třetího jsme nařezali dvě stopy dlouhé příčky, upevnili je mezi tyče a tak vyrobili nosítka. Potom jsme na ně uložili Tomaha.

Když jsme vešli do dvora, otec vyšel ze dveří. Pokynul jsem Joeovi, aby položil nosítka. Otec pohlédl na indiánského chlapce, na jeho oteklou nohu a potom na mne. V příštích několika minutách jsem cosi vysvětloval. Mezitím vyšla také matka s Enou, poslouchaly a zíraly na mne.

Když jsem skončil svůj neobratný proslov, několik minut vládlo mlčení. Vůbec jsem nevěděl, jak to přijmou a co bude dál.

Měl jsem znát naši rodinu o něco lépe. Mlčeli jenom pod vlivem prvního překvapení. Možná že nebyli o nic nadšenější než já, ale povinnost stála pro každého Traska vždycky na prvním místě.

„Keve, zaneste s Joem chlapce dovnitř,“ řekl otec. „Marto...“

„Pojď, Eno,“ řekla matka pohotově. „Připravíme Benovu postel.“

Sauk měl vysokou horečku a netušil, co se s ním děje. Byl tak neklidný, že jsme ho museli držet silou, a blábolil něco ve své mateřštině. Znovu a znovu volal „Kea“. Věděl jsem, že to slovo znamená matka. Byl jsem otřesen. To dá rozum, že měl nějakou matku, ale dosud jsem na to nepomyslel. Protože to byl Indián?

Ano, asi proto. Udělal jsem pro Sauka, co bylo mou povinností, ale cítil jsem k němu, méně než bych cítil ke psu, pro kterého bych byl udělal totéž.

Jeho matka teď jistě věří, že je mrtev. Bude pro něj truchlit... nějak. Na to jsem kupodivu dříve taky nepomyslel. Saucká žena bude truchlit. Později mi Ďábelský medvěd řekl, že matčin zármutek bude strašný. Ostříhá si vlasy a potře si tvář černou barvou. Šest i více měsíců se bude postit, žít jen o vodě a troše vařené kukuřice.

Otec prohlédl infikovanou nohu a řekl: „Ránu musíme otevřít. Teď hned.“

Udělal to rychle, zručně a čistě a potom nohu zbavil ošklivě páchnoucí tekutiny. Tomah byl jistě bolestí bez sebe, ale nevydal ani hles. Dokud spal, nechal otec nohu otevřenou, aby mohl hnis odtékat.

Když jsme se druhý den probudili, Tomah byl slabý, ale měl jasnou hlavu. Ležel tiše a prohlížel si nás. Myslím, že v té chvíli by z něho nevypáčil slovo ani horkým železem. Nevadí, aspoň má čas trochu si popřemýšlet...

* * *

Dva dny nato jsme odjeli do Prairie du Chien. Tomah se zotavil natolik, že pro něj převoz nebyl nebezpečný. Otec se stále více obával, že Saukové podniknou odvetný útok na naši farmu. Naložili jsme velkou kánoí zásobami a věcmi denní potřeby a doufali jsme, že po návratu najdeme to, co jsme tu museli nechat, v pořádku. Dábelský medvěd Joe se ode dne, kdy mi pomohl přinést Tomaha, potloukal kolem farmy, a když se ho otec zeptal, chce-li jet s námi, souhlasil bez váhání. Bylo nás šest a ještě rozměrný náklad, ale do velkého plavidla jsme se všichni pohodlně vešli.

Než jsme odrazili od břehu, Tomah poprvé za poslední dva dny promluvil. Požádal, abychom ho nechali být. Chtěl tím říci, že raději zkusí štěstí sám a bez pomoci a jistě také doufal v to, čeho jsme se my báli; že totiž jeho přátelé se ještě vrátí. Stroze jsem mu řekl, ať to pustí z hlavy. Dokud potrvá nepřátelství, bude naším vězněm.

Natočili jsme příď proti proudu a v zátočině jsme se naposledy ohlédli. Moc jsme toho neměli. Pár prostých, hrubě stavěných budov a nerovná políčka. Ale pro nás to byl domov, místo, které jsme poznamenali svou prací a na které jsme byli hrdi. Bude tady ještě, až se vrátíme?

Pádlovali jsme proti proudu Modré řeky k jejím pramenům v jezeře Marion. Bylo příjemné ráno. Matka s Rowenou zacházely s pádlem stejně obratně jako my muži. Přepluli jsme jezero Marion a na jeho severním konci jsme přirazili ke břehu. Vynesli jsme z kánoe náklad a potom jsme si já, otec a Joe naložili mohutné plavidlo na ramena a nesli je dvě míle daleko k řece Wisconsin. Potom jsme tam přepravili nosítka s Tomahem a nakonec pomohli ženám sbalit náš majetek. Konečně jsme znovu spustili loď na vodu a vyrazili po proudu Wisconsinu k jihu.

Jsem si jist, že žádný indiánský zajatec se neměl tak báječně jako

Tomah během cesty. Matka pobíhala kolem raněného jako by to byl její vlastní syn. Ležel na dně lodi na pohodlném slamníčku, který pro něj přichystala. Bez přestání od něho odháněla mouchy a komáry. Při zastávkách ukládala Tomaha do měkkého hnízda z pokrývek a vařila pro něj zvláštní polévky a dušená masa.

Muselo to na něj udělat hluboký dojem. Celé hodiny ji sledoval udiveným a tázavým pohledem. Jestli jsem pro něj také něco dělal? Ale ovšem. I otec se mu věnoval svým obvyklým, příkře mužným způsobem. Ale teprve matčina ženská laskavost s ním provedla změnu. Když jsme naposledy tábořili před Prairie du Chien, řekl mi, že jeho vlastní matka by pro vězně jistě udělala totéž, co má matka, ale od bílé ženy by prý takové zacházení nikdy nebyl očekával.

„Proč ne?“ zeptal jsem se rozkohoutěně.

„Jistě musí moc přemáhat svou muc-a-monskou krev.“

Zíral jsem na něj a najednou jsem se roztrásl po celém těle. V té chvíli jsem si dokázal vzpomenout jen na Karolínu Libbyovou a na její zářivě světlé vlasy. Odvrátil jsem se a rychle od něj odešel. Ale Tomah si toho snad ani nevšiml. Dál sledoval matku zvědavýma, udivenýma očima.

Kapitola devátá

Cestou jsme všichni společně přemýšleli, jak Tomaha přivést do Prairie du Chien. Celý kraj byl ve zbrani, a kdyby někdo zjistil, že máme mezi sebou nepřítele, vyvolalo by to všeobecné pobouření. Nakonec jsme se dohodli, že Tomaha představíme jako „hodného Indiána“ a budeme ho vydávat za synovce Ďábelského medvěda Joea. Z obou se pro tentokrát stanou Winnebagové, naši najatí pomocníci, a řekneme, že Tomah byl zraněn při útoku Sauků na naši farmu, což by rozhodně nebyla lež.

Tomah proti našemu plánu divoce protestoval, ač jsme mu vysvětlili, že je to v zájmu jeho bezpečnosti. Jistě nám rozuměl, ale měl pocit, že takový podvod je pod jeho důstojnost. Museli jsme ho s Joem držet násilím, když mu otec smýval z tváří poslední stopy

barev, zkracoval dlouhý ozdobně spletený pramen jeho skalpu a místo bederního pásu a legín mu natáhl moji rezervní košili a kalhoty. Když bylo po proceduře, zdálo se, že se s tou maškarádou zamračeně smířil, ale já jsem cítil, že pod zdánlivou rezignací v něm doutná neklidný plamínek.

Časně ráno třetího dne jsme dojeli k soutoku Wisconsinu s Mississippi a urazili zbývající míli proti proudu Mississippi do Prairie du Chien. V porovnání s tím, jak živo tu bylo na jaře před dvěma měsíci, bylo teď přístaviště nezvykle opuštěné. Vesnice lhostejně podřimovala v letním vedru. Většina vojáků z Crawfordovy pevnosti odešla do války a na místě zůstala jen prozatímní posádka pod velením kapitána Samuela McReea. Jinak žila vesnice svým obvyklým líným tempem, zdánlivě nedotčena válečnými otřesy, jež se přenesly daleko na východ.

Usadili jsme se tu na neurčito. Otec sáhl hluboko do své malé hromádky zlata, doplnil zásoby a koupil dva rozměrné stany, abychom měli střechu nad hlavou. Matce a otci se dostalo vřelého přijetí od důstojníků z pevnosti a jejich manželek, protože na hranici vzdělaní a urození lidé vždycky drželi pohromadě. Ti dobří lidé nás vyzvali, abychom si přestěhovali stany blíž k jejich „důstojnické ulici“, a ochotně nám pomohli se vším, co jsme potřebovali. Podobně jako my byli zvyklí na prostý život, protože důstojník přidělený na hranice nemohl očekávat mnoho komfortu, který s sebou přináší civilizace. Ostatně, jeho plat nebyl tak velký, aby mohl žít zjemnělým životem. Od jeho ženy se očekávalo, že bude neustále improvizovat a „dělat dojem“, ač její postavení bylo jen o málo lepší, než postavení ženy průměrného osadníka. Musela dojit krávy, vyrábět máslo a sýr, zavařovat ovoce a zeleninu, šít a záplatovat a dělat stovku dalších věcí. Pěkné byty byly tak nedostupné, že důstojnicka rodina mohla být šťastná, měla-li nad hlavou dobrý stan. Přesně to měli McReeovi, ale veselá paní McReeová si nestěžovala a řekla nám, že s kapitánem doufají, že se jim do prvních mrazů podaří postavit domek.

Vesnice se škvířila v červencovém slunci a čekala na zprávy z bojiště. Do pevnosti pravidelně přijížděli kurýři a naši přátelé důstojníci nám přinášeli čerstvé zprávy z pole.

V polovině července však přišla poplašná zvěst, týkající se

mnohem nebezpečnějšího nepřítele, než byli Saukové – asijské cholery. Říkalo se, že sem epidemií zavlekly z Atlantiku nové posily z Monroeovy pevnosti ve Virginii. Když 4. července dorazilo do Detroitu devět dělostřeleckých oddílů generála Winfielda Scotta, hlásili, že je v mužstvu šedesát případů cholery. Odtamtud se nákaza rychle rozšířila do Chicaga, Zeleného zálivu, Winnebagské pevnosti a nakonec i do Prairie du Chien.

Choroba se kupodivu vyhýbala civilnímu obyvatelstvu, zatím jí podlehli jen čtyři vesničané. Ale v Crawfordově pevnosti se rozmohlo tolik vojáků, že se do malé nemocnice doktora Williama Beaumonta nevešli. Některé nemocné přestěhovali do městského morového špitálu a odtamtud se ve dne v noci ozývalo jejich příšerné sténání. Matka se připojila k několika dámám z pevnosti a z vesnice, jež se snažily udělat pro trpící, co bylo v jejich silách, ale jejich snaha zdaleka nestačila. Lidé se začali vyhýbat alkoholu a balili se do flanelového prádla. A hodně se modlili.

Cholera se rozšířila také mezi vojáky v poli. Celé tažení se proto málem zastavilo. Váhavý postup generála Atkinsona prý vyvolal na ministerstvu války takové znepokojení, že odtamtud vyslali generála Scotta, aby se místo něho ujal vrchního velení. Jenže Scott uvázl v

Dearbornově pevnosti v Chicagu s mužstvem napadeným cholerou a nyní se cholera rozšířila i v Atkinsonově táboře u Korové řeky. Jeho ofenzíva proti Černému jestřábovi uvázla na mrtvém bodě.

Měli jsme spoustu času a nedovedli ho trávit s rukama v klíně. Skoro každý den jsem chodil na lov s Ďábelským medvědem, který se podle všeho připojil k naší rodině natrvalo. Lidé nás varovali, že se v okolí potloukají skupinky odpadlých Indiánů, a proto jsme nikdy nechodili daleko od vesnice a nezůstávali venku dlouho.

Děsivá scenerie srázných říčních břehů mne lákala víc než cokoli jiného. Jestli je na světě krásnější místo než údolí podél horního toku Mississippi, ať mi je někdo ukáže. Obrovské modrozelené vrchy se vlnily v letním oparu a rozpadlé útesy z šedého kamene připomínaly stará cimbuří. Nemá smysl, abych se pokoušel popsat samu řeku, na míli širokou plochu zářivé modři, protkanou divokými ostrůvky. Na březích žila hojnost divokých hus a kachen a na svažitých loukách byly spousty holubů a koroptví. Pořádali jsme s Joem příjemné odpolední výlety a pravidelně zásobovali matčinu kuchyni drobnou zvěřinou.

Tomah se cítil den ze dne lépe. Když se mu začala vracet síla, vyrobil si z mladého stromku něco jako berli a s její pomocí už dokázal docela obstojně chodit. Každý den pomalu prošel vesnicí, zřejmě také proto, že si rád zvědavě prohlížel bělochy. Nosil mé šaty a mluvil dobrou angličtinou, a proto si ho vesničané nevsímali o nic víc než svých lidí. Nejméně tři čtvrtiny obyvatel Prairie du Chien měli alespoň jednoho a často i více indiánských předků.

Neměl jsem tušení, co si Tomah vlastně myslí. Nikdy se mi nepsouštil, ostatně vídali jsme se jenom při jídle. Zpočátku jsem ho nespouštěl z očí, ale kulhal tak silně, že jsem brzy pochopil, že bude ještě dlouho trvat, než se mu noha docela zahojí. Byl by blázen, kdyby se do té doby pokoušel o útěk.

Přesto jsme jednoho dne zjistili, že Tomah zmizel. Když se neobjevil u večeře, nepřikládal jsem tomu velkou váhu. Indiáni se většinou neohlíželi na čas a jedli, až když měli hlad. Tomah někdy vůbec nejedl. A jindy zase spořádal tolik jídla, kolik v zimě spotřebuje celý jeho kmen za týden. Nakonec jsem usoudil, že se po něm přece jen budu muset poohlédnout. Po večeři jsem tedy

prohledal celou vesnici. Když jsem zjistil, že po něm není vidu ani slechu, musel jsem si přiznat, že se asi přece jen pokusil opustit naši společnost navždycky.

Kovář Fontaine mi řekl, že ho viděl odcházet z vesnice k severu. Už před několika hodinami. „Možná že ho najdete na na Sukisepské stezce,“ řekl mi. „Být vámi, poohlédl bych se tam.“

Sukisepská stezka vedla od severu k jihu, z Prairie du Chien k Černé řece. Indiáni ji vyšlapali už před mnoha stoletími, protože Prairie du Chien, Psí Pláň, byla už před příchodem Francouzů obchodním střediskem indiánských kmenů. Ať měl Tomah v úmyslu co chtěl, na každý pád jsem si musel pospíšet, měl-li jsem ho dosáhnout před setměním. Slunce se už sklánělo hluboko k západu.

Přešel jsem louku, kde celík kanadský a nachové astrы vytvářely barevné ostrůvky v hnědožluté suché trávě, spálené žárem letošního léta. Vnořil jsem se do hlubokého stínu pod buky a javory, kde stezka začínala a kroutila se přes vysoké zalesněné pahorky podél východního břehu Mississippi. Řeka občas zazářila v průhledu mezi stromy. Prudce létající lelkové vydávali v podvečerním tichu rezavé zvuky.

Rychle jsem urazil asi půl míle a Chňap uháněl přede mnou. Po chvíli vyrazil dopředu a zmizel z dohledu. Potom krátce, ostře zaštekal. Za záhybem cesty jsem uviděl Tomaha. Seděl, zády se opíral o kmen velkého javoru, zdravou nohu skrčenou pod bradu a zraněnou nataženou před sebe. Chňap ho očichával a vrtěl ocasem.

„Jak si to představuješ? Co tady děláš?“ zeptal jsem se.

„Sedím.“

„Sedět bys mohl i ve vesnici, ne?“

„To mohl, ale neodpočal bych si přítom od bělošského smradu.“

Je třeba přiznat, že běloši Indiánům nevoní o nic lépe než Indiáni bělochům, ale tentokrát mě Tomah vodil za nos. Věděl jsem to a také jsem si dovedl spočítat, že podnikl tuhle cestu, aby vyzkoušel své síly. Možná chtěl také zkusit, jak se mu půjde bez berle, ale vzal ji s sebou a teď ji měl položenou vedle sebe.

„Tak si myslím, že to přeháníš,“ řekl jsem. „Nezapomeň, že můžeme kdykoli povědět kapitánu McReeovi, kdo vlastně jsi. Myslím, že by s radostí vsadil vnuka Černého jestřába pod zámek.“

Pak už bys tu berli víckrát nepotřeboval.“

Tomahovi zasvítilo v černých očích. „Ty bys to udělal?“

„Dřív než bys stačil mrknout. Rozhodně bych tě nenechal utéct. Vsadím se, že kdybys byl zjistil, že už se ti noha spravila, byl bys už za horama.“

„Však ona se spraví,“ zamumlal.

Rozhodl jsem se, že to zatím nechám bez komentáře. „Tak a jdeme domů. Začíná se stmívat.“

Šli jsme pomalu, musel jsem se přizpůsobit jeho kulhavé chůzi, a dorazili jsme do Prairie du Chien za prvního soumraku po západu slunce, jehož poslední paprsky v pruzích zlatily řeku. Přes vodu se neslo volání jeřábů a bahenních sov. Zamířili jsme s Tomahem k pevnosti, a když jsme vystoupili na svah nad řekou, ohlédl jsem se přes průliv k ostrovu. Z Astorovy nákupní stanice v té chvíli vyšli dva muži obtěžkaní zásobami. Naložili je do kánoe vytažené přídí na břeh.

Zastavil jsem a prohlédl si je pozorněji. Ano, ten obr byl Sam Henniger, traper, kterého otec tenkrát v květnu pěkně usadil. Gar Valois vedle něho byl jako jeho zmenšený stín. Oba mne zpozorovali, Henniger něco zavrčel a Valois přikývl. Potom vlezli do kánoe a odrazili od břehu.

Zmocnila se mne stísněnost. Podíval jsem se na Tomaha. „Viděls je už někdy?“

Pokrčil rameny. „Běloši jsou pro mě jeden jako druhý. Proč se ptáš?“

„Myslel jsem, že je třeba odněkud znáš. Měli prý nějaké kšefty s Indiány.“

Změřil si mne chytrým pohledem. „To spíš ty je odněkud znáš, ne?“

Stručně jsem mu vylíčil své první setkání s Hennigerem a Valoisem.

Tomah se zeptal: „Ten velký je nepřítel tvého otce?“

„Řekl bych, že ano.“

Přikývl, že rozumí. Indián nepotřebuje dlouhé vysvětlování, aby pochopil, co je to zášť. „Kdyby se tvému otci něco stalo,“ řekl zamyšleně, „tvá matka by byla moc nešťastná.“

K tomu jsem samozřejmě neměl co dodat. Ale ještě dlouho jsem o tom přemýšlel. Tomah zřejmě začal mít zájem o naše problémy. Nedovedl jsem si ale představit, co to může u divocha znamenat.

* * *

Od toho dne jsem Tomaha pečlivě hlídal. Nepochyboval jsem, že si toužebně přeje navždy zbavit své nozdry bělošského pachu, a proto jsem ho nepokrytě varoval, aby se víckrát nepokoušel opustit vesnici beze mne. Jestli ještě jednou zkusí upláchnout, prozradím kapitánu McReeovi jeho pravý původ a poradím mu, aby učinil taková bezpečnostní opatření, jaká bude pokládat za nezbytná. Nevěděl jsem jistě, zda mé varování bylo účinné, a také jsem začal mít podezření, že Tomah potíže s nohou už jenom předstírá. Už by mu koneckonců mělo být podstatně lépe.

A tak jsem zanechal každodenních loveckých toulek s Dábelským medvědem a přilepil se na Sauka. Netěšilo mě to o nic víc než jeho, ale protože jsme nemohli pořád na sebe jenom civět, vyvinulo se mezi námi jakési, sice napjaté, leč přece přátelství. Trávili jsme dlouhé, líně plynoucí hodiny v tichých zátokách Mississippi a já jsem házel návnadu rybám, jež se černaly ve vodě podél břehů. Tomah neměl pochopení pro můj vlasec a háček s návnadou, přestože jsem mu vysvětloval, že je to druh sportu. Řekl, že existuje jen jeden rozumný způsob lovu ryb, totiž oštěpem. Hned si takový oštěp vyrobil a předvedl mi to. Byla to docela zábava. Ale to jsem si přiznal jenom v duchu a Tomahovi jsem nedal nic znát, aby nade mnou neměl ani trošku vrch. Byli jsme jako opačné póly a zdálo se, že nemá smysl pokoušet se překonat propast, jež nás dělila.

Ale propast se přesto pomalu přemostovala, asi tak rychlostí jednoho prkna denně. Postupně jsme se jeden o druhém dovídali víc a tak jsme se bez vědomého úsilí sbližovali. Někdy to byly hořké lekce a náš most byl zpočátku dost vratký. Kdykoli jsem si vzpomněl na Bena nebo Karolínu Libbyovou, vypadlo z něho prkno. Přesto jsem víc než dříve z otcových slov začal chápat, jak velké je utrpení Sauků.

„Když byl Černý jestřáb mladý,“ řekl mi Tomah, „patřilo Saukům celé údolí řeky Mississippi od ústí Wisconsinu k Portage des Sioux v

ústí Missouri. Byli jsme bohatí, měli jsme hodně zvěře i obilí. Po celý dědečkův život jste z našeho bohatství užíbovali, až nám nezůstalo skoro nic.“

„V roce 1804 jste podepsali smlouvu,“ připomněl jsem mu, „a potom ještě několik. Nemůžeš popřít, že...“

V tom byl totiž háček. Názory rudých a bělochů se v určitém bodě diametrálně lišily a obě strany se zasypávaly vzrušenými výčitkami. Indiáni chápali pojmy vlastnictví a moci po svém. A navíc se výklad těchto pojmů lišil od jednotlivce k jednotlivci. Proto odmítali dodržovat smlouvy, jež podepsali lidé dobré vůle na obou stranách. Někteří běloši si také nelámali hlavu s dodržováním smluv a nejvyšší místa se často dopouštěla proradného a vysloveně obojakého jednání. Silná a disciplinovaná pravidelná armáda obvykle dokázala zajistit klid na hranicích. Byla však trnem v oku nedisciplinovaným civilistům, osadníkům, horníkům a spekulantům s pozemky, kteří znovu a znovu provokovali Indiány ke krvavým válkám.

Ne že bych takhle přemýšlel hned od začátku. Je pravda, že kdyby otcovy rozvážné názory nepřipravily půdu, Tomahovy argumenty by sotva mohly zasít sémě. Zpočátku jsem mnohem lépe chápal ostatní věci, o kterých jsme spolu mluvili. Objevil jsem, že bílí i indiánští chlapci tráví volný čas vlastně docela stejně: hrají hry, chodí na lov, a tak dále. Když člověk nahlédl pod povrch, náš život se v mnohém shodoval. A proto se mezi námi vytvořilo jakési zdráhavé pouto. Nebylo to teplé a milé pouto, to tedy vůbec ne. Když jsme se nehádali, snažili jsme se obvykle jeden druhého přesvědčit, že náš národ toho dokázal víc než národ toho druhého. Ale aspoň jsme spolu mluvili.

Byl jsem pořád stejně ostražitý. Tomah se o tom nikdy ani slůvkem nezmiňoval, ale dovedl jsem si představit, jak ho trápí, že je zavázán bělošské rodině, že se pohodlně prochází po nepřátelském táboře, zatímco jeho lidé bojují, podle některých zpráv dokonce umírají hladu, zmirají za svoji věc, doslova za existenci svého národa.

Jen ať se škube na řetěze. Dokud jsem tu já, ke svým lidem se nevrátí.

Ke konci července se válečné štěstí přiklonilo na naši stranu. Původně se zdálo, že se tažení protáhne až do podzimu, ale teď špelo nečekaně ke krvavému závěru. Dvacátého třetího července odpoledne byl otec v pevnosti na návštěvě u kapitána McReea, když přiběhl winnebagský posel s depešemi. A zatímco jsme seděli před stany za domácí zrobeným stolem a jedli večeři, otec nám vyprávěl, co je nového.

Černý jestřáb se dal na útěk. Vzdal svůj boj.

„Říká se,“ vyprávěl otec, „že v táboře generála Atkinsona u Korové řeky byli u konce se zásobami, a generál proto poslal jednotku domobrany pod velením generála Jamese Henryho a plukovníka Henryho Dodge do Winnebagské pevnosti pro další proviant. Cestou narazili na hrstku Winnebagů a ti jim nabídli, že je zavedou k utajenému táboru Černého jestřába. Ale jeden z nich, Malý hrom, dostal výčitky svědomí a vydal se napřed, aby Černého jestřába varoval. Saukové uprchli ke Čtyřem jezerům a Henry s Dodgem se pustili za nimi. Odhodili veškerý náklad a zavazadla, aby se udrželi Indiánům v patách.“

„A dostihli je?“ zeptala se Rowena.

Otec přikývl. „Ale Černý jestřáb je přelstil. Napřed prchal na severovýchod, ale potom se stočil zpátky na západ. Jistě se rozhodl, že prchne přes Mississippi, ale po dvou dnech na něj naše domobrana narazila na horním toku Wisconsinu. To je asi osmdesát mil na východ odsud. Snažil se zdržovat postup nepřítele, obětoval několik mužů, a zbytek se ženami a dětmi se mezitím stáhl na vysoký kopec. Tam zapálili několik velkých ohňů, ale jen proto, aby upoutali pozornost vojáků – byla to lest. Té noci zmizeli, sestoupili sedlem na západní straně kopce a dorazili k řece Wisconsinu.“ Otec se pousmál a potřásl hlavou. „Kdo chce přijít tomu starému Saukovi na kobytku, musí si pořádně přivstat.“

Podíval jsem se na Tomaha. Oči mu temně zářily, ale neřekl ani slovo. Seděl a vidličkou, se kterou se naučil obstojně zacházet, honil jídlo po talíři. Ostatní nevěděli to co já, totiž že Tomah je Jestřábův

vnuk.

Otec pokračoval: „Saukové zřejmě celou noc budovali vory a na nich poslali po řece nejslabší ženy, děti a starce. Zbytek se vydal vnitrozemím k Mississippi.“

„Doufám, že ne k Prairie du Chien,“ řekla matka.

„Ne, zdá se, že hodlají překročit řeku mnohem severněji. Sotva by riskovali srážku s posádkou Crawfordovy pevnosti.“

„Ještě štěstí, že netuší, co tady natropila cholera. Skolila přinejmenším polovinu posádky...“

„Podle všeho jsou na tom Saukové mnohem hůř, Marto,“ řekl otec. „Henry s Dodgem měli ve své kombinované brigádě přes sedm set mužů. Dobrých dvě stě bylo tak vysíláno chorobou, že se nemohli zúčastnit bojů na Wisconsinské vrchovině. A přesto prý měli nad Sauky téměř pětinasobnou převahu.“

Tomah popadl svou berli, vyskočil od stolu a odkulhal pryč.

„Chudák chlapec,“ zamumlala matka. „Je to jeho národ a naši... vždyť to nemá žádný smysl. Jak myslíte, že to skončí? A kdy?“

„Řekl bych, že dost brzy,“ řekl otec. „Černý jestřáb už je na útěku. Generál Atkinson znovu šikuje svoji armádu v Modrých kopcích a zařazuje do ní stovky pravidelných vojáků a domobranců z pole. Chce pronásledovat Černého jestřába a zajmout ho dříve, než dorazí k Mississippi.“

„Už brzy,“ opakovala matka jako ozvěna. „Jen kdyby už to bylo.“ Od té doby, co Theron odešel s Cephem Mangrumem ke Korové řece, neměli jsme od něho žádné zprávy. Ani jsme nečekali, že se o něm něco dovíme dřív, než válka skončí. Všichni jsme proto sledovali situaci s mimořádnou úzkostí...

Đábelský medvěd Joe se od předešlého dne neukázal, a když se konečně objevil, seděli jsme ještě kolem stolu. Přivalil se z nedalekého lesa se širokým, bláznivým úsměvem ve tváři. Vzápětí zakopl a s žuchnutím se posadil na zadek. Seděl tam a zubil se. Otec vstal a pomohl mu na nohy.

„Ty jsi pil, vid', Joe?“

„No jó,“ zachrochtal Joe. „Moc zhu-mi-na-ka. Moc.“

„Zhu-mi-na-ka?“ zeptal jsem se.

„V jazyce Winnebagů to znamená ohnivá voda,“ vysvětlil otec.

„Rád bych věděl, kde náš přítel narazil na Winnebagy a na whisky. To je nejvražednější kombinace, jakou si dovedu představit. Kde?“ popadl Joea za ramena a zatřásl s ním. „Kde Joe dostat whisky?“

„Už neví,“ řekl a blaženě klátil hlavou. „Už neví.“

Víc jsme z něho nedostali. Upíral na nás prázdný, pomatený pohled a mlel pořád dokola: „Neví, už neví.“ Nakonec mu poklesla brada a otec ho odtáhl pod přístřešek za našimi stany, aby se z toho vyspal.

„Budu muset informovat kapitána McReea,“ řekl otec. „Jak se někde objeví Indiáni a alkohol, musíme s tím hned něco udělat.“

Doprovodil jsem otce ke stanu kapitána McReea.

Kapitán nás vyslechl a jeho obvykle příjemný obličej se zachmuřil. Potom řekl: „Vypadá to vážně, Amosi. Když jsme se spolu dnes odpoledne rozešli, dověděl jsem se, že Indiáni napadli na Mississippi traperský člun. A nebyli to Saukové. Byli to samí

Winnebagové, mladí a všichni opilí. Tak opilí, že je trapeři bez potíží zneškodnili. Naštěstí nebyl nikdo zraněn.“

„Netušíš, co to bylo za Winnebagy?“ zeptal se otec.

„Rekl bych, že to byla část bandy Rudého havrana. Táboří asi dvacet mil odtud proti proudu řeky. Starý Havran je ve válce neutrální, ale mladíci z jeho party hryžou udidla, a když se dostanou k whisky, nejsou asi k udržení. Jenže já se nesmím řídit dohady, Amosi. Potřebuju důkazy. Možná že ten váš člověk nějaké důkazy zná. Jakmile vystřízliví, musím si ho proklepat.“

„To udělej.“

„Zatím bychom ho snad pro jistotu měli zavřít na strážnici,“ pokračoval McRee.

„Je to nutné? U nás je pod dohledem a ráno ti ho přivedu.“

McRee souhlasil. Popřáli jsme unavenému kapitánovi dobrou noc a vrátili se do stanu.

Pochybují, že by se na hranici našel běloch, kterému by nenaskočila husí kůže při pouhém pomyšlení na Indiány a tvrdý alkohol. Lidé byli tak nabroušeni, že byli schopni dopadené podlouné prodavače whisky na místě oběsit. Už v roce 1802 Kongres zakázal prodej whisky v oblastech obydlených Indiány. Americká armáda měla za úkol chytat podlouníky a přivádět je před civilní soud. Dodatek k zákonu z roku 1822 dával indiánským zástupcům a bílým důstojníkům právo prohledat sklady každého podezřelého z prodeje tvrdého alkoholu. Pokud komise alkohol skutečně našla, zkonfiskovala obchodníkovi všechno zboží, odebrala mu licenci a dočasně ho propustila na svobodu teprve po složení kauce ve výši 1600 dolarů. Každý dopadený byl postaven před oblastní soud. Spousta lidí si myslela, že by postih měl být přísnější. Ale tento zákon byl jediným základem, ze kterého mohl kapitán McRee při trestání podlouníků vycházet.

Ke vši smůle se ukázalo, že od Ďábelského medvěda se nikdo nic nedoví. Když ho chtěl otec ráno vytřepat z pokrývek, zjistil, že Joe zmizel.

* * *

Neztráceli jsme čas a hned jsme informovali kapitána McReea, že náš „polopříbuzný“ vzal do zaječích.

„Lituji, Same,“ řekl otec. „Spoléhal jsem, že se z toho Joe do rána neprobere. Zřejmě se vyspal z opice a upláchl ještě před rozedněním. Když se rozpomněl, že ho běloši viděli nasáklého kořalkou, dostal nejspíš strach“

„Už se stalo,“ řekl McRee stroze. „Až se vrátí, pokud se vrátí, hned ho sem přived’.“

„Same, neměl bys vyzpovídat Rudého havrana? Ti opilí přece byli jeho bojovníci.“

McRee pokrčil rameny. „Pochybuji, že něco ví, a i kdyby věděl, nic nám neřekne. Nemá bělochy v lásce. Bude zuřit, že se ti mladíci opili, ale bude chránit jejich krky.“ Kapitán přecházel po místnosti s rukama za zády. „Plukovník Taylor před časem potřel na tomhle území veškerý obchod s whisky. Indiánským územím pravidelně projížděly hlídky, Taylor zadržel veškeré lodi s nákladem whisky, odhalil všechny tajné palírny a zničil je. Jenže k tomu měl úřední oprávnění.“

„A ty by sis je nemohl opatřit?“ zeptal se otec.

McRee hořce potřásl hlavou. „Ne, pokud nemohu udat jména a předložit občanskému soudu pádné důkazy o vině určité skupiny lidí. Jenže já ani nevím, koho podezřívat. Učiním-li sebemenší krok bez úředního oprávnění, budu to já, a ne ten překupník, kdo se dostane před soud, zaplatí pokutu a bude uvězněn. To je zvláštnost zákona o prohibici.“

„Zvláštnost je slabé slovo,“ řekl otec suše. „Ještě jednou se omlouvám, Same. Přitáhnu ti Joea za límec, jen co se objeví...“

* * *

Celý ten vlhký, lepkavý den se Joe neukázal. V časných odpoledních hodinách se však stalo něco jiného.

V St. Feriole přistál vojenský transportní parník a my s otcem jsme se na něj šli podívat. Tomah kulhal pár metrů za námi. V přístavu jsme našli kapitána McReea, zabraného do hovoru se zavalitým brunátným mužem. McRee nám ho představil jako Josefa Throckmorta, kapitána lodi *Válečník*. Jméno bylo namalováno

černou barvou na trupu lodi z bílé borovice.

Na přídi měla loď šestilibrové dělo a Throckmorton se chvástal, že jedinou kartáčovou salvou rozpráší polovinu té Jestřábovy špinavé bandy.

Otec svraštil obočí. „Vy tuhle věcičku chcete použít proti Saukům?“

„Ale ovšem, pokud se pokusí přejít na západní břeh Mississippi. Právě kvůli tomu mě sem převeleli ze St. Louis. Zatím nevíme najisto, na kterém místě chce Černý jestřáb překročit řeku, ale podle toho, kam zatím míří, soudíme, že by to mělo být nějakých třicet mil na sever odtud. *Válečník* bude křížovat řeku v prostoru padesáti mil na sever od Prairie du Chien. Té bandě chvíli potrvá, než se dostane přes řeku. Určitě na ně narazíme.“

„Řekl bych, že se na to náramně těšíte.“

Throckmorton pokrčil rameny. „Mám své rozkazy.“

Pohlédl jsem na Tomaha. Z jeho obličej se nedalo nic vyčíst.

Otec mi položil ruku na rameno. „Tak co, chlapi, nepůjdeme si na chvíli zarybařit? Potřebuju si spravit chuť.“

Throckmorton vzkypěl, ale otec se k němu otočil zády a odešli jsme.

My s otcem jsme vzali pruty a Tomah oštěp a vydali jsme se po řece k soutoku Mississippi s Wisconsinem. Pod vysokými bahenními duby s povislými větvemi byly tmavé, tiché tůně. U břehu pokrývaly hladinu lekníny s citrónově žlutými květy. Z lesů stoupala pára a vrcholky stromů zadržovaly sluneční světlo jako baldachýn. Na břehu řeky jsme se rozdělili.

Vybral jsem si senzační místo. Ztratil jsem pojem o čase, vytáhl jsem několik bělic a dva okouny. Když jsem se konečně rozhlédl kolem, otce ani Tomaha jsem nespátřil.

Pak jsem zaslechl výstřel.

Zůstal jsem nerozhodně stát a nevěděl, co dělat, když vtom otec vykřikl: „Kevine! Nehýbej se!“

Padl jsem k zemi a cítil jsem srdce až v krku. Slyšel jsem, jak se někdo prodírá hustým lískovým podrostem od místa, odkud volal otec, a mizí někde vpravo ode mne. Musel to být on. Chtěl jsem na něj zavolat, ale slova se mi vzpříčila v krku.

Uslyšel jsem zašelestění listí a vyskočil jsem. Byl to Tomah. Připlížil se až ke mně. Oba jsme mlčeli a krčili se ve střehu. Cítil jsem, jak mi po těle stéká pot. Po chvíli nás otec zavolal k sobě. Vyrázil jsem z křoví k řece. Otec klečel na jednom kolenu u vody a prohlížel si břeh.

„Někdo po mně vystřelil,“ řekl. „Tady měl kánoi vytaženou na břeh. Je tu slehlá tráva. Hned po výstřelu odrazil od břehu. Když jsem sem doběhl, byl pryč.“

Rozhlédl jsem se po řece. Kánoe zřejmě rychle zmizela z dohledu za blízkým ostrovem. „Viděl jsi ho?“ zeptal jsem se.

„Kdepak.“ Otec měl zachmuřený obličej. „Můžu jen hádat.“

Tomah přikulhal k nám a zadíval se na zem. Sklonil se, dotkl se stop a zase se narovnal. „Velký muž,“ řekl tiše. „Stál tady. Váš nepřítel.“

Otec se na mne podíval a já jsem řekl: „Vyprávěl jsem mu o tom chlapovi Hennigerovi. Pořád se s tím svým kumpánem potlouká kolem.“

„Viděl jsem je,“ řekl otec suše. „Tak půjdeme. Keve, matka s Enou se o tom nemusí nic dovědět.“ Odmlčel se. „Ode dneška bys neměl chodit daleko od vesnice. Člověk jako on nikdy nezapomene na sebemenší urážku. Kdyby měl příležitost, zchladí si žáhu na tobě nebo na někom jiném z rodiny, právě tak jako na mně.“

Kapitola jedenáctá

Vrátili jsme se do vesnice a brzy nato Tomah zmizel.

Matka mě poslala k markytánovi koupit pár jehel. Markytán žil v Crawfordově pevnosti nedaleko přehlídkové pláně. Když jsem se vrátil, Tomah byl pryč. Nikdo si jeho odchodu nevšiml, a tak jsem usoudil, že se znovu pokusil upláchnout. Dříve než jsem za ním vyrázil, stávil jsem se pro pušku. Nad postelí, kde jsem ji obvykle nechával, nebyla. Měli jsme společný stan s otcem a Tomahem. Prohledal jsem všechny naše věci jednu po druhé, ale puška byla nenávratně pryč. Zmizela s Tomahem.

Tentokrát to tedy myslel vážně, to bylo vidět z toho, že mi sebral pušku. Jako by tím nad slova jasněji řekl, že se zpátky vracet nemíní. Chápal jsem to jako jakési varování a v první chvíli jsem viděl rudě.

Když jsem se trochu uklidnil, rozhodl jsem se, že se za ním okamžitě pustím, ať je to jakkoli riskantní. Sám. Byla to moje záležitost, já a nikdo jiný jsem za Tomaha nesl zodpovědnost. Popadl jsem otcovu pušku, roh na prach a váček s kulkami, pokradmu jsem vyklouzl ze stanu a rychle vyrazil po Sukisepské stezce k severu.

Na kraji lesa mě dohonil vzrušený Chňap a nadšeně mával oháňkou. Poslal jsem ho zpátky. Tentokrát to nebude nevinná procházka po lese. Nechtěl jsem, aby přišel k úrazu. „Běž, kamaráde! Upaluj domů.“ Zakňučel, svěsil ocas a pomalu se vydal na zpáteční cestu.

Po půlhodině vytrvalého stoupání jsem se zastavil, abych si odpočal. Pot se ze mne jen lil. Ve vlhkém odpoledním vedru dovede člověka vyřídít i chvilka rychlejší chůze. Začal jsem propadat panice. S tou jeho nemocnou nohou už bych na něj měl narazit. Ale má ji vůbec nemocnou? Už dříve jsem se obával, že možná bude předstírat, že je na tom hůře, než ve skutečnosti je, a bude čekat na svou příležitost. Třeba také sešel ze stezky, aby mě zmátl. Nebyl jsem tak dobrý stopař, abych dokázal číst stopy z udusané půdy.

Byl bych si za svou lehkomyšlnost natloukl. Tentokrát jsem Tomaha nejspíš ztratil nadobro. Ale nemohl jsem se vzdát. Ještě ne. Půjdu za ním, dokud mi síly stačí a dokud se nebudu muset vrátit, abych byl před setměním ve vesnici.

Vtom mě vymrštil na nohy nenápadný zvuk. Nebyl bych si ho povšiml, kdyby se tak nelišil od obvyklých zvuků červencového odpoledne, od mnohohlasého vrzání cvrčků a hrdelního pumpování bukače na břehu řeky. Zaslých jsem totiž jemné šplouchání pádla, jež někdo ponořil do vody a opět zvedl nad hladinu.

Svah spadal dosti srázně k řečišti Mississippi a mezi hustým podrostem keřů a stromů byly nevelké průhledy. A tak jsem se jednoduše zastavil a čekal, až se kánoista objeví v dohledu. Mezi listím už jsem zahlédl příď dlabaného člunu, posouval se proti proudu a konečně vklouzl celý do mého zorného pole.

Chlapíka v kánoi jsem zahlédl jen na zlomek vteřiny. Ale víc jsem nepotřeboval. Byl to Tomah!

Zas bych si byl dal nejraději do zubů. Mělo mě napadnout, že může snadno ukrást jeden z člunů, jež kotvily za vesnicí, a zmizet po

vodě. V tom mu jeho noha vůbec nepřekážela. Držel zřejmě svůj plán v tajnosti, dokud si nebyl jist, že Černý jestřáb hodlá překročit Mississippi. Tomah doufal, že se setká se Sauky, jistě je také chtěl varovat před *Válečníkem* a kapitánem Throckmortonem a bez váhání uskutečnil svůj dávný záměr.

Naštěstí jsem se vydal po stezce, narazil na něj, a dokonce získal malý předstih. Jestliže jsem ho chtěl zastavit, potřeboval jsem větší náskok. Uběhl jsem po stezce ještě asi sto metrů a konečně jsem průhledem mezi stromy uviděl, že se řečiště zatáčí.

Ve skrytu stromů jsem sešplhal po stráni k řece jak nejtíšeji jsem dovedl. Voda u břehu mi byla po prsa, a když jsem do ní vklouzl, připadala mi teplá jako želatina. Přikrčil jsem se za narudlé vrbové větve, jež visely nad hladinou. Byla to dobrá skrýš. Opřel jsem se zády o břeh, připravil otcovu pušku a vyčkával.

Mezírkami mezi vrbovými listy jsem pozoroval, jak se kánoe blíží. Když byla na několik metrů ode mne, vyrazil jsem z úkrytu a skočil po Tomahovi. Ale pravá noha mi uvázla pod vodou mezi kořeny stromů. Ve snaze udržet rovnováhu jsem druhou nohou šlápl do díry a žuchl obličejem do vody.

Vstal jsem, voda ze mne tekla a v ruce jsem držel bezcennou zbraň s promočenými náboji. Když jsem si promnul oči, uviděl jsem, že kánoe přirazila ke břehu sotva metr ode mne. A Tomah na mne mířil mou vlastní puškou. Zahodil jsem mokrou zbraň, přebrodil se kalnou vodou a chytil se přídě člunu.

„Stůj!“ přikázal Tomah.

„Tak střílej,“ řekl jsem. „Na co čekáš?“

Potřásl hlavou a v očích mu pobaveně zablýsklo. „Chceš mě k tomu donutit?“

„Po řece mi neutečeš!“

„Pronásleduju nepřítelů tvého otce. Je kousek před námi.“ Zíral jsem na něj. „Cože?“

„Byl s tím svým černým kumpánem v nákupní stanici. Zahlédl jsem je tam. Tak jsem vzal tvou pušku, a když odjeli v kánoi, vzal jsem tady ten člun a vyrazil za nimi. Nechal jsem jim náskok, nechtěl jsem, aby o mně věděli.“

„O čem to mluvíš?“ Málem jsem na něj křičel.

„Ne tak hlasitě. Chci vědět, kam jedou, potom si počkám na příležitost a zabiju nepřítele tvého otce.“ Koukal jsem na něj s otevřenou pusou.

„Zabiju nepřítele tvého otce,“ opakoval Tomah trpělivě, jako by mluvil s malým dítětem. „Je to krvavá daň, kterou dlužím tvému otci a taky tvé matce a tobě.“

„Ale to nejde, to nemůžeš udělat!“

„Jistěže můžu. Není to nic těžkého. Jednoduše –“

„Ale to se nesmí! Cožpak mi nerozumíš?“

„Nic jiného se nedá dělat,“ řekl zase tím svým trpělivým tónem. „Dneska nepřítel vystřelil na tvého otce. Zítra třeba nechybí. Tvá matka potom propláče spoustu dlouhých nocí. Nebo snad bílé ženy nepláčou?“

„Poslouchej mě přece!“ Sevřel jsem příď kánoe tak pevně, až mě zabolelo v kloubech. „Běloši si nevyřizují účty tímhle způsobem.“

„Já nejsem běloch,“ řekl Tomah logicky. „Ale ten hromotluk, ten nepřítel, běloch je. Jak to, že ti chtěl zabít otce?“

Marně jsem hledal pravé slovo. Vrah? Ale vrazi zasluhují trest. Jak to vysvětlit, aby Tomah pochopil? Indián splácí dluhy se stejnou vážností, s jakou oplácí urážky. Obojí se platí stejnou mincí. Navíc byl jeho přístup k věci přímočarý a velice praktický: chtěl dostat Sama Hennigera, dřív než Henniger dostane otce.

„Podívej,“ řekl jsem rozumně, „takhle se to prostě nedá dělat. Napřed musíme mít důkazy a potom ho zajmout a přivést před soud. To je správný postup.“

Tomah pochybovačně přikývl. „Já vím. A proto se asi před soud nikdy nedostane a příště možná tvého otce zabije. To si přeješ?“

„Ne, ale –“

„Nepřítel má čím dál větší náskok. Chceš vědět, kam má namířeno? Tak si musíme pospíšet.“

Souhlasil jsem s kompromisem. Není to vlastně špatný nápad, dovědět se o Hennigerovi něco víc... Jednou se nám to může hodit. „Tak dobře, budeme je sledovat. Ale střílet nebudeš, rozumíš?“

„To se uvidí.“

Takhle bychom se nikam nedostali.

Držel jsem se přídě. Stačilo vší vahou se vzepřít na rukou.

Dlabaný člun prudce uskočil do strany a Tomah žuchl do vody. Vynořil se s prskáním a v ruce pořád svíral mou pušku. Mokřím prachem se nedalo střílet, ale on držel pušku za dlouhou hlaveň, připraven praštit mě s ní po hlavě. Potopil jsem se a podrazil mu nohy. Nepřestal se mnou zápasit o pušku.

„Bravo, dětičky, bravo!“

Přestali jsme se tahat a zůstali jsme stát po prsa v bahnitě vodě a dál jsme svírali pušku mezi sebou. Za ohybem řeky se tiše vynořila velická kánoe a proud ji nesl k nám. Na přídi seděl Sam Henniger a na zádi Gar Valois. Valois nehlučně tleskal a křenil se do vousů. Henniger nevypadal pobaveně. Položil pádlo, a když zvedl ruce, držel v nich pušku.

„Děláte moc rámusu, děťátka moje.“ Valois nám pohrozil. „Jak jsme vás zaslechli, povídám: vrátíme se a omrknem to. A teď nám pěkně řeknete, proč tady čmucháte.“

Krve by se ve mně nedořežal. „Kdo čmuchá?“ zeptal jsem se. „My jedeme –“

„Lžeš!“ vyštěkl Henniger. „Tady ten indiánskej kluk nás pozoroval, ještě než jsme vodrazili vod břehu. A najednou vás máme voba v patách. Uděláte nejlíp, když zčerstva vyklopíte, co máte za lubem.“

„Jedeme proti proudu na ry – na lov,“ řekl jsem. Kéž bych si byl raději překousl jazyk.

„Na ryby. Ha ha!“ Valois trhl úzkými rameny. „Na ryby s puškou. To se ti, hošánku, povedlo.“

„Ztrácíme čas.“ Henniger ukázal bradou na mne. „To je kluk toho Traska. Prásknul jsem po jeho tatíčkově.“

„Moc mluvíš, *mon ami*!“ přerušil ho Valois.

„Jen klid,“ řekl Henniger nevzrušeně. „Nikomů nic neřeknou.“

„Snad je nechceš –“

„Pošlu je do pekla, kamaráde! Pročpak se za náma asi táhnou s tou flintou? Chtěli mě štvát jako zvíře za to, že jsem střílel po Traskovi. Snad nemyslíš, že se s nima budu párat?“

Valois si hrábl do plnovousu. „Možná že máš pravdu. A možná ne. Mají asi nějaké podezření. Sledují nás, tady ten lže, že jedou na ryby. *Peste!* Máš pravdu, *mon ami*. Nemůžem je pustit.“

„Popadnu je a raz dva jim rozpávu břicha. Pěkně potichoučku, žádný střelení.“

Hennigerovi při té představě naskočily v očích žluté plamínky, ale Valois zavrtěl hlavou. „*Par la suite*. Tady jsme moc blízko, bude lepší, když je hned tak nenajdou. To byl pitomý nápad střít po Traskovi tak blízko vesnice. Tentokrát nebudeme hloupí. Odvezeme tyhle dva pěkně daleko od Prairie du Chien. No, co tomu říkáš?“

„Tak jo,“ Henniger nám pokynul puškou. „Vytáhněte svoji loď na břeh a vlezte sem.“

„Non,“ vydechl Valois, „non. Přemýšlej, příteli. Jejich kánoe pošleme po proudu. Až ji najdou, budou všichni myslet, že se utopili. Těla se nenajdou, ale to se stává. Nás nebude nikdo obviňovat. Nemám pravdu?“

„A co jestli někdo ví, že šli po nás?“

„*Vraiment?* Kdopak by to věděl? M'sieu Trask by je samotné nepustil.“ Valois vytáhl ze svého pestrého zálesáckého opasku pistolí. „A teď přirazíme ke břehu, *mon ami*.“

Henniger dvakrát mohutně máchl pádlem a kánoe narazila na břeh. Valois na nás po celou dobu mířil pistolí. Na jeho rozkaz jsme vyšplhali na břeh a posadili se do lodi mezi oba kumpány.

Lod' poháněná mocnými záběry pádel vyrazila proti proudu řeky.

Slunce se sklánělo k západu. Odpolední stíny pokrývaly hladinu jako obrovské prsty. Hustý les po obou stranách řeky jako by se temně uzavíral nad úzkým řečištěm, kterým jsme pluli. Pomalu byl čas večere, za chvíli nás začnou pohřešovat. Dovedl jsem si představit, jak se otec s matkou utápějí v obavách, jak v nich zraje přesvědčení, že se přihodilo něco zlého. Otec si všimne, že zmizela jeho puška. Zítra budou záchranné čety pročesávat les. Až najdou člun, potvrdí se jejich nejčernější obavy. Nikdo zřejmě neviděl, že člun vzal Tomah, budou si myslet, že jsme jej vzali společně a nešťastnou náhodou se utopili.

Co jiného by si měli myslet?

Jestli jsem měl strach? To bych řekl, že měl. Ať už měl Valois v plánu cokoli, v té chvíli bych byl nevsadil na naše životy ani šesták. Měl jsem pocit dokonalé prázdnoty uvnitř, jako by mě někdo

vykuchal. Ale ani já, ani Tomah jsme nebyli natolik vyděšení a ztuhlí, abychom nedokázali uvažovat. Oba jsme vyrostli v divočině a brzy jsme poznali, co je to strach a jak se s ním vyrovnat. Někdy se člověk strachu neubrání. Ale nesmí se mu poddávat.

Za soumraku jsme dorazili k široké písečné kose pod nepravidelným kopcem, v dolní polovině zalesněným a zakončeným skaliskem. Muži vedli kánoe podél kosy. Valois vyskočil na břeh a posunkem naznačil, abychom ho následovali. Henniger nám podal zásoby, které nakoupili v Prairie du Chien. Potom vylezl a postrčil loď s takovou silou, že přistála vysoko na písku.

Vykročil před námi k zalesněnému břehu a zamířil přímo proti pevné hradbě listnatých stromů. Hradba však nebyla tak pevná, jak se na první pohled zdálo. Henniger přidržel pár větví a my jsme vešli do nehluboké strže, jež křivolace stoupala do kopce. Stromy se nad námi klenuly jako strop chrámové lodi a nepropouštěly téměř žádné světlo. Všiml jsem si, že Tomah jde bez berle, ač silně kulhal. S jeho nohou to asi bylo lepší, než si sám dokázal připustit.

Strž se táhla do výše přibližně dvou set stop a končila u vchodu do jeskyně. Jeskyně se zavrtávala hluboko do nitra kopce a vytvářela přirozený podzemní tunel, jebož vchod odhalil teprve rozpad kamene pod vlivem počasí. Přes ústí kopce visela hustá síť úponků divokých okurek, jež skrývaly vchod oku náhodného pozorovatele.

Henniger odhrnul úponky a vešel do tmavé jeskyně. Čekali jsme venku s Valoisem, který přinesl náklad. Zaslechl jsem křesání ocele o křemen a za chvíli na podlaze jeskyně vyrazil jazýček plamene, který trochu rozpláčil stíny. Valois mi přitiskl hlaveň pistole k zádům a postrčil mě dovnitř. Všichni jsme vešli do širokého klenutého tunelu.

Překvapeně jsem se rozhlížel. Jeskyně byla zařízena jako pohodlné obydlí. Byl tam stůl, několik lavic, dvě dřevěná lůžka, všechno hrubě, ale bytelně pracované. Podél jedné ze stěn ležely svazky kožešin, ale pasti jsem nikde neviděl. Henniger zapálil několik polen v jakémsi přírodním krbu u vchodu do jeskyně. Průvan odnášel kouř trhlínou v klenuté stěně. Když Henniger rozdělal nevelký oheň, zažehl několik olejových kahanů v držácích

podél stěn. Jejich čadivé světlo ozářilo zadní část jeskyně. Stály tam soudky z javorového dřeva a před nimi podivný velký přístroj, celý z mědi a železa.

Valois se usmál mé neskrývané zvědavosti. „Koukáš, co? Postavili jsme si ho sami. Pojd' se podívat zblízka. Ty taky, rudá kůže. Já vám to předvedu.“

Přistoupili jsme blíž k té záhadě. Z Valoisova výkladu jsem pochopil, že máme před sebou přístroj na destilování surového alkoholu. Řízní „bílý blesk“ vodou, přimíchej šťávu z tabáku, pepř, tabasco a hlavičky pěti šesti chřestýšů (pro barvu a „říz“), a máš spoustu pohraničního koktejlu známého jako „rudoočko“, „břečka“ a „hadí hlava“.

Valois nepřestával žvanit a přitom zvedl víko jednoho ze soudků a ukázal nám konečný produkt. „Nejspíš by sis rád líznul, hošánku. Co?“

Zavrtěl jsem hlavou a zdvořile odmítl.

Ani rozzuřený býk by mě nedonutil, abych se té věci dotkl. Vyslechl jsem spousty historek o tom, jak alkohol lidem otrávil život a pomátl hlavu. V Tomahově tváři se obvykle nedalo číst, ale tentokrát jeho výraz napovídal, že sdílí mé pocity.

Pod vlivem kořalky je na tom přece běloch stejně špatně jako Indián, snad jenom o málo lépe. Běloši znali alkohol už celá staletí, když s ním seznámili Indiány, a proto si vypěstovali trochu odolnosti. U nás doma se tvrdý alkohol netrpěl. V životě jsem neviděl, že by se ho otec dotkl, dokonce ani ve společnosti. My ostatní jsme nikdy neměli důvod ani příležitost propadnout tomuto návyku.

Zíral jsem na palírnu, soudky, kožešiny. Obrázek nepotřeboval vysvětlení.

„Správně, *mon enfant*,“ uchichtl se Valois. „Prodáváme divochům whisky za kožešiny. Prohlídni si ty kůžičky, jsou perfektní.“

„Zato o vaší whisky se to nedá říct,“ odsekl jsem. „A jestli je tady někdo divoch, tak má spíš bílou kůži než rudou.“ Byla to ode mne opovážlivost, ale věděl jsem, že naše postavení už nic nemůže zhoršit.

„Zavři zobák...“ vyštěkl Henniger. „Gare, skončíme to.“

„Trpělivost, trpělivost.“ Valois si opřel ukazovák o svůj dlouhý nos. „Nech mě přemýšlet. Dneska večer máme rande s Indiány. Co kdyby tihle dva padli do rukou těch rudých kůží, co říkáš?“

Henniger zamžikal a potom přikývl. „Rozumím.“

„Aha. *Oui*. To bude lepší, než kdyby jen tak zmizeli, ne? Lidi si řeknou, že se utopili, ale i pak jim může ledacos vrtat hlavou. Ale až je najdou zabitý od ožralých Indiánů, nebudou mít proč pochybovat. *Voilà*. Za všechno můžou Indiáni. My dva nemůžeme za nic. Nemám pravdu?“

Potom mě donutili nakládat do kánoe soudky s pančovanou lihovinou. Tomaha té práce zprostiti s ohledem na jeho nohu. Soudky byly pořádně těžké, vláčel jsem je z prudkého svahu do kánoe a ve svalech mi cukalo námahou. S každým soudkem mi šel v patách Henniger a bručel, že jestli ten soudek upustím a rozbiju, zastřelí mě jako psa.

Z jejich poznámek jsem vyrozuměl, že je to teprve druhá várka pohraničního moku, který v poslední době připravili pro obchod s Indiány. Trvalo jim dlouho, než ho na svém primitivním přístroji navarili dostatečné množství. Tuto várku dokončili teprve dnes ráno a další schůzka s žíznivými soukmenovci Rudého havrana byla domluvena na dnešní večer. Nechali jsme se chytit v nejnepříhodnější chvíli. Vůbec jsem se netěšil na rychlý konec v rukou Indiánů.

Valoisovo rozhodnutí, že nás vydají Winnebagům, nám zajistilo alespoň krátký odklad. Ještě jsem nevěděl, k čemu to může být dobré, a nechtěl jsem se utěšovat planými nadějemi. Netušil jsem, co si myslí Tomah, ale asi na tom byl stejně jako já. Když budeme poslušní, zbývá nám ještě chvíle života a s ní také chabá naděje na útěk.

Když jsem naložil do lodi osm soudků, nasedli jsme a Henniger odrazil od břehu. Seděli jsme ve stejné sestavě jako předtím: Henniger na přídi, Valois na zádi, Tomah a já stísnění mezi soudky. Oba muži vytrvale pádlovali proti proudu. Soumrak se proměnil v černočernou tmu. Měsíc vrhal na otevřenou řeku mihotavý řetěz stříbrného světla a ozařoval krajinu jako ve dne. Zvedl se vítr a zčeřil hladinu. Přicházel od severu a jeho pronikavé ostří mi připomnělo, že máme dvě třetiny léta za sebou.

To pomyšlení mě zasáhlo jako nečekaný úder. Dožiju se příštího léta? Stáhlo se mi hrdlo, ale nedal jsem nic znát. Měl jsem tvrdou školu, byl jsem Trask. Na to jsem nesměl zapomenout.

Byl jsem však k smrti vyděšen a ani sám před sebou jsem se to nepokoušel popřít nebo omluvit.

Zoufale jsem probíral možnosti útěku. Oba muži byli zabráněni do

pádlování, pušky museli odložit. Kdybychom seděli v obyčejné kánoi, nebyl by žádný problém naklonit se přes bok a převrhnout ji. Ale tímhle obrovským plavidlem by má váha nepohnula ani o píd' a v životě bych je nedokázal vychýlit z rovnováhy. Mohl bych také vyskočit, potopit se, a dřív než by se oba muži vzpamatovali, doplavat pod vodou ke břehu. Ale Tomah by mi se svou zraněnou nohou nestačil.

Přemýšlel jsem také o Tomahově nezištném úmyslu zastřelit otcova nepřítele a tím zabránit dalším útokům na otcův život.

V jistém smyslu to byl barbarský nápad, ale rozhodně nesobecký. Můj zásah ho nejen překazil, ale navíc nás přivedl do pěkné kaše. Když jsem tak přemýšlel o naší situaci, bylo mi jasné, že Tomaha nesmím opustit, děj se co děj. Musím se ho držet a sdílet jeho osud, dokud nám vyšší osud neukáže cestu ven z téhle šlamastiky.

Asi hodinu jsme zvolna postupovali proti proudu. Potom Henniger a Valois zamířili ke břehu. V měsíčním světle jsem rozeznal čtyři velké dlabané kánoe vytažené na vápencovou římsu. Když naše loď přirazila ke břehu, vynořilo se neslyšně z okolních keřů šest tmavých postav a obstoupily nás v nepravidelném kruhu. Měsíc se kovově odrážel od jejich zbraní.

„Pomalů, přátelé,“ řekl jim Valois polohlasně. „Jen klid, klid. Kde je Šedá liška?“

Nejmohutnější z Indiánů pokynul, abychom šli před ním.

V zástupu jsme vykročili po široké stezce, vedoucí hluboko do lesů. Měsíční světlo ji dostatečně osvětlovalo, ale byla tak nerovná a kamenitá, že jsem musel Tomaha podpírat.

Asi po půl míli chůze problesklo mezi stromy rudé světlo. Brzy jsme dorazili na prostrannou paseku s velkým ohništěm uprostřed. Kolem ohně sedělo a postávalo asi tucet Indiánů a vysoko nad hlavami se jim svíjely a tančily plameny.

Čím více přicházejí Indiáni do styku s bělochy, napodobují bělošský oděv, účes a podobně, tím hůře se dá určit, ke kterému kmeni náležejí. Nejspolehlivějším znakem je tvar mokasínů, protože každý kmen nosí jiný příznačný typ obuvi. V této chvíli jsem však mohl jen hádat, že chlapíci před námi jsou Winnebagové.

Valois zvedl ruku. „Zdravím tě, Šedá liško!“

Statný mladý Indián vstal z podřepu a přistoupil k nám. „Máte zhu-mi-na-ka?“ zeptal se.

„Ovšem, příteli. Poruč své *compagnie*, ať ji sem přinesou.“

Polovina Winnebagů na pokyn Šedé lišky vyskočila a rozběhla se po stezce zpátky k řece.

„Přivedli jsme tady ty dva,“ řekl Valois a postrčil Tomaha a mne k ohni. „Šli po nás. Vědí všechno. Jsou moc nebezpeční, jasné? Rozumíš?“

Šedá liška pomalu přistoupil k Tomanovi, popadl ho za ramena a podíval se mu do obličeje. „To je Sauk!“ zvolal. „Háaa!“ Vydal nějaký rozkaz. Okamžitě nás obstoupili jeho bojovníci a povalili nás na zem. V mžiku jsme měli nohy i ruce svázané koženými pouty.

Valois se usmíval. „Moc dobře, drahý příteli. Ale ti dva nesmějí žít, mohli by povídat.“ Přejel si ukazováčkem přes krk. „Rozumíš?“

Šedá liška něco pohotově odpověděl ve svém jazyce a Valois spokojeně přikývl.

„Řekni mu, ať kouká vybalit kožešiny,“ zahučel Henniger. „Musíme se vypařit dřív, než se ty rudý kůže naloží do naší vohnivý vody.“

Šedá liška odpověděl stručně a rozhodně. Valois vrhl na Hennigera pořouchlý úsměšek. „Říká, že muž s prasečí tváří – to jsi jako ty – má držet hubu. Dokud neuvidí zhu-mi-na-ka, kůže nebudou.“

Indiáni, kteří odběhli k lodi, se vrátili na paseku s osmi soudky. Postavili je k ohni. Šedá liška vyndal z opasku tomahavk a rozbil poklop jednoho se soudků. Ponořil do soudku prst a ochutnal obsah. Potom vydal další rozkaz. Tři Indiáni zmizeli v lese a za chvíli se vrátili. Každý z nich přinesl objemný svazek kožešin a hodil ho bílým mužům k nohám. Valois kožešiny zběžně prohlédl a přikývl.

„Eh, *bien*. Obchod je uzavřen. Šedá liško, za tři slunce –“ ukázal tři prsty, „se sejdeme zase na tomhle místě, souhlasíš?“

Šedá liška něco zahučel na souhlas. Pozoroval jak jeho lidé roztloukají víka ostatních soudků. Valois přistoupil k ohni, kde jsme leželi, svázaní a bezmocní.

„Tak nazdar!“ Šklebil se na nás z výšky. „Nebojte se, *mes enfants*. Dej Indiánovi kořalku a máš jistotu, že se s ničím nebude

dlouho párat. Nemám pravdu, Sauku?“ Dloubl do Tomaha nohou. „Šedá liška není náčelník. Nelidsky žárlí na Rudého havrana, na jeho moc. A my s Šedou liškou obchodujeme. Whisky, ta ďábelská bělošská medicína, k němu přivádí spoustu Havranových mladíků. Dodává jim odvahu vymknout se Rudému havranovi. Liška má čím dál víc následovníků. A všichni jsou spokojeni, *n'est-ce pas?*“

Valois se hrubě zachechtal a hodil si na rameno balík kožešín. Henniger si naložil na záda zbylé dva balíky, jako by nic nevážily, a oba dva zamířili bez ohlednutí do lesa a po stezce k řece.

Odpadlíci zatím už drželi příležitost za pačesy. Nabírali si rudoočko činěnými a hliněnými nádobami, polovinami vydlabaných tykví, zkrátka vším, co bylo po ruce. Zděšeně jsme pozorovali, jak rychlá proměna se s nimi stala, sotva se té věci napili. Snad v minutě začali vyvádět, povykovali a oči se jim horečnatě leskly.

Někdo z nich nás najednou popadl a trhnutím nás zvedl ze země. Myslel jsem, že udeřila poslední minuta našeho života, ale prozatím nás jen potřebovali odklidit z cesty. Pohodili nás na kraji mýtiny a pustili se do šouravého tance kolem ohně a soudků. Výskali a zpívali a minutu od minuty byli v povznesenější náladě. Bylo to děsivé divadlo. Vítr hučel a ohýbal vrcholky stromů, plameny se pod jeho nárazy měnily ve žluté cáry a v jejich přerušovaném světle se kolébali, potáceli se a skákali opilí muži.

„To je povyku,“ zamumlal jsem. „Vám Indiánům stačí dva hlty špatné whisky a hned sršíte jako rakety na čtvrtého července.“

„Ano!“ Tomah ke mně prudce obrátil černé oči jako dvě černá ústí hlavně. „Ale kdo tu ďábelskou šťávu vyrábí? Rudí, nebo běloši?“

„Jenže vás nikdo nenutí, abyste ji pili.“ Najednou jsem cítil, že jsem v defenzívě, a byl bych rád změnil téma, ale má poznámka rozehrála Tomaha tak, jak jsem ho ještě nikdy neviděl.

„Vy to vyrábíte, ale my na to nemáme žaludky.“ Hlas se mu třásl zlostí. „Používáte to proti nám stejně jako pušky.“

„Ale počkej –“

„Kradete nám půdu, ale toje podle vás v pořádku. Další opilý rudoch podepsal další podvodnou smlouvu, která nám bere všechno a nedává nic. Odepsal pýchu svého lidu za bolení hlavy a zkažený žaludek.“

„Já tu věc nevyřádím,“ vybafl jsem. „Nevyřádím, nepiju, neprodávám ji Indiánům, nikdo z mé rodiny nic takového nedělá.“

„Z mé taky ne,“ odsekl horkokrevně. „Černý jestřáb nenávidí vaše obchodníky s whisky. Ze všech vašich podvodníků a zlodějů nenávidí především obchodníky s whisky. Myslíš, že všichni Indiáni jsou jako tihle?“ Odmítavým gestem ukázal na odpadlíky. „Šedá liška musí zásobovat tyhle blázny ohnivou vodou potají, protože kdyby se to dověděl Rudý havran a ostatní předáci, vyhnali by ho.“

Šedá liška stál stranou a jenom vše pozoroval s tváří jako vytesanou do hnědého kamene. Myslím, že v postavení prostředníka mezi obchodníky s whisky a svými lidmi vychutnával pocit moci, kterou mu propůjčila ďáblova šťáva.

Za tři dny se má znovu sejít s Hennigerem a Valoisem... To mohlo znamenat jedině další obchod na úkor jeho zpitých kumpánů. Bylo opravdu neuvěřitelné, že tito bojovníci vymění další těžce získané prvotřídní kožešiny za pár soudků svinstva, kterého by se nedotklo ani prase, ale slyšel jsem, že když lidé jednou propadnou pití, prodali by za alkohol i svou duši. Kdyby Šedá liška dokázal rozpálit whisky dostatečný počet hlav a vyprovokovat je k nájezdům na bělochy, jistě by mezi horkokrevnějšími Winnebagy získal velkou vážnost. Usoudil jsem, že to je zřejmě jeho konečný cíl.

Teď už se i on nakazil náladou ostatních pijáků. Dlouze se napil ze soudku a připojil se ke křepčícím druhům. Někdo přivlekl kožený buben a bubnoval na něj v zuřivém, stále se zrychlujícím tempu. Co chvíli některý z bojovníků vykročil z kruhu, posilnil se a znovu se přidal k tanečnickům. Pracovali k slepé zuřivosti, ve které se možná obrátí jeden proti druhému. A potom budeme s Tomahem vyřízeni, o tom jsem vůbec nepochyboval.

Trhl jsem pouty. Byl jsem svázán tak pevně, že jsem ztratil cit v prstech na ruce i na nohou. Když jsem škubal pouty, zakousla se do mne tak prudká bolest, že jsem toho raději nechal.

Vtom jsem za zády zaslechl šelest.

Prudce jsem se ohlédl přes rameno a málem jsem vykřikl překvapením. Metr od nás ležel na břiše pod keřem Ďábelský medvěd Joe. Varovně si položil prst na ústa.

Kapitola třináctá

Joe se nikdy nezmínil o tom, co dělal tak blízko tábora tajných pijáků whisky a já bych se ho na to za nic na světě nezeptal. Byl by to ode mne holý nevděk. Ostatně to bylo jasné. Když jsem ho viděl naposledy, byl opilý. Zřejmě se už tenkrát dal dohromady s touhle partou. Věděl o dnešním srazu, a proto se tu objevil, ale dřív než vkročil do tábora, všiml si, že nás tu drží v zajetí.

V první chvíli jsem ovšem neuvažoval tak pohotově. Cítil jsem jediné prudkou vlnu naděje, že nám Joe dopomůže k útěku. Nemýlil jsem se.

Chvíli ležel bez hnutí na břiše pod lískovým keřem a varovně na nás upíral černé oči. Pohodili nás s Tomahem ke kraji paseky, do hlubokého stínu pod stromy. Stín a husté křoví skryly Dábelského medvěda, když se připlazil za naše záda. V ruce se mu zaleskl lovecký

nůž. Ještě pár decimetrů, a přeřízne nám pouta. Jenže ve světle plamenů na nás bylo dobře vidět. I kdyby se Joeovi podařilo nepozorovaně nám přeříznout pouta, jaká je naděje, že se dokážeme odplížit, dřív než to někdo zpozoruje?

Už jsem se na Joea nepodíval. Upíral jsem oči před sebe a čekal. Brzy jsem ucítil, že se dotkl mých pout, ocel mě zastudila na zápěstí a potom jsem ucítil tlak na pouta a pohyb jako při pilování. Konečně jsem měl volné ruce. Nedíval jsem se na Tomaha, ale jeho kradmé pohyby mi napověděly, že je také volný.

Potom jsem zaslechl tiché praskání větviček, jak se Joe plazil zpátky. Teď záleželo jen na nás. Zůstali jsme na místě a pozorovali bojovníky, kteří skákali a kolébali se v kruhu. Polovina se jich už potácela a ostatní vypadali ospale. Musel jsem překonat náhlou touhu odkulit se pod keř. Pohneme-li se příliš prudce, jistě jim to neujde. A budeme-li vyčkávat jen o minutu déle, než je třeba, už se odsud nedostaneme. Zpíjí se do úplného bezvědomí, ale předtím nám ještě podříznou krk.

Dohořívající oheň teď vrhal méně světla a stín kolem nás zhoustl. Muži kolem ohně byli čím dál unavenější. Nikdo se nedíval naším směrem. Teď...

Vleže na boku jsem si zavíracím nožem přeřízl pouta, jež mi držela nohy ohnuté, zaryl jsem prsty do země a pomalými bolestivými pohyby jsem se po centimetru přisouval ke křoví, kde se skrýval Ďábelský medvěd Joe. Tomah se plížil za mnou. Nervy jsem měl vybičované k prasknutí, ale neodvážil jsem se udělat jediný rychlejší pohyb.

Konečně nás od paseky dělila hradba listí, ozářeného plameny, Joe ležel vedle mne a přeřezával mi pouta na kotnících. Beze slova ukázal na sebe a já se po břiše plazil určeným směrem. Tomah se soukal za mnou a za ním Joe.

Když jsem usoudil, že jsem dost hluboko v lese, vstal jsem. Vítr se mi zařízl ledovým ostřím do těla a do zpocené tváře. Tomah se postavil vedle mne a zašeptal: „Ty jsi ale nemotora.“ Joe mne poplácal po ruce, vykročil a my jsme se vydali za jeho temnou siluetou, jež mizela v lese.

Snažil jsem se pohybovat tak tiše jako moji společníci, ale šaty se mi zachytávaly za větvičky a každý klacík, na který jsem šlápl, mi práskl pod nohou jako výstřel z pistole. Buben našťěstí pořád ještě vířil,

bojovníci výskalí, v korunách stromů zuřil vítr a to přehlušilo všechny rámus, který jsem nadělal. Brzy zůstala daleko za námi i záře plamenů. Narazili jsme na stezku a pospíchali k řece.

Konečně se před námi zaleskla voda.

Doběhli jsme na vápencovou římsu a Ďábelský medvěd Joe popadl jeden z dlabaných člunů. Ale Tomah na něj zadrmolil něco ve svém jazyce a Joe přikývl. Pochopil jsem jejich záměr: prorazí do ostatních člunů díry, a tím znemožní pronásledování. Joe našel ostrý vápencový úlomek a zvedl ho.

Ale dřív než vápenec dopadl na loď, ozval se z mýtiny nad námi vzteklý řev. Naše zmizení bylo odhaleno. Neměli jsme času nazbyt. Nezbyvalo než spustit na vodu nejmenší z člunů a ujíždět. Ve třech se nám podařilo stáhnout dlabaný borový kmen do vody. Joe přidržel loď, vlezli jsme dovnitř, potom ji Joe odrazil nohou od břehu, skočil na záď a popadl pádlo.

V člunu byla pádla i pro nás s Tomahem. Zabrali jsme a kánoe proletěla jako namydlená hadovitými stíny a zamířila k otevřené řece. Valila se před námi jako široká stříbrná záplava měsíčního světla, čeřená větrem. Než Winnebagové dorazili k vodě, proud už nás odnesl pěkně daleko. Zdálo se, že jsme slyšeli jejich výkřiky a třesk výstřelů z mušket.

Sklonili jsme hlavy a pádlovali ze všech sil. Měsíční světlo je ošidné. Ve svém nynějším stavu neměli naši nepřátelé moc přesnou mušku. Nehledě na to, že na větší vzdálenost než osmdesát metrů je mušketa k ničemu a my jsme se rychle vzdalovali. Než spustili tři zbývající lodě na vodu, už dávno jsme nebyli na dostřel.

Ještě asi míli jsme drželi tempo. Potom nás začaly svaly zrazovat. Naši pronásledovatelé seděli ve člunech po šesti, zatímco my jsme byli dva chlapci a jeden muž. Zpočátku byli pravděpodobně příliš opilí a nedokázali se při pádlování sebrat, ale vypětím sil z nich kořalka vyprchala a teď se dostávali do pravidelného rytmu. Takhle by nás dostihli v několika minutách.

Zdalo se, že nám zbývá jediná šance: okamžitě přistát a ztratit se v lese. Už jsem to chtěl navrhnout, když jsem vtom dostal nápad. Nohama jsem se opíral o cosi, co vypadalo jako hromada přikrývek. Na dně kánoe byla ještě tři pádla. Odložil jsem pádlo, hrábl do hromady a

roztřepal ji.

Tomah mě plácl pádlem po zádech. „Co děláš, vrtáku?“

„Nešťouchej do mě! Hned uvidíš...“

Pracoval jsem rychle a přitom jsem vysvětloval svůj záměr. Tomah hned pochopil a byl bych přísahal, že se zazubil, poprvé od chvíle, co jsem ho poznal.

Upevnil jsem plátno mezi dvě pádla a rohy jsem přivázal dvojitými uzly. Potom jsme se s Tomahem přikrčili vedle sebe uprostřed lodi. Každý jsme uchopili jedno pádlo.

„Teď!“ řekl jsem. Švihem jsme pádla vztyčili a roztáhli je, až se mezi nimi zatřepetala napjatá plachta. Fungovalo to až příliš dobře. Silný vítr se zuřivě opřel do naší improvizované plachty a ta se vzedmula jako balón, až nám pádla málem vyletěla z rukou. Museli jsme vynaložit veškerou sílu, abychom je udrželi ve vztyčené poloze.

Loď pod náporom větru poskočila. Příd se zakusovala do měsícem ozářené vody jako ostří nože a unášela nás k jihu. Nad vodou zaznělo vzteklé hulákání pronásledovatelů. Znovu začali střílet. Kulky žbluňkaly do vody kolem nás a rozstříkávaly stříbrné gejzíry. Winnebagové naštěstí neměli o nic lepší mušku než předtím. A zase jsme jim mizeli z dostřelu.

Takhle jsme závodili ještě asi míli. Ďábelský medvěd Joe pracoval na zádi se svým pádlem jako s kormidlem. Pomalu, ale jistě jsme svým pronásledovatelům unikali. Buď neměli dost plachet, nebo dost důvtipu, a proto museli spoléhat na sílu svých svalů. Hnali nás ostrým tempem a neztráceli nás z dohledu, ale zdálo se, že teď už nás může ohrozit jedině bezvětrí. Vítr se však nemínil utišit, naopak byl pěkně čerstvý.

Ale čekaly nás další potíže. Horní Mississippi je bludištěm ostrůvků a ramen. Ďábelský medvěd Joe dovedl dobře kormidlovat dlabané čluny, ale plachta značně omezovala jeho možnosti. Vklouzli jsme do úzkého ramene a náhle jsme zjistili, že nás vítr žene proti zalesněnému ostrůvku.

Když jsme byli blízko místa, kde ostrov dělil kanál na dvě řečiště, povel jsem Tomahovi, aby složil plachtu. Popadli jsme pádla a všichni tři jsme společnými silami strhli plavidlo podél ostrova a do východního ramene. Výkřiky za našimi zády zesílily. Pronásledovatelé

se nás naposledy pokusili dosáhnout.

Ke konci se rameno nebezpečně zužovalo, protože ostrov byl v tom místě širší a téměř se dotýkal břehu. Pak jsme proletěli hrdlem láhve, ostrov byl za námi a před námi se znovu rozzívla otevřená řeka. Dal jsem Tomahovi pokyn a vztyčili jsme pádla s plachtou.

Celá smůla byla v tom, že jsme je vztyčili moc rychle. Nečekaný poryv větru se zmocnil plachty a málem mi vyrval pádlo z ruky. Moje strana lodi jako by dostala boční úder. Dříve než jsem stačil vyrovnat pádlo, vítr, který narážel na povislou plachtu, stočil celou loď napříč proudem. Neklidná voda čířená větrem dokonala dílo zkázy. Dlabaný kmen se jednoduše převrátil a vyklopil nás do ledové řeky.

Jakmile jsem se vynořil, málem jsem zaječel na své spolenočníky, ale zdravý rozum mi včas zavřel pusy. V příštím okamžiku se oba vynořili kousek ode mne a já jenom lapl po dechu: „Ke břehu, honem!...“

Člun se převrhl sotva dvanáct metrů od břehu. Několika prudkými tempy jsme se dostali pod husté převisy vrbiček a jiného proutí, jež lemovalo říční břeh. Pevně jsme se jich zachytili, vytáhli se z vody a skryli se v hustém křoví. Seděli jsme tam skrčení, třásli se a pozorovali, jak tři dlabané čluny zapadly do úzkého kanálu.

Zastavili se u našeho převrženého člunu unášeného proudem. Ukazovali na něj a drmolili něco mezi sebou. Měli vztek a byli znechuceni. Ať už jsme se utopili nebo prchli po břehu, tentokrát jsme jim unikli nadobro. Nakonec se chopili převrženého člunu, domanévrovali s ním ke břehu pár metrů od nás a převrátili jej. Několik Winnebagů vlezlo dovnitř a všechny čtyři čluny zamířily tam, odkud připluly.

Z nejhoršího jsme tedy byli venku, ale naše situace nebyla nejružovější. Byl jsem promočen, cvakal jsem zuby a necítil vlastní tělo. Poskakoval jsem a tloukl se zkříženýma rukama do ramen. Dábelský medvěd Joe mě překvapeně pozoroval, Tomah pobaveně křivil rty. Oba byli zvyklí na horší nepohodlí. Pochybuji, že jedinkrát v životě chytili obyčejnou rýmu.

Joe řekl, že nás odvede k odbočce Sukisepské stezky, po které se dostaneme přímo do Prairie du Chien. Vydali jsme se na cestu. Pod stromy byla tma jako v pytli. Namáhavě jsme postupovali roštím a močály, jež pokrývaly celou oblast. Tahle plochá bažinatá krajina,

kde se nepohnul ani vánek, byla rájem komárů. Chutnal jsem jim lépe než moji společníci, a proto jsem se celou cestu oháněl a tloukl kolem sebe. Alespoň jsem se zahřál. Vál sice silný vítr, ale letní noc přesto nebyla příliš studená a chůze mě tak zahřála, že mi bylo i v mokrých šatech teplo.

Brzy jsme dorazili do pahorkaté prerie a zamířili k jihu po široké Sukisepské stezce zaplavené měsíčním světlem. Ďábelský medvěd Joe šel tak vytrvale, jako by byl ze železa, zato mě už bolelo celé tělo, byl jsem čím dál unavenější a myšlenky jsem měl jako slepené

hustým sirupem. Tomah si namohl zraněnou nohu. Kulhal čím dál hůř. Navrhl jsem, abychom přenocovali v lese.

Joe měl s sebou křemen a ocílku. Rychle rozdělal oheň a všichni jsme se kolem něj rozložili, nasávali horko a sušili si šaty na těle. Se suchým teplem na nás padla ospalost. Natáhli jsme se s Tomahem k ohni a za chvíli jsme usnuli.

Kapitola čtrnáctá

Když jsem se probudil, slunce stálo vysoko. Měl jsem hlad, všechno mě bolelo a od hlavy k patě jsem byl pokousaný od komárů, ale jinak jsem se cítil docela dobře. Dábelský medvěd Joe seděl v téže pozici, jako když jsem usínal. Nemusel jsem se ptát. Věděl jsem, že tak seděl celou noc a hlídal. Probudil jsem Tomaha, Joe porazil mladý stromek a vyrobil pro něj novou berli. Tomah se hrdě pokusil jít bez ní, ale po několika namáhavých krocích si to rozmyslel.

Museli jsme na něj brát ohled, a tak jsme dorazili do Prairie du Chien až po poledni.

Nedovedu popsat, jakého se nám tu dostalo uvítání. Nevím, jestli se otci s matkou ulevilo, nebo se spíš vyděsili, když nás uviděli. Matka, obvykle zdrženlivá, byla teď doslova bez sebe. Otec to nesl o hodně statečněji, ale stejně se dalo poznat, že je otřesen. Však taky měl proč, když jsem zmizel vzápětí po tom, co se ho někdo pokusil zastřelit. Musím přiznat, že mě ze všeho nejvíc trápilo, že jsem přišel o svou i o otcovu pušku, ale otec řekl, ať si nedělám starosti, že je později najdeme.

Vyprávěl jsem o našem dobrodružství a nic jsem nezamlčel. Řekl jsem také otci, že po něm střílel Henniger.

„Tak vidíš!“ vybafla matka. Trvalo jí několik minut, než se ze všeho vzpamatovala. „Doufám, že jsi dostal pořádnou lekci, Kevine. Měl bys mít aspoň tolik rozumu, abys poznal, co je nad tvé síly... Když už jsi nic neřekl mně, mohl jsi do svých plánů zasmětit aspoň otce. A ty, Tomahu, by ses měl stydět, tys to celé vymyslel!“

„Máš pravdu,“ řekl jsem.

„Ano, paní,“ souhlasil Tomah zdvořile.

„Mně se nikdy nic neřekne! A ty jsi stejný jako ti chlupci, Amosi. Kdyby se teď Kevin neprořekl, vůbec nic bych nevěděla.“

Otec se v rozpacích nervózně zakousl do troubele dýmky. „Máš pravdu. Víš, myslel jsem, že nemá smysl pro nic za nic ti přidělovat starosti...“

„Pro nic za nic! Někdo tě chtěl zabít a tobě to nestačí? Měl bys zajít do kasáren a říct Samovi McReeovi o těch dvou chlapech.“

„Už jsem mu to říkal,“ řekl otec mírně, „včera večer, když jsem ho šel informovat, že Kev s Tomahem zmizeli. Soudil jsem, že za tím vězí Henniger, i když jsem neměl žádné důkazy, že to byl právě on, kdo se mě pokusil zabít. Možná vás bude, chlupci, zajímat, že vás od dnešního rána hledá polovina posádky. Myslím, že si kapitán McRee váš příběh rád poslechne. Půjdem za ním hned teď, pojďte.“

„Napřed by se měli najíst,“ protestovala matka.

„Připrav něco a my se do té doby vrátíme. Joe a Tomah půjdou také s námi.“

Když jsme se blížili k západní bráně pevnosti, zeptal jsem se: „Co udělají Hennigerovi a Valoisovi?“

„Asi nic moc. To víš, obviní je z prodeje whisky Indiánům, ale za to jim nemohou udělat nic horšího než zabavit zásoby, odebrat povolení k prodeji a požadovat zaplacení pokuty. Soud může také rozhodnout, aby byla jejich palírna zničena a k úhradě pokuty a soudních výloh může zabavit kožešiny, jež získali od Indiánů. A to je asi tak všechno.“

„Ale tati, Henniger se vás přece pokusil zabít! Přiznal nám to.“

„Jeho slovo proti tvému. Bohužel nemáš důkazy.“

Přešli jsme přehlídkovou pláň a vstoupili do kapitánovy pracovny. Kapitán byl očividně potěšen, že nás vidí, přestože jsme mu my dva s Tomahem způsobili nemalé problémy. Ještě víc ho potěšilo, že víme, kdo obchoduje s whisky.

„Myslíte, přátelé, že byste dokázali dovést k té jeskyni čtu vojáků?“

„Jistě, pane!“ vyhrkl jsem. Ale potom ve mně vzkypěl hněv a prožítá hrůza: „Jenže nevím, k čemu je to dobré. Proč se máme namáhat, když soud ty dva stejně zase pustí. Aby si mohl Henniger

ještě jednou vystřelit na mého otce...“

V té chvíli mi dal otec herdu do zad. „Přeháníš, chlapče,“ řekl. „Mírní se.“

McRee se usmál. „Myslím, že to nebude tak zlé, Kevine. Je pravda, že by zákon měl na podloudné obchodníky brát silnější hůl. Ale unesli vás a to je samo o sobě dost těžké provinění. Navíc tím podepřeli vaši výpověď, že se Henniger přiznal k pokusu o vraždu. Mám dostatečný důvod, abych je zadržel a nepropustil je ani na kauci. Potom půjdou před soud. Prozatím nepředstavují pro vaši rodinu žádné nebezpečí. A později – úřady asi nebudou protestovat, když se rozhodnu vyhnat ten párek tchořů ze země. Jsi spokojen?“

„Ano, pane.“

„Výborně. A teď nebudeme otálet a vyšleme četku k té jeskyni, aby pro nás získala potřebné důkazy. Šedá liška a jeho kumpáni už možná pověděli Hennigerovi a Valoisovi o vašem útěku. Je to možné, ale jestli byli tak opilí, jak říkáte, tak to spíš ještě nestačili udělat. Ať už ten povedený párek chytíme dnes nebo později, v téhle oblasti jsou vyřízeni.“

Otec mne s Tomahem vzal za ramena. „Myslím, Same, že bys s těmihle dvěma neměl počítat jako s průvodci. Jsou u konce se silami a moje dobrá žena bude jistě naléhat, aby zůstali doma. Myslím, že už toho vzrušení zažilí dost. Ďábelský medvěd Joe vás k jeskyni jistě rád zavede...“

A tak to také dopadlo. Neprotestoval jsem, i když jsem moc toužil být při tom, až budou Hennigera s Valoisem zatýkat. Otcův samozřejmý tón naznačoval, že je rozhodnuto a diskuse se nepřipouští.

Ukázalo se, že otcovo rozhodnutí bylo jediné správné. Když jsem se nacpal dobrým jídlem, zjistil jsem, že jsem hrozně unavený a že mi těžkne hlava. Měl jsem najednou pocit, že bych dokázal prospat celý týden. Odešel jsem do stanu a natáhl se na matraci. V polospánku jsem zaslechl, jak dovnitř vkuhal Tomah a uložil se na své lůžko.

* * *

Nakonec jsem nespal déle než dvě hodiny. Vzbudily mě hlasy před stanem. Celý otupělý spánkem a lepkavým vedrem jsem vyšel ze

stanu a přistoupil k otci, matce a Eně. Pozorovali vojenský oddíl, který se blížil po šterkové cestě k pevnostní bráně. „Už jsou zpátky?“ zeptal jsem se.

Otec zavrtěl hlavou. „To není ta četa, co šla za Hennigerem a Valoisem. Tihle vojáci byli dnes ráno vysláni proti proudu Wisconsinu. Jistě si vzpomínáš, že po bitvě na Wisconsinských pahorcích poslal Černý jestřáb starce, děti, nemocné a raněné na vorech po proudu řeky. Nějaký zvěd přinesl včera zprávu, že se čluny blíží k Mississippi, a tak McRee poslal tuhle jednotku na lodích proti proudu Wisconsinu, aby Indiány zadržela.“

„To je zvláštní,“ zamumlala matka. „Není vidět žádné zajatce.“

„Pár jich tam je,“ řekl otec. „Podívejte se ke konci řady.“

Pár, ano. Sotva tucet. Vojáci s namířenými mušketami je drželi v houfu a všichni ti zajatci vypadali buď velmi staře, velmi mladě, anebo hodně zuboženě. Ale musel v tom jistě být nějaký háček. Kdo by jinak zatýkal nemocné a slabé lidi? Co se asi stalo? Vojáci se netvářili vítězně. Nedovedu popsat, jak vypadali. Spíš zachmuřeně. Jako by právě pošpinili svou vojenskou čest.

Otec pohlédl do stanu na spícího Tomaha. Potom řekl: „Pojď, synku. Zajdeme za McReem. Jsem zvědav, co se stalo.“

Vstoupili jsme na přehlídkovou pláň v patách za vojáky. Poručík Hardy, rázný mladý důstojník, který vedl oddíl, povel seržantovi, aby dal rozchod všem vojákům kromě stráží. Potom zamířil ke kapitánu McReeovi, který stál na schodech velitelství a pozoroval Indiány. McRee mu přísně položil jakousi otázku a odpověď ho neuspokojila. Vyštěkl další otázku.

Po Hardyho odpovědi ztuhl ve tváři. Vytáhl z úst doutník a hodil ho na zem. Přicházeli jsme s otcem po dlouhém chodníku, který lemoval přehlídkovou pláň, a došli jsme právě dost blízko, abychom zaslechli zuřivý slovní výprask, kterým McRee častoval brunátného poručíka.

„Proboha, Hardy! Tohle si zodpovíte!“ Kapitánovi se zlostí a zděšením třásl hlas. „Jak jste se mohl opovážit spáchat ve jménu vlasti takovou nehoráznost?“

„Pane,“ řekl Hardy s mrazivou důstojností, „řídil jsem se vašimi rozkazy –“

„Měl jste rozkaz zadržet ty Indiány a přivést je sem!“

„Pane, řekl jste, že se máme bránit, kdyby stříleli.“

„Oni stříleli?“

„Totiž... nikdo vlastně nestřílel. Narazili jsme na vory u Barrettova převozu, asi dvanáct mil odsud proti proudu řeky. Když jsme se blížili, zavolal jsem na Indiány, aby se vzdali, a jeden staroch na mě namířil pušku. Nechtěl jsem dopustit, aby na mne vystřelil, a proto jsem pokládal za nutné –“

„Jeden starý Indián?“ McRee nevěřil svému sluchu. „Jeden starý muž učinil výhrůžné gesto a vy jste pokládal za nutné vydat mužstvu rozkaz, aby postřílelo třicet jeho druhů?“

„Ne, pane, to jistě ne. Dal jsem jenom rozkaz ke střelbě. V sebeobraně, podle vašeho rozkazu.“

McRee si povzdechl. „Dobře,“ řekl tichým hlasem. „A dál?“

„Tak tedy, naše palba smetla několik těch žebráků do vody. Předpokládal jsem, že zbytek to pochopí jako poctivou výstrahu a dá pokoj. Místo toho – to je neuvěřitelné, kapitáne – místo toho ty staré rachotiny popadly pár rezatých pušek, co měli na vorech, a začali po nás pálit. A tak jsem dal vojákům povel, aby stříleli naostro. Odpráskli jsme jich ještě několik a zbytek naskákal do vody a snažil se dostat ke břehu. Pár jsme jich vytáhli. Samozřejmě jsme jim napřed nabídli možnost vzdát se.“

„Samozřejmě,“ řekl McRee velice tiše. „A co se stalo potom?“

„Někteří byli smrtelně raněni, pane, jiní zřejmě neuměli plavat. Ti se utopili. Několik jich dorazilo ke břehu a zmizelo v lese. Zbytek jsme zajali, jak vidíte.“

„Zbytek. Ano. Povězte mi, poručíku,“ McRee ukázal trhavým pohybem na sevřený hlouček Indiánů, „proč jste jich tolik nechal naživu?“

„Jak to myslíte, pane?“

„To nic. Poručte svým vojákům, aby doprovodili Sauky do trestnice. Máte nějaké raněné?“

„Ne, pane. Měli jsme štěstí.“

„Vy – vy, pane Hardy, a nikdo jiný – přivedete lékaře. Někteří Indiáni jsou zraněni. Přeji si, aby je doktor Beaumont prohlédl. A hněte sebou.“

Poručík Hardy zasalutoval, odklusal a v běhu vykřikoval rozkazy. Kapitán vyndal z kapsy další doutník, prohlédl si ho a zase ho odložil. Vypadal, jako by nás s otcem do té doby vůbec nevnímal.

„Tak co tomu říkáš, Amosi?“ zeptal se s hořkostí v hlase. „K tomu, co jsi řekl, bych mohl ještě ledacos dodat,“ poznamenal otec.

„Já také. Ale k čemu by to bylo dobré? Myslíš, že to pana Hardyho zajímá? Že si vůbec něco připouští?“ McRee potřásl hlavou a přešel ke dveřím pracovny. Odtamtud si otce měřil. „Vždyť to byli jenom Indiáni. Rudé kůže. Podlidi. Zvířata. Takhle se na to dívají lidé jako Hardy a podle toho jednají. Kdepak, Amosi. Ne, ne. Nemělo by to vůbec žádný smysl...“

* * *

Když se Tomah probudil, řekl jsem mu, co se stalo u Barrettova převozu. Neřekl ani slovo. Ve tváři se mu nepohnul ani sval. Neprojevil žádný zájem o Hennigera a Valoise, když je před západem slunce přivedl oddíl doprovázený Ďábelským medvědem.

Stál jsem u pevnostní brány a díval se, jak vcházejí. Vojáci je zřejmě zaskočili nepřipravené, ale Henniger se asi bránil. Měl velkou modřinu na čele a ruce svázané za zády. Valois se dovedl se svým postavením lépe vyrovnat. Vykračoval si mezi dvěma strážci, jako by se procházel po bulváru. Když šel kolem mne, bezstarostně mrkl, jako by to všechno byla jenom hra.

Když jsem se vrátil domů, Tomaha jsem nenašel, a tak jsem se ho vydal hledat. Našel jsem ho na soutoku Mississippi s Wisconsinem, stál na břehu a díval se přes vodu.

„Co tady děláš?“ zeptal jsem se.

„To místo, kde vojáci zabili mé bratry, je daleko,“ řekl. „Ale řeka přináší po proudu mnoho věcí. Třeba přinese i některé z nich.“

Tenkrát ani později jsme však žádná těla neviděli. Usoudil jsem, že se potopila, dřív než dosáhla soutoku, nebo se vynoří až za nějaký čas a voda je přinese až sem. Ale nikdy jsem žádné nespatriil.

* * *

Masakr u Barrettova přívozu byla první z řady rychle za sebou následujících událostí, jež dovedly válku Černého jestřába ke krvavému konci. K další došlo o tři dny později.

Od poslů z pole jsme se dověděli, že armáda generála Atkinsona pronásleduje hlavní tlupu Černého jestřába na západ a drží se Saukům neustále v patách. Saukové dorazili téměř k Mississippi. Nejpravděpodobnější místo, kde se pokusí řeku překročit, bylo kdesi mezi dvěma přítoky Mississippi, řekou Iowou a řekou Tupé sekery, asi čtyřicet mil nad Prairie du Chien. Kapitán Throckmorton se svým *Válečníkem* proto denně hlídkoval na Mississippi, aby zmařil jakýkoli pokus o přechod. Jeho ostrážitost konečně přinesla ovoce.

Onoho dne večer se kapitán McRee zastavil v našem stanu a s pochmurnou tváří nám pověděl, co se stalo.

Podle kapitánova vyprávění spatřil Throckmorton odpoledne na východním břehu asi míli pod ústím řeky Tupé sekery velkou skupinu Indiánů. Mávali bílou vlajkou. Došlo k vyjednávání, při kterém jakýsi starý Indián, jenž prohlásil, že je Černý jestřáb, žádal, aby bílý vůdce přijal jeho a ještě několik Indiánů na své válečné kánoe, jež chrlí kouř, a projednal s nimi podmínky kapitulace. Throckmorton prohlásil, že to pokládal za lest. Pro všechny případy dal rozkaz vypálit do skupiny dávku kartáčových střel. Rána skosila asi dvacet divochů. Poté Throckmorton pospíšil do Prairie du Chien doplnit palivo a podat hlášení.

„Nic jiného jsi nemohl očekávat,“ řekl otec unaveně. „To už je potřetí, co se Černý jestřáb pokusil kapitulovat. Poprvé před Stillmannovým během, potom na Wisconsinské vrchovině a teď tady. Pokaždé dostal stejnou odpověď. Proč, Same?“

„Nevím, Amosi. Většinou jsme vyrostli na příbězích o zvěrstvech Indiánů na Východě. Po svých otcích a dědech jsme dědili historky jako ‚Masakr v Třešňovém údolí‘. To je snad částečné zdůvodnění. Ale já věřím, že někteří lidé dávají přednost vraždění Indiánů před chutným obědem. Pokládají to zkrátka za výborné povražení.“

Tomah stál vedle a poslouchal s kamennou tváří. Netušil jsem, o čem přemýšlí. Před bělochy to nikdy nedával najevo. Tentokrát mi to nevadilo. V té chvíli jsem si raději nepřál vědět, na co myslí.

„Přišel další posel od Atkinsona,“ řekl McRee. „Vede celé své

vojsko co nejrychleji k ústí Tupé sekery. Hodlá lapit Černého jestřába v prostoru mezi řekou a linií pohybu svého vojska.“

„A co potom, kapitáne?“ zeptala se tiše matka. „Chtějí je všechny pobít?“

„Ach paní, když věci došly až takhle daleko, můžeme se obávat nejhoršího. To víte, bude u toho i kapitán Throckmorton se svým *Válečníkem* a velkou zásobou kartáčů. Na vybudování vorů budou Saukové potřebovat čas, a i kdyby se jim to podařilo –“ McRee pokrčil rameny. „Budou v pasti mezi Atkinsonem na souši a Throckmortonem na vodě.“

Ještě chvíli jsem naslouchal, plně zaujat kapitánovými chmurnými předpověďmi o výsledku bitvy. Potom jsem si všiml, že Tomah už zase zmizel.

Jistěže jsem ho nehlídal každou vteřinu. Bylo to prakticky nemožné. Nehledě na to, že když zmizel na pár minut, nemuselo to znamenat nic neobvyklého.

Většinou to také nic neznamenalo. Ale tentokrát ano. Ještě před minutou stál vedle mne... a najednou je pryč. McRee označil s přesností na míli místo, kde se předpokládalo, že Saukové překročí řeku.

Tak je to. Co víc Tomah potřeboval?

Poodešel jsem od stanů a poklusem vyrazil k přístavu. Soumrak

pohlcoval poslední světlo uplynulého dne. Viděl jsem Tomaha před sebou, kulhal zuřivým tempem. Dostihl jsem ho několik set stop od říčního břehu u řady kánoí vytažených na břeh.

Předběhl jsem ho a postavil se mu do cesty.

„Nikam nepůjdeš,“ procedil jsem mezi zuby. „Koukej to pustit z hlavy.“

„Kevine,“ poprvé mě oslovil jménem. „Já musím jít. Pust' mě.“

„Ne!“ vykřikl jsem.

„Moji lidé zítra vybojují svou poslední bitvu. Budou zpívat písně smrti a vystřelí své poslední šípy. Musím jít za nimi, musím být s nimi. Copak to nechápeš?“

„Nemůžu –“ spolkl jsem, co jsem měl na jazyku. Totiž ty obvyklé řeči o tom, že nedovolím, aby zabíjel další bělochy. Slova se mi utopila v krku jako vlhké kameny. Po tom všem, co běloši napáchali... „Nepustím tě. A teď se otočíš a vrátíš se zpátky!“

„Cawn,“ řekl mírně. „Příteli, nech mě odejít.“

„Ne!“

Na okamžik se mi zadíval do tváře, potom se pomalu otočil a kulhal zpátky ke stanům. Přidal jsem se k němu.

„Snaž se mě pochopit,“ pokusil jsem se o vysvětlení. „Mám taky povinnost sám vůči sobě. A tohle by bylo proti...“

Postřehl jsem, jak se jeho tělo napjalo. V šeru jsem zahlédl temnou skvrnu, jeho berli, jež letěla vzduchem. Pokusil jsem se uskočit, ale bylo pozdě. Konec berle z tvrdého dřeva mě zasáhl omračujícím úderem do čela.

Když jsem se probral, krčil jsem se na všech čtyřech a před očima mi explodovala rudá slunce. Měl jsem pocit, že nemohlo uběhnout víc než několik vteřin, ale když jsem se rozhlédl, Tomah už byl na břehu řeky. Právě spouštěl na vodu kánoi.

Pokusil jsem se postavit na nohy, bolelo to a po čele mi stékalo něco vlhkého a teplého. Dotkl jsem se čela a pohlédl na lesklou skvrnu na ruce. Krev, ale nebylo to tak zlé. Klopýtavě jsem se rozběhl k přístavišti.

Tomah vlezl do kánoe a chopil se pádla. Žuchl jsem do vody za kánoí, klopýtl, upadl na kolena, se šploucháním jsem se postavil a vrhl se dopředu. Zapadl jsem do jámy, voda mi najednou nebyla ke

kolenům, ale až po boky.

Ale držel jsem se ze všech sil, zaháknutý špičkami prstů do příďě. Potom jsem se zaryl patami do dna, couval jsem ke břehu a kánoi táhl za sebou.

Čekal jsem, že mě Tomah uhodí pádlem nebo berlou a byl jsem ve střehu. Ale on neudělal nic. A mlčel. Jenom seděl a pozoroval, jak ho táhnu zpátky do zajetí.

Půl metru od břehu jsem se najednou ve vodě zastavil. Tomanovu tvář zahaloval hustý soumrak, ale co na tom záleželo? Stejně nikdy nikomu nedovolil, aby v ní něco zahlédl.

„Co ode mne chceš?“ zařval jsem. „Co?“

Mlčel dál. Už mi odpověděl a víc neměl co říct. Najednou jsem už nedokázal dál o tom přemýšlet. Byl jsem s rozumem v koncích.

Vzepřel jsem se patou o příď a vší silou ji odstrčil. Kánoe odlétla od břehu a vzápětí se jí zmocnil proud.

„Tak si jeď!“ křičel jsem. „Jeď si k čertu, zmiz odsud!“

Pádlo se vnořilo do řeky a voda zašplouchala. Loď se pomalu sunula proti proudu. V minutě zmizela z dohledu a pokroucené stíny na vodě ji pohltily.

Kapitola patnáctá

Otec jenom trochu hudral, že budeme muset zase jednou rozzuřenému majiteli platit za ztracenou kánoi. Matka mi sešila ránu na čele pevnou nití a ovázala mi hlavu. Pověděl jsem jim ve stručnosti, jak Tomah zmizel, ale zamlčel jsem, že bych ho byl mohl zadržet. Možná by mi nebyli nic vyčítali, ale sám jsem pochyboval, zda jsem jednal správně. A jak už jsem řekl, nechtěl jsem o tom přemýšlet.

Ale v noci na lůžku jsem se přece jenom nedokázal zbavit všelijakých myšlenek. Dlouho jsem ležel s otevřenýma očima. Myslel jsem na to, jestli se Tomahovi splní jeho veliké přání a dostihne své lidi. Řeka Tupé sekery byla daleko, ale kdyby celou noc pádloval jako divý, zítra ráno by mohl být na místě. Říkal jsem si, že jenom blázen může tak pospíchat vstříc smrti. Ale nakonec jsem si přiznal, že ho

chápu. Myslím, že bych na jeho místě udělal totéž.

„Cawn,“ řekl mi. „Příteli.“ Možná že mě tím oslovením chtěl jenom obměkčit, ale tomu jsem nemohl uvěřit. Byli jsme spolu řadu týdnů a společně vyvázli z těžkého postavení. Nezáleží na tom, co si člověk myslí na začátku. Vývoj událostí v něm může vyvolat velké změny.

Druhý den časně zrána *Válečník* zase plul proti proudu. Vyplul před východem slunce, ale já už byl na nohou. Stál jsem v šedém svítání a díval se za lodí, dokud nezmizela. Mrazilo mě při pomyšlení, co dokáže udělat z lidského masa šestilibrové kartáčové dělo na palubě. Jednu chvíli jsem litoval, že jsem nešel pomáhat Tomahovi v jeho boji. V příští minutě jsem si nadával, že jsem stejný blázen jako on.

Neprál jsem si vítězství bělochů ani Indiánů. Bez ohledu na to, kdo vyjde z této války jako poražený, vítězů v ní nebude.

Byl to dlouhý den. Vesnici zachvátila tichá horečka vzrušení. Všichni si uvědomovali, že armáda svádí poslední bitvu s Černým jestřábem. Výsledek jsme znali předem, ale přesto jsme byli jako na jehlách.

Netrpělivě očekávané zprávy přišly až druhý den ráno, když *Válečník* dobíhal k přístavišti. Na palubě byl generál Atkinson, plukovník Zachary Taylor, guvernér John Reynolds z Illinois a řada velících důstojníků illinoiské a michiganské domobrany. Za několik minut věděla o jejich příjezdu celá Prairie du Chien.

Zatím bylo těžké oddělit fakta od výmyslů, ale nebylo pochyb o tom, že se splnily nejčernější předpovědi kapitána McReea. Dopadlo to přesně tak, jak předpovídal, a snad ještě hůř.

Nevím, nakolik mohu věřit všemu, co jsem vyslechl, ale ledacos jsem si později ověřil. Saukové ještě nestačili dobudovat vory, když zvědové přinesli zprávu, že dorazila armáda generála Atkinsona. Černý jestřáb chytře vyslal skupinu bojovníků, aby odlákala Atkinsona k severu a zavedla vojáky několik mil proti proudu nad zamýšlené místo přechodu. Brigádní generál James Henry však léčku prohlédl, objevil hlavní skupinu a zaútočil na ni. V té době už bylo několik vorů na vodě. Henryho posel přivolal Atkinsonovy jednotky a ty přispěchaly právě včas posílit Henryho v boji. Nebo spíš v masakrování. Indiánští bojovníci byli sice vysílení hladem a nemocemi, ale přesto se zuřivou

odhodlaností kryli únik žen a dětí na vorech.

V té chvíli se objevil na scéně *Válečník*. Zasypal vory kartáčovými střelami, zničil je a mnoho Indiánů zabil přímo na místě. Spousty raněných se utopily. Střelci zabili každého, kdo se pokusil doplatit k blízkému ostrovu.

Definitivně byl nepřítel zlikvidován pomocí bajonetů. Vojáci proběhli po břehu a smetli poslední ohniska odporu. Potom se stáhli na ostrov a pobili všechny Indiány, kteří tam hledali úkryt, bez ohledu na pohlaví, věk a zdravotní stav. Potom si dobrovolníci krátili chvíli řezáním rudošských skalpů.

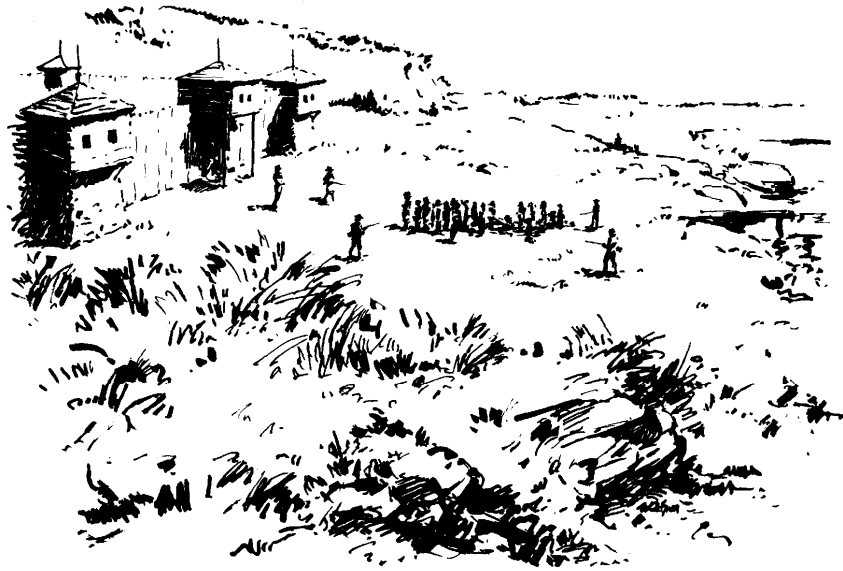
Vražďení trvalo přibližně tři hodiny. Zahynulo asi tucet bělochů, přibližně tolik jich bylo raněno. Indiánů padlo přinejmenším sto padesát a přibližně stejný počet jich utonul, když *Válečník* vystřelil z děla na vory. Někteří lidé připouštěli, že je hrozné, že „nedopatřením“ přišlo o život tolik žen a dětí. Guvernér Reynolds, o kterém bylo známo, že rudým bratrům nijak nestrání, prý poznamenal, že „střetnutí připomínalo spíše jatka než regulérní bitvu“.

Po celý ten den se do vesnice stahovali dobrovolníci, utahaní, zarostlí a na kost vyhublí muži. Někteří jásali, jiní šli mlčky. Toho dne se krčmy otevřely dřív než jindy a oslavy se protáhly dlouho do noci. Za pár dní všechny vysvěčou ze stejnokrojů a pošlou je domů. Teď chtěli jen odpočívat, pít a zapomenout. Snad věřili, že si to zaslouží.

Celá naše rodina netrpělivě očekávala zprávy od Theronu. Jistě přijde do Prairie du Chien, ví přece, že otec rozhodl, že přečkáme válku tady. Vybíhali jsme v ústřety všem skupinkám, které vcházely do vesnice a pátrali jsme po Theronovi, nebo po někom, kdo by o něm něco věděl. Celý den jsem pobíhal po vesnici s očima otevřenýma a s nastraženýma ušima.

Teprve při západu slunce jsme s otcem zahlédli několik dobrovolníků od Modré řeky, mezi nimi i Boba Yarnella a Bucka Tollivera. Neztráceli jsme čas a hned jsme se za nimi rozběhli.

„Rád bych vám pomohl, pane Trasku,“ řekl Tolliver. „Jenže v té velké bitvě jsme se všichni pomíchali a na zpáteční cestě se jednotky nedržely pohromadě. Viděli jsme Thera těsně před bitvou – stál hned vedle nás s Cephem Mangrumem – nemám pravdu, Bobe? Ale pak už jsem nezahlédl ani jednoho z nich.“

„Nejspíš pomáhají hlídat zajatce,“ uklidňoval nás Yarnell. „Po Sukisepské stezce přivádějí velkou tlupu rudochů. Dorazí sem nejspíš až zítra.“

Ale otci, matce ani Eně se po těch slovech neulevilo. A já jsem se v duchu pořád vracel k Tomahovi. Byl v té velké bitvě? A přežil ji?

* * *

Druhý den před rozedněním začalo vytrvale pršet. Celé dopoledne jsem proseděl ve stanu a otevřeným vchodem jsem sledoval, jak se těžké dešťové kapky rozprskávají v kalužích v drobné gejzíry. Když k polednímu dorazili od severu vojáci se zajatými členy Jestřábovy bandy, dosud poprchávalo. Navlékli jsme s otcem na sebe, co se dalo, a šli jsme se podívat, jestli je Ther mezi strážci zajatců.

Měl jsem velký strach o bratra, ale pohled na zajaté Sauky mi vymazal z hlavy všechny myšlenky. Nechtěl jsem se dívat, ale nedokázal jsem odtrhnout oči. Otec byl zasažen stejně jako já. Stáli jsme v houstnoucím dešti a pozorovali dlouhou kolonu, jež mířila k

trestníci. Byli na kost vyhublí a vypadali spíš jako kráčejší kostlivci než jako lidé.

Teprve později jsme se od Indiánů dověděli, jak strávili těch posledních několik týdnů. Vojáci jim byli v patách, ve dne v noci byli na útěku a živili se doslova drobtý potravou. Když spotřebovali všechnu drcenou kukuřici a porazili posledního vychrtlého koně, živili se jahodami a žaludy, trávou, kůrou, kořínky a hmyzem. Po desítkách umírali hladem a vyčerpáním.

Mnozí měli na těle patrné příznaky chorob a stopy špatně zahojených ran. Ženy kvílely, ruce a nohy měly poseté šrámy, tváře a vlasy pomazané blátem. Věděl jsem, že tak truchlí pro mrtvé. Všiml jsem si, že je mezi nimi jen velmi málo dětí. Spousta jich asi pomřela. Hledal jsem Tomaha, ale nikde ho nebylo vidět. A pak už jsem dál hledat nemohl.

„Tati! Tati! Keve!...“

Kdybych byl nepoznal Theronu po hlase, byl bych přísahal, že k nám běží nějaký cizí špinavý a rozčuchaný vandrák. Byl strašně vyhublý a šaty na něm plandaly. Tvář měl ošlehanou do barvy staré kůže a lehce napadal na nohu.

Odhodil mušketu, posledních několik metrů běžel a sevřel otce do náručí. Čekal jsem, že začne brečet, ale to nebylo v Therově stylu. Chvilí otce jen tak držel, potom se otočil ke mně, dal mi herdu a přísahám, že v té chvíli jsem se málem rozbulil sám.

A to už se k nám se širokým úsměvem blížil Cephas Mangrum. Vypadal ještě hubeněji než Theron a na tvářích měl horečnaté skvrny. Pak jsem si všiml, že vedle nás stojí Rowena zachumlaná do šálu a se světlými vlasy splenými deštěm. Ceph se díval na ni. Úsměv mu pohasl, zpomalil krok. Horní polovinu těla si chránil před deštěm promaštěnou plachtou. Pak ji odhodil a ukázal pravou paži v pásce. Ruku měl pryč a na pahýlu zápěstí obvazy.

Rowena vykřikla: „Cephe! Cephe!“ a rozběhla se k němu. Neznal mou sestru dost dobře, když si mohl myslet, že jí bude vadit, že se vrací bez ruky. Po dnešním dni už si to asi bude pamatovat.

Vrátili jsme se ke stanům. Matka si trochu poplakala a pak nalila Therovi a Cephovi do misek horký masový vývar. Po přivítání jako by nám už Ther neměl co říct. Nedokázal jsem mu číst v obličejí, ale

připadal mi jiný než dřív. Myslím, že to cítili všichni, ale nikdo na něj nenaléhal.

Ceph vyprávěl, jak na samém konci bitvy u řeky Tupé sekery přišel o ruku. Jeden z jeho spolubojovníků vystřelil tak nešťastně, že kulka zasáhla kost. Chirurg v polní nemocnici neměl jinou možnost než ruku amputovat.

„Mohlo to dopadnout hůř,“ řekl Ceph vesele. „Za nějaký čas zvládnou všechno levou rukou.“ Cítili jsme, že to opravdu dokáže.

Theron se díval do své misky. „Táto,“ řekl. „Ano?“

„Už chápu, co ses nám snažil vysvětlit o válce. Je to přesně tak, jak jsi říkal. Žádná sláva. A nemá to ani žádný smysl. Před dvěma dny jsem pozoroval, jak moji přátelé dělají takové věci... dodnes tomu nemohu uvěřit. A já myslel, že krvelační divoši jsou Indiáni...“

„Není to jejich ani naše vina,“ přerušil ho otec příkře. „Ve válce zhrubnou všichni stejně. Nesmíš o tom dumat, nebo zahořkneš. Ale nikdy na to nezapomeň.“

Ceph Mangrum převedl řeč na lehčí tón. Začal nám vyprávět, jak kapitán Marcus Wynant s obtížemi shromáždil trosky své setniny a pronesl k nim menší řeč na téma „slavného vítězství“, jež prý zbavilo slušné lidi v celé naší vlasti velkého nebezpečí. „Po tomhle svém úspěšném velení se jistě bude chtít stát poslancem,“ chechtal se Ceph. „Počkejte, uvidíte, že dojde na moje slova.“

„Myslím, že na tomhle slavném vítězství si spousta lidí vybuduje politickou reputaci,“ řekl otec suše. „Černého jestřába jste tedy nezajali.“

„Ne, pane. Musel nám na poslední chvíli proklouznout pod rukama. Dověděli jsme se, že s několika přáteli a jejich rodinami uprchl na východ. Plukovník Taylor za ním vyslal jednotku pronásledovatelů, ale je možné, že jim unikne. Má v sousedních kmenech řadu přátel a ti mu rádi pomohou...“

* * *

Ale přátelé ho zřejmě opustili. Příští den přivedla Černého jestřába a jeho nejbližší skupina Winnebagů v čele s Jednookým Decorim a Chaetarem.

Tito dva přední náčelníci byli Jestřábovými přáteli, dokud jim jistý Joseph Street, zmocněnec Spojených států pro indiánské záležitosti, nepohrozil, že přijdou o smluvně zajištěný obnos, každoročně vyplácený vládou. Winnebagové si chtěli zasloužit přízeň Bílého Otce, a proto se vydali do Wisconsiných dolin, kde se Černý jestřáb skrýval. Bylo to bludiště jeskyní, propastí a skalních komínů, jež řeka Wisconsin kdysi dávno vyryla do pískovcových útesů. Když Černý jestřáb uviděl přicházet své přátele, vyšel z úkrytu, aby je pozdravil. Ti se ho však chopili, svázali ho a přivlekli do Prairie du Chien.

Plukovník Zachary Taylor se připravil na Jestřábův příchod s velkou slávou. Celé posádce, navlečené do slavnostních uniforem, dal nástup na přehlídkové pláni a společně s panem Streetem pozdravil ty, kteří se zasloužili o zjetí Černého jestřába. Decori a Chaetar zajali také Jestřábova syna Hučící vítr a fanatického kouzelníka Bílý oblak. Tito tři muži spolu s výbušným Jestřábovým pobočníkem Neapopem, který byl zajat už dříve, byli klíčovými postavami sauckého odporu. Všichni kromě Černého jestřába byli velcí, robustní muži. Překvapilo mne, že Černý jestřáb byl napohled starý, malý a seschlý.

Zajetím těchto osobností skončila válka s Černým jestřábem. Odpor Indiánů východně od Mississippi byl navždy zlomen. Byl to historický okamžik a plukovník Taylor s panem Streetem ho jaksepatří vychutnali. Černý jestřáb nemohl být hlouběji ponížěn, ale přesto při té příležitosti pronesl dojemnou řeč. Na jeho poslední slova nikdy nezapomenu.

„Miloval jsem svůj kraj,“ řekl, „naše kukuřičná pole, domov mého lidu. Bojoval jsem za dobro svých dětí a mí lidé se za mne nestydí. Teď lámu válečný šíp a dávám se cestou bílého člověka. Je po všem.“

Plukovník Taylor byl stručný. Řekl, že generál Atkinson odplul na palubě *Válečníka* do St. Louis krátce předtím, než dorazila zpráva o zatčení Černého jestřába. Generál však zanechal instrukce. Starý Sauk bude dopraven na jih do Jeffersonových kasáren v Missouri, kde zůstane, dokud vláda nerozhodne o jeho osudu. Čtyřicet jeho následovníků včetně všech známých členů jeho rodiny, bude posláno s ním. Ozbrojenému průvodu, který vyrazí zítra ráno parníkem *Winnebago*, bude velet poručík Robert Anderson.

Stál jsem stranou mezi ostatními zvědavými civilisty a ani jsem neposlušal, co plukovník říká.

Kde je Tomah, ptal jsem se v duchu. Nebyl jsem při tom, když přiváděli Černého jestřába, a když jsem přišel, jeho nejbližší spolubojovníci už byli zavřeni v trestnici. Je Tomah mezi nimi? Nebo jsem ho včera přehlédl? Nebo – je možné, že by padl v bitvě?

Nějak jsem tomu nemohl uvěřit.

Kapitola šestnáctá

Stál jsem na kopečku nad řekou mezi břízami a pozoroval jsem, jak vojáci ženou lidský náklad na parník Winnebago. Saukové se shromáždili v neuspořádaném zástupu jižně od pevnosti a teď pomalu přecházeli po přístavním můstku na loď. Napočítal jsem jich přesně čtyřicet. Byli to všichni přední saučtí bojovníci se svými ženami a dětmi. Tomaha jsem mezi nimi neviděl, ale možná proto, že jsem stál hodně daleko.

Vál čerstvý vítr. Po řece tančily rudé odlesky slunce. Poručík, který řídil akci, postával u můstku a občas vykřikl nějaký rozkaz. Na co čekáš, pobídl jsem sám sebe. Jdi a zeptej se ho.

Přinejhorším mohl odmítnout, jako včera mně a otci odmítly strážě přístup do věznice.

Pořád jsem ještě nepřestal doufat, že Tomah je mezi zajatci. S otcovou pomocí jsem se pokusil dostat do věznice a přesvědčit se na vlastní oči. Ale vojenská hlídka nás odehnala od roubené ohrady. Řekli nám, že k zajatcům se nikdo nesmí přibližovat. Podle příkazu plukovníka Taylora. Plukovník byl otcův známý, a tak jsem doufal, že by pro nás mohl udělat výjimku, ale otec soudil, že by plukovník jistě žádal vysvětlení. Museli bychom mu přiznat, že jsme ve válečných časech poskytli útulek nepříteli, totiž Tomahovi. Něco takového by plukovník jistě nepřijal s pochopením.

A tak jsem se za ranního rozbřesku vydal k přístavišti a doufal jsem, že zahlédnu Tomaha mezi zajatými Sauky převáženými do Jeffersonových kasáren. Nebo že aspoň najdu příležitost zeptat se

některého z Indiánů, jestli neví něco o Tomahově osudu.

Všechno záviselo na poručíku Andersonovi. Znal jsem ho od vidění, ale osobně jsme se zatím nesetkali. Bude-li v dobré náladě, mohl by mi vyhovět. A i kdyby to neudělal, snad se aspoň dostanu blíž k Indiánům. Sešel jsem na břeh a zezadu přistoupil k důstojníkovi.

„Pane...“ začal jsem.

Otočil se a nebyl to poručík Anderson. Poznal jsem poručíka Jeffersona Davise, mladého jižanského pobočníka plukovníka Taylora. Sešli jsme se jen jednou před řadou měsíců, kdy nám ho plukovník představil, ale Davis si na mne přesto vzpomněl a usmál se.

„Podívejme... vy jste Trask, že?“

„Ano, pane. Kevin Trask. Jsem rád, že jste na nás nezapomněl.“

„Ovšem, že ne. Vzpomínám i na vašeho otce a dva bratry. Jakpak se jim všem vede?“

V krátkosti jsem mu pověděl o Benově smrti a o okolnostech, které nás přivedly do Prairie du Chien, a také že máme v plánu ještě téhož dne vyrazit zpátky na naši farmu na Modré řece. Poručík Davis řekl, že velmi lituje Benovy smrti.

„Myslel jsem, pane, že Černého jestřába a ty ostatní bude doprovázet poručík Anderson.“

„Anderson dnes v noci onemocněl. Zřejmě se nakazil cholerou, ale zdá se, že to bude lehčí případ. Byl jsem jmenován velícím důstojníkem místo něho.“

„Myslel jsem...“ Bezmocně jsem pohlédl na dolní palubu, na apatické Indiány a strážce s mušketami, rozestavené podél zábradlí. „Myslíte, že bych mohl na chvíli na palubu? Chtěl bych si popovídat s jedním z těch Indiánů.“

Davis se zazubil. „S jedním určitým, nebo je vám jedno s kterým?“

Přejížděl jsem očima po dolní palubě a vtom jsem se zarazil u známé tváře. Tomah! Díval se přímo na mne, ale nedal znát, že mne poznal.

„Támhle s tím,“ řekl jsem a ukázal prstem. „Jenom s ním.“

„Hm. A proč myslíte, že umí anglicky?“

„Já mluvím docela dobře jejich jazykem.“ Poručík se na mě pátravě zadíval, a tak jsem se honem opravil: „Abyste rozuměl, pochytil jsem pár slov.“

„Co vás tam žene, pane Trasku, zvědavost, nebo něco víc?“

„Zvědavost,“ řekl jsem. „Je asi tak starý jako já, nemyslíte?“

„Nemůžete s ním promluvit odsud?“

„Já bych si s ním rád promluvil mezi čtyřma očima, víte?“

Poručík Davis se na mne dlouze zadíval. Pak se v jeho úsměvu objevil záblesk čtveráctví. Měl jsem pocit, že když byl v mém věku, také porušil pár zákazů. „Nevidím v tom nic závadného,“ řekl potom. „Za několik minut odrazíme od břehu, tak si pospěšte.“

Přeběhl jsem můstek. Vojáci viděli, že mě Davis pustil, a tak se mne na nic neptali. Tomah se díval lhostejně do nebe, a teprve když jsem stál přímo před ním, sklouzl na mne pohledem a řekl: „To ti to trvalo.“

Musel jsem si připomenout, že tu kousavou poznámku udělal jenom proto, že je přirozeně velmi rozrušen. Všiml jsem si zakrváceného hadru kolem jeho předloktí. „Máš štěstí, že jsem vůbec přišel,“ řekl jsem. „Na někoho, kdo o sobě tvrdí, že je vnuk Černého jestřába, jsi dost těžko k nalezení.“

Jako bych se dotkl jeho pýchy žhavým železem. Vzepřel se na berli a v očích mu zajiskřilo. „Pojď!“ řekl příkře.

Vedl mne na pravý bok lodí nad krytem kola, kde osaměle stál jediný Indián a díval se přes řeku. Byl to starý drobný muž zahalený do pokrývky a jeho vytrhaný skalp se leskl jako měděná kupole. Z uší mu visely stříbrné kroužky. Měl hubený obličej s vpadlými tvářemi, ale kůži měl napjatou na kostech bez jediné vrásky. V šedesáti pěti letech byl Černý jestřáb opotřebovaný a ohnutý neštěstím, nikoli věkem.

„To je můj děd,“ řekl Tomah s úctou.

„Můj vnuk,“ řekl Černý jestřáb. „To je ten Muc-a-mon, který byl tvým přítelem?“

„To je on. Jeho otec a matka tu nejsou, ale když je tu on, jako by byli s námi. Měli by patřit k lidu Žluté země, dědečku. Jejich srdce jsou dobrá.“

Výrazné rty Černého jestřába se málem usmály. „Takhle ses to neučil. Manitou vložil dobrá srdce do hrudi některých bělochů, právě tak jako vložil zlá srdce do hrudi některých A-saw-we-ků. Tak jsem tě to učil.“

Hovořili svou mateřtinou, chápal jsem smysl jejich slov, ale nevěděl jsem, co odpovědět. Cítil jsem úzkost. Tenhle Indián adresoval mé vlastní nejodvážnější výzvu za posledních dvacet let, tisíce bílých vojáků a dobrovolníků kvůli němu vytáhly do boje, znovu a znovu vítězil lstí nad nejlepšími vojenskými mozky. A to všechno proto, že on a jeho lidé si cenili toho, čeho si i jeho nepřátelé cení nadevše. Toho, bez čeho by lidé nebyli lidmi. A to je svoboda.

Tomah mne odvedl kousek stranou. „Teď už věříš?“

„Nikdy jsem nepochyboval,“ zazubil jsem se. „Ale chtěl jsem vidět důkazy.“ Dotkl jsem se jeho ruky. „Jsi raněn?“

„To nic není. Jenom škrábnutí. Udělal mi to běloch, který střílí stejně špatně jako ty. Máš nůž?“

„To víš, že mám.“

„Já ne.“

Nechtěl jsem se rozloučit se svým pečlivě opatrovaným zavíracím nožem, ale co jsem měl dělat, když mě o něj požádal tak otevřeně. Přítel je přítel, i když má trochu neomalené způsoby. Vytáhl jsem nůž z pouzdra a podal mu ho. Otevřel větší ostří.

„Co je?“ podivil jsem se.

„Natáhni ruku,“ řekl s úsměvem.

Udělal si nad zápěstím pravé ruky krátkou čistou sečnou ranku. Teď jsem pochopil, vysoukal jsem si rukáv a zvedl pravou ruku. Udělal mi na ní podobný krátký řez. Uchopili jsme se navzájem za loket, naše krev se smísila a kapala na palubu.

„Manitou je svědek, že jsme se stali bratry,“ řekl Tomah svou mateřtinou. „Ať půjdeme kamkoli, jakkoli vzdálení budeme v čase a místě, máme společnou krev a jsme jedno tělo.“

Očistil nůž a podával mi ho zpátky.

„Je tvůj,“ řekl jsem.

Přemýšlivě potřásl hlavou. „Nemám, co bych ti dal na oplátku. Až příště. Zatím si ho nech.“

Pomyslel jsem si, že mi toho dal spoustu, ale vzal jsem si nůž a

zastrčil ho do kapsy. Poručík Davis už na mne volal, abych si pospíšil, že je čas k vyplutí. Něco jsem zamumlal, už nevím co, a utíkal jsem z lodi.

Poručík Davis si mě změřil pobaveným a spikleneckým pohledem. Bylo jasné, že mě na loď muselo přivést něco víc než pouhá zvědavost. „Měli jste si hodně co říct,“ poznamenal. „A poranil jste si ruku, jak vidím.“

Přitiskl jsem si levou ruku na ranku. „Asi jsem se někde škrábl,“ řekl jsem.

Tomah stál u zábradlí. Mlčky jsme se na sebe dívali, námořníci zatím odpoutali kotevní lana a vytáhli přístavní můstek na palubu. Dvojčata komínů parníku *Winnebago* vyplivla kouř a v odlescích vycházejícího slunce, jehož barva se mezitím z rudé změnila v topasovou, opustila loď přístaviště.

„Cawn!“ zavolal najednou Tomah. „Si-say!“

Příteli. Bratře. Zazubil jsem se a zvedl ruku na pozdrav.

A Tomah se taky usmál.

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

Svazek 149

Theodore V. Olsen

LÉTO BUBNŮ

Z amerického originálu *Summer of the Drums*, vydaného nakladatelstvím Doubleday and Company, Inc., v New Yorku roku 1972, přeložila Nad'a Klevisová. Ilustroval Vladimír Krb. V Mezinárodním roce dítěte a v roce 30. výročí svého založení vydal jako svou 5 728. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1979. Odpovědná redaktorka Jitka Minaříková. Výtvarný redaktor Zdeněk Kudělka. Technická redaktorka Zoe Blahová.

Ze sazby písma Baskerville vytiskl ofsetem Tisk, knižní výroba, n. p., závod 3, Český Těšín. 8,06 AA (text 7,01, ilustrace 1,05), 8,11 VA. Náklad 30 000 výtisků. 1. vydání.
13-806-79 14/64 Vázaný výtisk 17,- Kčs

Pro čtenáře od 12 let

Píše se rok 1832. Na osamělé farmě na severu ještě ne tak příliš dávno ustavených Spojených států amerických žije se svými rodiči a sourozenci patnáctiletý chlapec Kevin Trask. Traskovi jsou pracovitá a mírumilovná rodina, poctiví dřiči, kteří se snaží vycházet v dobrém se sousedy a na rozdíl od většiny tehdejších bílých osadníků mají pochopení a sympatie i pro Indiány, násilím a podvodnými smlouvami krok za krokem vytlačované ze svých území. Proto také, když vypukne válečný konflikt mezi bělošskou armádou a kmenem Sauků, vzbouřivším se pod vedením náčelníka Černého jestřába, snaží se Traskovi držet stranou. Jenže, co naplat, válečný vír do sebe neúprosně vtáhne i je. A uprostřed této složité situace se mladičký Kevin za dramatických okolností setkává se stejně starým raněným indiánským chlapcem. Historie jejich spletitého a nelehkého vztahu, který se od počáteční vzájemné zášti a nechuti postupně vyvíjí až v neokázalé, ale o to pevnější přátelství na život a na smrt, tvoří vlastně hlavní dějovou osu knihy. Když se v závěru oba chlapci rozcházejí, jsou jeden i druhý bohatší o nové poznání. Kevin pochopí, že Indiáni nejsou krvežízniví divoši, a indiánský chlapec zjistí, že ani běloši nejsou jeden jako druhý, že nejsou všichni jen bezohlední ziskuchtiví vetřelci. Na obou stranách jsou lidé — dobří i zlí. Což ovšem, bohužel, tragédii Indiánů odvrátit nemůže.

13-806-79 14/64
Vázaný výtisk 17 Kčs

E. T. Seton: Dva divoši — *J. Fabricius*: Tajemství starého venkovského sídla — *Ž. Davydov*: Zajatci ledu a noci — *F. Steuben*: Tekumseh II — *L. McGiffi-nová*: Lovci mustangů — *B. Bartosová-Höppnerová*: Pozor, laviny! — *J. F. Cooper*: Lodivod — *J. O. Curwood*: Kočovníci severu — *M. Pašek*: Muž pro Oklahomu — *W. Morey*: Sever, můj domov — *L. Düngel-Gillesová*: Knud Rasmussen, výpravy za Eskymáky — *P. d'Ivois, H. Chabrilat*: S prázdnou kapsou kolem světa — *K. M. Staňukovič*: Muž přes palubu — *V. Ananjan*: Zajatci Pardálí soutěsky — *E. Salgari*: Město malomocného krále — *E. Hiob*: Novou zemi pro divoká zvířata — *W. Makowiecki*: Tři útoky z Korintu — *M. Pašek*: Ztracená prerie — *W. Meinck*: Mexické drama — *F. Steuben*: Tekumseh III — *J. Kjelgaard*: Lovce kuguárů — *V. Šustr*: Dobrodružství malého Indiána — *M. Pašek*: Nesmrtelný kovboj — *F. Flos*: Albatros. Nad Tichým oceánem — *N. Smirnov*: Říše slunce — *N. Čukovskij*: Čtyři kapitáni — *W. Legère*: Sám mezi korzáry — *F. Flos*: Lovci kožišin — *W. Morey*: Zima v kaňonu — *J. Broskiewicz*: Trosečníci z řeky Meteorů — *G. R. Richter*: Lvi přicházejí — *J. Pecháček*: Ostrov tisíce vůní — *H. Burtonová*: Bez doprovodu bubnů — *M. V. Kratochvíl*: Podivuhodné příběhy a dobrodružství Jana Kornela — *F. Steuben*: Tekumseh IV — *T. V. Olsen*: Léto bubnů.

PŘIPRAVUJEME

M. Pašek: Děvče pro Oklahomu
J. Alex: Černé koráby
S. O'Dell: Pětina pro krále